

Bulletin

Postuumaat

VERSCHIJNT DRIEMAANDELIJKS

NUMMER
99

mei 1998

BestuurEreleden: W.M.A. de Rooij, Waalwijk
Th. Schipper, Noordwijk

Voorzitter: J.P.C. Wichers ☎ (071) 589 07 98
Vice-voorzitter: Jhr. J.F. de Beaufort, Blikkenburgerlaan 67, 3703 CV Zeist ☎ (030) 693 91 50
Secretaris: H.L.J. van den Brink, Beethovenstraat 186 II, 1077 JX Amsterdam
Penningmeester: P. Portheine, Iroko 159, 3315 PN Dordrecht ☎ (078) 616 98 81

Bankrekeningnummer ABN-AMRO 62.01.35.522

Contributie en Ledenadministratie

Het lidmaatschap bedraagt f40,00 per jaar, voor leden in het buitenland f47,50 per jaar.
Losse nummers van het Bulletin kosten f8,50 per stuk.

Ledenadministratie: S.J. Delfos, Chopinstraat 2, 3533 EM Utrecht fax/☎ (030) 293 26 85
Giro 3092962

Namen en adressen van de verschillende diensten

- **Nieuwtjesdienst 1:** Nieuwe postzegelboekjes van alle landen - ook Nederland
W. de Rooy, Postbus 1051, 5140 CB Waalwijk ☎ (0416) 33 14 51
Giro 4230210 t.n.v. Postzegelvereniging Postuumaat Nieuwtjesdienst 1, Waalwijk
- **Nieuwtjesdienst 3:** Nederlandse automaatstrook-FDC's en distributie WBC
S.J. Delfos, Chopinstraat 2, 3533 EM Utrecht fax/☎ (030) 293 26 85
Giro 4230230 t.n.v. Postzegelvereniging Postuumaat Nieuwtjesdienst 3, Utrecht
- **Nieuwtjesdienst 4:** Rolzegels van Nederland
H.J.T. Bos, Naxosdreef 79, 3562 JC Utrecht fax/☎ (030) 261 56 82
Giro 5165240 t.n.v. Postzegelvereniging Postuumaat Nieuwtjesdienst 4, Utrecht

Veilingmeester: G.H.A. van Nuenen, Galjoenstraat 79, 1503 AP Zaandam ☎ (075) 617 13 45
Giro 3412500 t.n.v. Postzegelvereniging Postuumaat afd. veiling, Zaandam

Rondzendverkeer: D.L.A. Tjaden, Poortakker 2, 5511 LC Knegsel, ☎ (040) 205 15 78
Giro 2366927 t.n.v. Postzegelvereniging Postuumaat Rzd., Knegsel

Keuringscommissie: W. de Rooy, Postbus 1051, 5140 CB Waalwijk
● Postzegelboekjes gehele wereld
R.J. Hammink, Oude Kerkstraat 22, 5581 JH Waalre
● Rol- en automaatzegels Nederland

Lay-out Bulletin: Simon Delfos en Jan Oosterboer

■ **Eindredacteur:** J. Oosterboer, Voorsteven 20, 3181 NJ Rozenburg ☎ (0181) 21 65 68

OVERNAME VAN ARTIKELEN UIT DE BULLETINS VAN DE POSTZEGELVERENIGING POSTAUMAAT, ALLÉÉN NA SCHRIFTELIJKE TOESTEMMING VAN HET BESTUUR, MET BRONVERMELDING.

Advertentie tarieven: 1/1 pagina f140,- 1/2 pagina f85,- 1/4 pagina f50,- 1/8 pagina f30,-
Annonces voor leden zijn gratis en bestaan uit twee regels, exclusief adres.

Welkom in Rotterdam-zuid (nabij winkelcentrum Zuidplein)

op zaterdag 13 juni 1998

Verzamelgebouw-zuid, café-restaurant "De Rustburcht" (ingang zalencentrum),
Strevelsweg 702-734, telefoon (010) – 4813410.

Automobilisten : Motorstraat (nabij Ikazia-ziekenhuis) inrijden, parkeren in de naaste omgeving.
Openbaar vervoer : Met de Metro naar Zuidplein, daarna lopend door winkelcentrum Zuidplein,
richting Ikazia-ziekenhuis aanhouden.

Zaal open : 10.00 uur

Bezichtiging kavels : 11.30 uur

Begin vergadering : 13.00 uur

Veiling : aansluitend

Zaal sluit : 17.00 uur

Agenda voor de ledenvergadering op zaterdag 13 juni 1998

1. Opening.
2. Verslag van de maartbijeenkomst.
3. Mededelingen.
4. Nieuwtjes.
5. Rondvraag.
6. Sluiting, waarna verloting, veiling en informele voortzetting van de bijeenkomst.

Datum eerstvolgende vergadering: zaterdag 19 september 1998.

Verslag van de bijeenkomst van zaterdag 14 maart 1998.

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering om 13.10 uur. Hij heet de circa 50 aanwezigen welkom en verontschuldigt het bestuur voor het feit dat de bijeenkomst wordt gehouden in een andere, kleinere zaal dan gewoonlijk. De Rustburcht had de andere zaal nodig.

2. Verslagen van de september- en decemberbijeenkomst

Worden beide zonder commentaar goedgekeurd.

3. Mededelingen

Het doet de voorzitter deugd te kunnen melden dat de heer Nuenen is hersteld van zijn ziekte en weer aanwezig is – applaus van de aanwezigen.

Helaas moet ook worden gemeld dat weer een oudgediende, ons lid de heer Klaas Boer is overleden; bij de begrafenis was de vereniging vertegenwoordigd. De vereniging zal hem en zijn bijdragen aan het Bulletin missen.

Aandacht wordt gevestigd op de *Themaphilex '98*, 8-10 mei in Amsterdam, en op *Europese Vorstenhuizen*, 4-6 september in Rotterdam.

4. Bestuursverkiezing

Enigszins tot verbazing van de voorzitter blijken tegen de kandidatuur van H.L.J. van den Brink als secretaris géén tegenkandidaten te zijn gesteld, zodat hij wordt verkozen zonder dat stemming nodig is.

5. Nieuwtjes

- a. H.J.T. Bos: bij de nieuwe Priority zegels zijn verschillen geconstateerd tussen rol en velletje – fosforstreep, raster.
- b. S.J. Delfos: geen nieuws.
- c. M. Struijs: bij de nieuwe opslag van boekjes 43D is zowel linkse (zeldzaam) als de normale rechtse plakking aangetroffen.
- d. Bij de FRAMA automaat in Schiedam is nieuw papier aangetroffen.
- e. W. de Rooy: zie betreffende rubriek.
- f. H.A. Wolf: **Brazilië**: Op 20 december 1997 zijn zelfklevende zegels verschenen verschenen met een voorstelling van een duif. Het betreft kennelijk een automaat, die in Brazilië zelf is ontwikkeld.

Hong Kong: De “Year of the Tiger”-Frama’s die op 11 februari 1998 zijn uitgegeven, worden op 28 maart 1998 alweer uit de rotatie genomen. Een zeer korte looptijd dus. Zoals Pieter Houdewind al in Bulletin 98 meldde worden er binnenkort Nagler automaten geplaatst.

Letland: Hier zijn nieuwe kwitanties in gebruik met daarop het adres van het postkantoor, de datum en tijd, het totaalbedrag en het bonnummer en zelfs de naam Klüssendorf.

Spanje: De zelfklevende uitgifte PINTURA is nauwelijks bekend, of de volgende uitgifte heeft alweer het licht gezien in februari 1998. Het kleurige motief is MUSICA. Inmiddels is er ook een nieuw type automaat, IRIS geheten. Naast de EPELSA en MOBBA met 4 en 5 cijfers, komt de IRISA met 6 cijferige opdruk. Rekent men ook nog het al dan niet opdrukken van automaatnummers of plaats van afgifte op de zegels, dan zijn er per uitgifte niet minder dan 11 typen te onderscheiden.

6. Rondvraag

De heer Franke verwijst naar zijn melding in Bulletin 97 over de dikte van de balkjes in het tekstblok van PB 10aF. Hij wordt verwezen naar de heren Tielman en Prent, die zich in deze materie zouden hebben verdiept. Het is niet duidelijk of er sprake is van dikteverschillen die de ‘normale’ marges van het drukproces overstijgen. Wordt vervolgd?

De aandacht wordt gevestigd op de Verzameldagen, 4/5 april in Utrecht.

Sluiting

Verder niets aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering, waarna wordt overgegaan tot de verloting en de veiling.

H.L.J. van den Brink, secretaris.

Artikelen en advertenties voor Bulletin 100

Mocht u artikelen willen doen plaatsen in het Bulletin, wilt u deze dan naar de desbetreffende (rubriek)redacteur zenden. Hij verzorgt dit dan in zijn rubriek.

Overige inzendingen (zoals advertenties en mededelingen) en artikelen, deze kunt u aan de eindredacteur zenden.

Voor Bulletin 100 moet één en ander binnen zijn op **VRIJDAG 31 juli 1998**.

Desbetreffende adressen vindt u op pagina 2 van het omslag.

Annonces:

Zoek te koop (of te ruil): ATM van Australië, Israël en Spanje, dit volgens mancolijst.

J. Rietdijk, Ruggeweg 12, 3232 AJ Brielle.

Aangeboden: Oude nummers van het Bulletin. Bijna vanaf het begin. Na afspraak af te halen of tegen verzendkosten worden ze toegestuurd.

P.F. Spoor, Kaneelhof 55, 3193 JB Hoogvliet, telefoon: 010 – 4388285.

IN MEMORIAM

Op 22 februari 1998 kwam plotseling Klaas Boer te overlijden. Volkomen onverwacht viel Klaas weg uit ons midden. De laatste nieuwtjes werden nog dagelijks voor zijn overlijden uitgewisseld.

We kennen Klaas als een van de trouwe Postaumaat-leden, hij was al lid vanaf september 1975. Bescheiden als hij was, trad hij de laatste jaren echter wat meer op de voorgrond. Het verzamelen van automaatstroken van de hele wereld had de laatste jaren zijn grote belangstelling. Voor de vereniging werd hij contactpersoon met PTT Post op dit specialistische verzamelgebied, onvermoeibaar bleef hij met Haarlem en Groningen bellen voor het laatste nieuws. Samen met ondergetekende gaf Klaas gestalte aan de rubriek 'Automaatstroken Nederland' in dit Bulletin, een rubriek die een kleine maar fanatieke groep verzamelaars weet te informeren en boeien. Samen met een groepje KAT-leden vormde Klaas, Henk Bos en ondergetekende een hechte kern van automatenfreaks, altijd aanwezig op de tentoon-stellingen waar de Klüssendorf automaat werd ingezet. We hebben heel wat uurtjes met hem in de rij gestaan! Klaas bracht ook regelmatig buitenlandse bladen en verenigingen op de hoogte van nieuwtjes betreffende de Nederlandse loket- en automaatstroken.

Klaas is 66 jaar geworden, hij begon nog maar net van zijn pensioen te genieten, meer bezig met zijn hobby als ooit tevoren. Zijn hart had hem al eerder zijn werk als treinmachinist onmogelijk gemaakt, nu liet het hem helemaal in de steek. We zullen Klaas missen op onze bijeenkomsten; zijn nieuwtjes, zijn behulpzaamheid bij het verzorgen van speciale wensen en zijn altijd aanwezige belangstelling voor bijzonderheden op ons verzamelgebied zullen ons nog lang in gedachten blijven.

Ik hoop dat de aanwezigheid van een aantal leden, waaronder ook enkele KAT-leden, op de begrafenis van Klaas de naaste familie tot steun heeft kunnen zijn. Namens het bestuur van Postaumaat, en vele leden wens ik Gerry, de vrouw van Klaas, zijn kinderen en kleinkinderen sterkte bij het verwerken van het verlies van hun echtgenoot, vader en opa.

Simon J. Delfos

Vergaderdata 1998

- Zaterdag 13 juni : vergadering vindt plaats in de Rustburcht te Rotterdam-zuid.
Zaterdag 19 september : vergadering vindt plaats in de Rustburcht te Rotterdam-zuid.
Zaterdag 12 december : vergadering vindt plaats in de Rustburcht te Rotterdam-zuid.

Van de veilingmeester

De meeste leden zullen inmiddels wel weten dat onze vereniging dit najaar 25 jaar bestaat. Ja, ja, 25 jaar, waar is de tijd gebleven. Ik kan mij herinneren dat ik destijds tijdens de oprichtingsvergadering als lid nummer 7 werd ingeschreven.

Uiteraard wil het bestuur dit heugelijke feit niet zonder meer voorbij laten gaan. Daarom gaan we dat met zijn allen vieren tijdens de bijeenkomst van 12 december a.s.

Het bestuur is druk doende diverse activiteiten te organiseren, onder andere een groots opgezette jubileumveiling en -verloting.

Om één en ander tot een goed einde te brengen doet het bestuur en ondergetekende, een dringend beroep op de medewerking van onze leden.

Voor deze jubileumveiling zoeken wij goed veilingmateriaal. In principe is alles welkom maar het zou zo leuk zijn om tijdens deze bijzondere veiling een aantal topstukken te kunnen veilen.

Weet u wat ook leuk is? **Wij gaan voor deze bijzondere veiling geen retourprovisie heffen.** Dat betekent dat u financieel geen risico loopt indien uw kavel onverhoopt retour mocht gaan. Onze grootgrutter zou dan zeggen "dat is dan mooi meegenomen".

Uiterste datum van inzending voor deze veiling wordt bekend gemaakt in het volgende Bulletin.

G.H.A. van Nuenen, veilingmeester.

Jaarstukken

Financieel overzicht 1997

Contributie	f 16.585,00	Bulletin drukkosten	f 13.370,40
Veilingopbrengst	f 5.277,95	Bulletin handling & verpakking	f 1.477,13
Opbrengsten ND	f 4.247,35	Bulletin porto	f 1.657,23
Opbrengsten WBC	f 403,20	Zaalhuur	f 1.550,00
Prijsvragen en verlotingen	f 448,50	Administratiekosten	f 275,00
Diverse verkopen	f 95,00	Propaganda	f 465,00
Rente	f 543,46	Abonn. & kontributie KvK	f 65,00
Afrekening leden adm.	f 1.619,30	Idem DBZ	f 147,00
Giften	<u>f 1.500,00</u>	Idem NBFV	f 1.827,00
		Bestuurskosten	f 1.268,15
		Wereldcatalogus	f 3.224,52
		Veilingkosten	f 1.230,52
		Kosten nieuwtjesdienst	f 8,00
		Relatiekosten, jubilea	f 84,90
		Verzekering	f 456,09
		Reiskosten kascommissie	f 132,00
		Drukwerk	f 1208,40
		Kosten prijsvragen en verlotingen	f 15,00
		Afschrijvingen	f 500,00
		Algemeen	f 25,45
		Winst	<u>f 1.736,97</u>
	<u>f 30.719,76</u>		<u>f 30.719,76</u>

Balans 31-12-1997

Inventaris	f 2.501,00	Algemene reserve	f 23.693,22
Depotbedrag PTT	f 150,00	Crediteuren	f 2301,30
ABN AMRO	f 348,79	Nog te betalen posten	<u>f 1.500,00</u>
ABN AMRO spaarrek.	f 14.841,51		
Postbank	f 454,66		
Postbankplusrekening	f 91,18		
Postbank bijz. acties	f 1,63		
Voorschotten ND	f 7.609,77		
Voorschot veiling	f 500,00		
Voorschot ledenadministratie	f 500,00		
Nog te ontvangen rente	f 495,98		
Nog te ontvangen posten	<u>f 00,00</u>		
	<u>f 27.494,52</u>		<u>f 27.494,52</u>

P. Portheine
Penningmeester

POSTZEGELBOEKJES 1998 - 1

LAND	DATUM	KATALOGUSNR.	MOTIEF	NOMINAAL	INHOUD
ALAND	Mrt 27	Facit H 11	Bezigheden van de jeugd	FIM 19.20	8x2.40m
ALDERNEY	Nov 10	SG SB 5	Garrison eiland (II)	GBP 8.40)	?
ANDORRA fr	Mrt 9	8	Z Comú d'Ordino	FRF 30.00	10xZWA(3.00f)
AUSTRALIË	Jan 21	SG SB 119	Z Olympische helden uit het verleden	AUD 5.40	12x45c
	Jan ?	SG SB 116a	Z Moerasvogels, herdruk 1 koala	AUD 4.50	10x45c
	Feb 12	SG SB 120	Z Wenszegels, champagneroos	AUD 4.50	10x45c
	Feb 12	SG SB ?	Z Moerasvogels, proef met pakjes	AUD 9.00	20x45c
	Apr 21	SG SB 121	Z Boerenbedrijven in Australië	AUD 4.50	10x45c
	Apr 30	SG SB 122	Z Rock 'n Roll	AUD ?	?
BELGIË	Mrt 9	Duson 51/Off. 30	Kunst in België	BEF 68	4x17f
CANADA	Feb 2	SG SB 219	Canadese vlag met/zonder inscriptie d	CAD 4.50	10x45c
	Feb 2	SG SB 220	Canadese vlag met/zonder inscriptie d	CAD 13.50	30x45c
	Apr 16	SG SB 221	d Fopvliegen	CAD 5.40	12x45c
	Jun 17	SG SB 222	d Kanalen in Canada	CAD 4.50	10x45c
DENEMARKEN	Jan 22	Boom/Facit S92	Eeuwfeest Organisatie Arbeidsmarkt	DKK 37.50	10x375ø
	Jan 22	Boom/Facit S93	Eeuwfeest Organisatie Arbeidsmarkt	DKK 50.00	10x500ø
	Mrt 26	Boom/Facit S94	Roskilde 1000 jaar	DKK 37.50	10x375ø
	Mrt 26	Boom/Facit HA27	A Koningin + Cijfer C19	DKK 10.00	2x3.75,5x0.50,2x0.2.5
DUITSLAND	Jan 22	Michel MH 36	A Abdij Maulbronn	a DEM 10.00	10x100pf
FAEROER	Feb 23	Facit H 12	Standvogels: merel en spreeuw	DKK 45	10x45ø
	Sep 14	Facit H 13	Kerstzegels: kerk te Tofir	DKK 45	10x45ø
FINLAND	Jan 15	Facit H 39	Moomins	FIM 11.20	4xZWA(2.80m)
	Jun 4	Facit H 40	Jonge hondjes	FIM 22.40	8x2.80m
	Oct 9	Facit H 41	Finse ontwerpen	FIM 16.80	6x2.80m
FRANKRIJK	Feb 16	Yvert 1109	ZA Marianne, boekje voor DAB-automaat	FRF 60.00	20xTVP(3.00F)
	Feb 23	Yvert 3512	Dag van de Postzegel: type Blanc	FRF 22.80	4x3.00F,3x3.00+0.60F

Mrt 3   Yvert 3018   Z WK Voetbal: ronde postzegels   FRF 30.00   10x3.00F

A = automaatboekje

* = nieuw land of gebied

a = telblok op elk 25/50e boekje

b = komt voor links/rechts of boven/onder geplakt

c = komt voor met of zonder nummer op marge, en al of niet doorgeperforeerde marge

d = bestaat in twee versies: zonder tekst op marge en gesealed of met teksten en niet gesealed (voor verzamelaars)

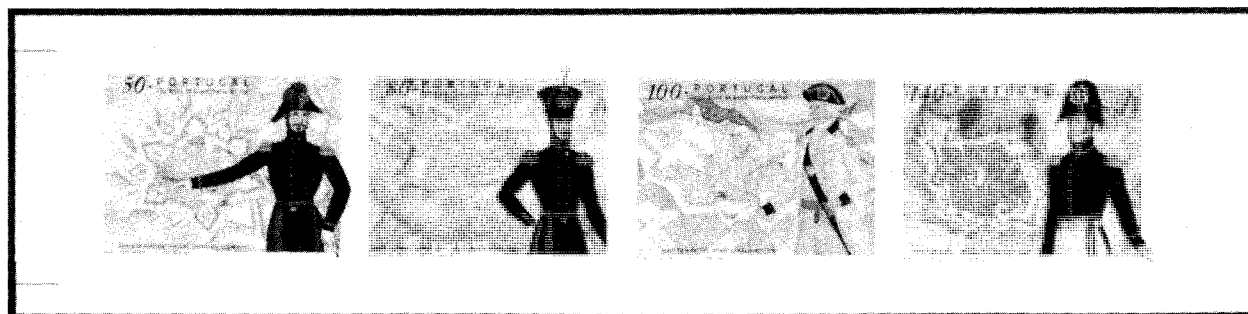
M - 'Makeshift' automaatboekje USA (alleen lokaal verkrijgbaar)

P = Pakje: 20 strips van vijf zegels, bijeen geniet

Z = boekje met zelfklevende zegels

POSTZEGELBOEKJES 1998 - 2

LAND	DATUM	KATALOGUSNR.	MOTIEF	NOMINAAL	INHOUD	
FRANKRIJK	Apr ?	Yvert 1110	Z Marianne, 'le timbre-le facteur'	FRF 30.00	10x3.00F	
	Mei 9	Yvert 3019	Z De brief in de loop der tijden	FRF 36.00	12x3.00F	
	?	Yvert 2047	Rode Kruis: eindejaars feestagen	FRF ?	?	
GIBRALTAR	Aug 1	SG SB 12	Nelson	GBP 5.00	?	
GROENLAND	Aug 20	Facit H 7	Scandinavia: zeilen	DKK 37.00	?	
	Nov 12	Facit H 8	Kerstboekje	DKK 55.25	?	
GR.BRITAIN	Jan 5	SG KX 11	Bloemenzegels, chocolade-aanbieding	GBP 2.60	10xZWA(26p)1e kl	
	Feb 2	SG HD 47?	Disney's Animal Kingdom/Florida	a GBP 2.60	10xZWA(26p)1e kl	
	Mrt 10	SG DX 20	Stamp Show 2000 (Wildingzegels)	GBP 7.49	10x20p,14x26p,5x37p	
	Mei 5	SG HD 46	Eerste boekjes van De La Rue	a GBP 2.60	10xZWA(26p)1e kl	
	Mei 5	SG HC 22	Eerste boekjes van De La Rue	a GBP 2.00	10xZWA(20p)2e kl	
	Mei 5	SG HA 12	Nieuwe tarieven, Walsall	GBP 0.80	4xZWA(20p)2e kl	
	Mei 5	SG HB 16	Nieuwe tarieven, Walsall	GBP 1.04	4xZWA(26p)1e kl	
	Mei 5	SG GL 2	Nieuwe tarieven, Walsall	GBP 1.48	4x37p	
	Mei 5	SG GR 2	Nieuwe tarieven, Walsall	GBP 2.52	4x63p	
	Mei 5	SG HD 47	Nieuwe tarieven, Walsall	GBP 2.60	10xZWA(26p)1e kl	
	Mei 5	SG FH 43	A Nieuwe tarieven, Questa	GBP 1.00	3x26,1x20,1x1p	
	Mei 5	SG FW 11	A Nieuwe tarieven, Questa	GBP 2.00	7x26,1x20p	
	Mei 5	SG HC 23	Nieuwe tarieven, Questa	GBP 2.00	10xZWA(20p)2e kl	
	Okt 13	SG DX 21	Snelheid: Sir Malcolm Campbell	GBP ?	?	
	Nov 2	SG LX ?	Kerstboekjes	GBP ?	?	
	GUERNSEY	Feb 10	SG SB 63	Wandtapijten	GBP 7.50	3x 10x25p
	HONG KONG	Jan 4	SG SB 48	Jaar van de tijger	HKD 26.40	6x\$1.30,6x\$3.10
	IERLAND	Jan 26	SG SB 61/WBC 63	Liefdes-/wenszegels	IEP 2.56	8x32p
		Feb 24	SG SB 62/WBC 64	Pioniers Ierse luchtvaart	IEP 5.20	3x28,6x32,2x44,3x52p
Apr 2		SG SB 62/WBC 65	Vogels	IEP 1.00	?	
ISRAËL	Feb 17	WBC 32	50 jaar onafhankelijkheid	NIS (33)	20xZWA(1.65)	
	Mei 13	WBC 33	50 jaar Israël, grootformaat	USD 17.00	?	
ITALIË	Oct 28	WBC 18	MILANO 98	ITL ?	?	
JAPAN	Jul 23	JSDA UP66	Dag van het Schrijven	JPY ?	?	
JERSEY	Apr 2	SG SB 56	Transport: bussen	GBP 8.72	4x20,24,31,37,43,64p	
JOEGOSL.	Nov 3	Michel 9	Spoorwegen	YUM 15.00	6x2.50d	
KOREA-NOORD	Feb 7	WBC 50	Olympische Winterspelen Nagano	KPW 2.50	?	
KUWEIT	Mrt ?	WBC 9	Martelaren oorlog met Irak	KWD 0.500	?	
	Apr 14	WBC 10	Kuweit van voor het olie-tijdperk	KWD 0.925	?	
MAN,EILAND	Feb 12	SG SB 47	A Bloemenzegels	GBP 1.00	2x4,21,25p	
	Mrt 14	SG SB 48	Oceaanzegels	GBP 3.92	2x10,31,63;3x21,25p	
	Mei 9	SG SB 49	Stommtreinen 125 jaar	GBP 4.05	?	
NAMIBIË	Apr 1	9	Uilen	NAD 7.35	1x55c,2x\$1.50,\$1.90	
	Aug 3	10	Greetings	NAD ?	?	
NEDERLAND	Feb 17	De Rooy 50	Vier jaargetijden	NLG 3.20	4x80c	
NW.CALEDON	Jan 2	Yvert 11	Z Cagou	XPF700	10xZWA(70f)	
N.ZEELAND	Jan 14	SG SB 89	Podiumkunstenaars	NZD 13.40	2x40,80,\$1,1.20,1.50,1.80	
	Jan 14	SG SB 90	Z Landschappen	NZD 4.00	10x40c	
	Apr 15	SG SB 91	Z Wenszegels	NZD 4.00	10x40c	
	Sep 2	SG SB 92	Z Kerstmis	NZD ?	?	
	Oct 7	SG SB 93	Z Stadssymbolen	NZD 4.00	10x40c	
	Jan 2	WBC/NK H 101	Waterjuffer en sprinkhaan	c NOK 30.40	8x3.80kr	
	Apr 20	WBC/NK H 102	Toerisme	c NOK 30.40	8x3.80kr	
Apr 20	WBC/NK H 103	Toerisme	c NOK 36.00	8x4.50kr		
Apr 20	WBC/NK H 104	Toerisme	c NOK 44.00	8x5.50kr		
Nov 20	WBC/NK H 105	Kerstmis	c NOK ?	?		

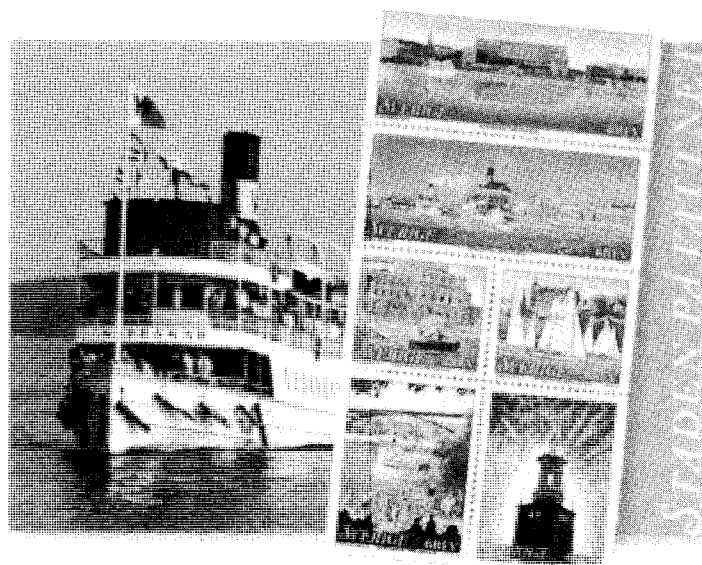

PORTUGAL   Jan 28   WBC 57 (79)   Genie 350 jaar: vestingen   PTE 370   1x50,80,100,140e

POSTZEGELBOEKJES 1998 - 3

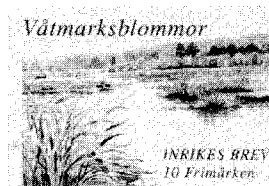
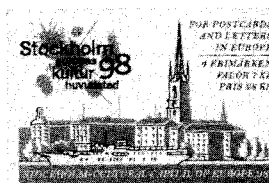
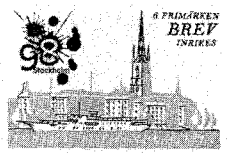
LAND	DATUM	KATALOGUSNR.	MOTIEF	NOMINAAL	INHOUD
PORTUGAL	Mrt 20	WBC 58 (80)	Beroepen 19e eeuw: aardewerkverkoper	PTE 500	10x50e
	Mrt 20	WBC 59 (81)	Beroepen 19e eeuw: eierenverkoper	PTE 850	10x85e
SAINT PIERRE	Apr	5	Z Marianne van 14 juli, met opdruk	FRF 30.00	10x3.00f
SINGAPORE	Mei 20	SG SB 32	Z Wenszegels 'hello'	SGD (2.20)	10xZWA(22c)
SLOWAKIJE	Jan 1	23	5 Jaar Republiek	SKK 40	10x4sk
	Mrt 3	24	Pasen	SKK 30	10x3sk
	Jun 1	25	Kindercentrum	SKK 30	10x3sk
	Okt 5	26	Ekotopfilm	SKK 40	10x4sk
	Nov 3	27	Kerstmis	SKK 30	10x3sk
	Dec 18	28	Dag van de Postzegel	SKK 36	9x4sk
THAILAND	Jan 10	WBC 283/86	Nationale Dag van het Kind (4 types)	THB 10	5x2 baht
	Jan 17	WBC 287	Tandheelkundig Congres	THB 10	5x2 baht
	Feb 3	WBC 288	50e Verjaardag Veteranendag	THB 10	5x2 baht
	Mrt 27	WBC 289	Rode Kruis 1998 (afb kon. Sirikit)	THB 10	5x2 baht
	Apr 13	WBC 290	Songkran-Dag	THB 10	5x2 baht
	Apr 13	WBC 291	Wild dieren ('vissende kat')	THB 10	5x2 baht
	Apr 15	WBC 292	50 Jaar Aeronautische radio	THB 10	5x2 baht
	Mei 10	WBC 293	Boeddhistische Dag	THB 10	5x2 baht
	Mei 19	WBC 294	75 Sterfdag admiraal prins Kartiwongse	THB 10	5x2 baht
	Jun 15	WBC 295	Propaganda voor vorming en onderwijs	THB 10	5x2 baht
TSJECHIË	Jan 20	52	Traditie Tsjech. postzegel PRAGA 98	CZK 100.80	8x12.60kr
	Feb 4	53	Liefde	CZK 20	5x4k
	Mrt 25	54	Pasen	CZK 20	5x4k
	Apr 23	55/56	Bescherming dieren in de bossen	CZK ?	?
	Jun 17	57/58	Voor het kind	CZK ?	?
	Nov 18	59/60	Kerstmis	CZK ?	?
VER.NATIES	Dec 4	7	Slot Schönbrunn, kantoor New York	USD ?	?
	Dec 4	8	Slot Schönbrunn, kantoor Genève	CHF ?	?
	Dec 4	9	Slot Schönbrunn, kantoor Wenen	ATS ?	?
IJSLAND	Mei 12	Facit H 40	Europa 1998	ISK 450	10x45kr
	Mei 12	Facit H 41	Europa 1998	ISK 650	10x65kr
ZUID-AFRIKA	Feb 6	WBC 41, SG SB 42	Wenszegelboekje	ZAR ?	?
	Mrt ?	WBC 42, SG SB 43	Jaar van wetenschap en techniek	ZAR ?	?
	Jun ?	?	Rhino boekje, herdruk	ZAR ?	?
	Aug 16	?	Zuid-Afrikaanse vogels	ZAR ?	?
	Aug ?	?	Rhino-boekje, herdruk	ZAR ?	?
	Sep ?	?	My mense, my plek, my land	ZAR ?	?
	Okt ?	?	Walvissen	ZAR ?	?

ZWEDEN   Mei 14   Facit H 495   a Stockholm, stad aan het water   SEK (30.00)   6xZWA(5kr)1e kl

POSTZEGELBOEKJES 1998 - 4

LAND	DATUM	KATALOGUSNR.	MOTIEF	NOMINAAL	INHOUD
------	-------	--------------	--------	----------	--------

ZWEDEN	Alle boekjes van 14 mei 1998				
ZWEDEN	Jan 15	Facit H 491	a Moderne Museum Skeppsholmen	SEK (30.00)	6xZWA(5kr)1e kl
	Jan 15	Facit H 492	a Valentijnsdag	SEK (30.00)	6xZWA(5kr)1e kl
	Mrt 19	Facit H 493	a Zweedse huizen 4	SEK (25.00)	5xZWA(5kr)1e kl
	Mrt 19	Facit H 494	a Kunstnijverheid	SEK 32.00	4x8 kr
	Mei 14	Facit H 495	a Stockholm, stad aan het water	SEK (30.00)	6xZWA(5kr)1e kl
	Mei 14	Facit H 496	a Stockholm, Cult. Hoofdstad van Europa	SEK 28.00	4x7kr
	Mei 14	Facit H 497	a Europa: Midzomerfeest en kreeftpremière	SEK 28.00	4x7kr
	Mei 14	Facit H 498	a Bloemen in violet en rozerood	SEK (50.00)	10xZWA(5k4)1e kl
	Aug 20	Facit H 497	a Wenszegels: gebak	SEK ?	?
	Oct 3	Facit H 498	a Deze eeuw: 1900-1938	SEK ?	?
	Oct 3	Facit H 499	a Nobelprijswinnaars: literatuur	SEK ?	?
	Nov 19	Facit H 500	a Kerstmis 1998	SEK ?	?
ZWITSERL.	Mei 12	Michel 0-110	Pro Patria	(+ 80c) CHF 13.80	10x90+40c
	Sep 8	Michel 0-111	Z Jeugd en Sport	CHF 7.00	10x70c

Walter de Rooy, 2 mei 1998

HET KERSTBOEKJE VAN NOORWEGEN

Kerstboekje op fosforescerend papier

Pas weken na uitgifte kwam de Noorse post erachter dat het kerstboekje van het afgelopen jaar ook op fosforescerend papier gedrukt was. Het zou om tussen de 80.000 en 100.000 exemplaren gaan. In eerste instantie wilde men alle boekjes vernietigen. Daarna werd er besloten alle fosforboekjes naar Oslo terug te halen om vervolgens de abonnees tevreden te kunnen stellen. Daar kwam echter weinig van terecht omdat er slechts **900 exemplaren** (volgens mededeling in het blad Frimerkeposten 2/98 van de Noorse post) terugkwamen. Dat is niet zo verwonderlijk want de kerstpost was inmiddels al aardig gevorderd, zodat het leeuwendeel van de boekjes als losse zegel op kerstkaarten terug te vinden zal zijn. Slechts een klein deel van de abonnees, in het bijzonder zij die snel reageerden op de medeling van de Noorse post, kon een boekje bemachtigen.

De bij Enschedé vervaardigde zelfklevende boekjes zouden twee soorten fosforescerend papier kennen: hagelwit oplichtend en grijsblauw. Ook zouden er boekjes voorkomen met gom op de kaft in plaats van op de achterzijde der zegels.

NOG RUIM 400 BOEKJESAUTOMATEN IN NEDERLAND

Verzamelaars van Nederlandse boekjes hoeven zich niet onmiddellijk bezorgd te maken: op 1 januari van dit jaar waren er in Nederland exact 406 boekjesautomaten in bedrijf. Ongetwijfeld is dit aantal jaren geleden veel hoger geweest, maar het geeft de burger moed dat de boekjesautomaten niet geruisloos verdwijnen. Integendeel, kortgeleden nog zijn er een aantal nieuwe machines geplaatst.

Op dit moment zullen vrijwel alle automaten de herdruk van boekjes 43d leveren: het boekje met de wat blauwachtige Harrison-gom en de fijnere kaftrilling. De ene automaat in mijn woonplaats althans wel.

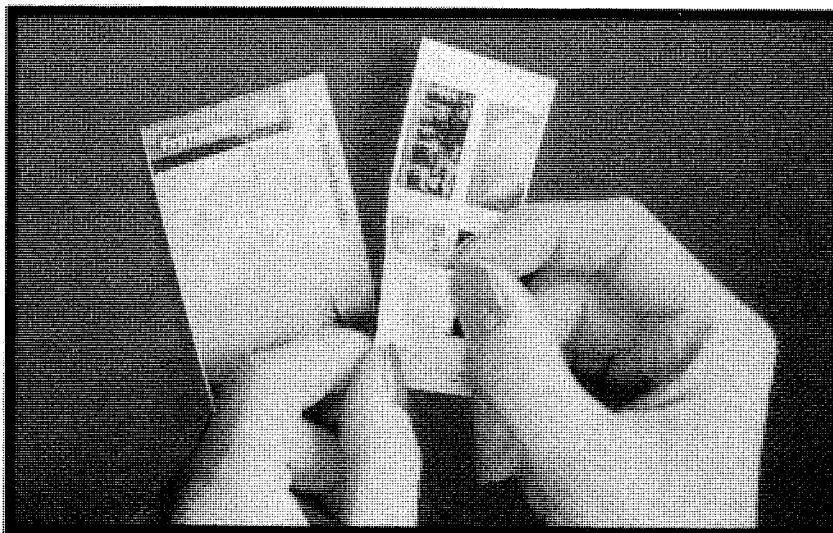
Maar liefst vier boekjesproducenten waren met een stand aanwezig tijdens de het evenement Stamp 98 in de Wembleyhallen eind april te Londen: Enschedé, Walsall, the House of Questa en De la Rue (de vroegere Harrison-drukkerij). Ook de Duitse Bundesdruckerei was aanwezig, hoewel dit bedrijf, als enige van de vier, niet werkt voor de Britse postdienst.

Uit een gesprek met een vertegenwoordiger van Walsall bleek me dat het hier al eerder gesignaleerde euvel van het moeilijk onbeschadigd openen van het Nederlandse vier-jaargetijdenboekje niet te verhelpen is. Net als Enschedé beschikt Walsall over een Bickel-boekjesmachine. En net als bij Enschedé hebben de technici van Walsall enorm aan deze machine gesleuteld. Uit concurrentie-overwegingen wordt daar heel geheimzinnig over gedaan. Het resultaat bij Walsall is in elk geval een snelle machine met uitermate weinig afval. De snelle produktie vraagt om zeer snel drogende lijm, omdat anders de koftjes tijdens de produktie zouden kunnen openspringen. Een andere lijm zit er dus bij een eventuele vervolgo opdracht niet in ...

Enschedé mocht zich - als enige van de drukkerijen - in een grote belangstelling van de bezoekers verheugen. Deze werden uitgenodigd mee te doen aan een verkiezing van een mooiste zegel. Een leuk marktonderzoekje waarmee men ook zelf nog iets kan. Ook was de Nederlandse drukkerij royaal in het uitdelen van postzegeldoosjes (met een smakelijke kersenbonbon weliswaar...).

Walter de Rooy

WEET U AL...

...dat de Noorse post dit voorjaar de Noren enquêteerde en zo uitvond dat 80% van de mensen het liefst zelfkleven- de zegels heeft, dat 4% liever blijft likken en dat 16% geen speciale voorkeur heeft.

...dat in de Verenigde Staten nu al maar liefst 81% van de zegelfrankeringen zelfklevend zijn?

...dat dat aantal in 196 nog 60% was, zodat we kunnen stellen dat er sprake is van een explosieve groei.

...dat de postdienst echter heeft toegezegd dat de gegomde zegels niet uit het assortiment zullen verdwijnen.

...dat er in België komend jaar een gelegenheidsboekje gaat verschijnen met een achttal zegels, die een mensenleven lang te gebruiken zullen zijn.

...dat er namelijk zegels in zitten die te gebruiken zijn bij een geboorte, bij het huwelijk, bij het pensioen en nog wat andere zaken als vaderdag, moederdag en valentijn.

...dat de rouwzegel erin ontbreekt.

...dat er in Israël een boekje verscheen van 17 Amerikaanse dollars.

...dat het boekje uitkwam op de openingsdag van de wereldpostzegelentoonstelling te Tel-Aviv.

DURE NIEUWTJES

In december zijn er in Koeweit ter gelegenheid van de 18e topconferentie van het Samenwerkingsverband van Golfstaten (GCC) drie postzegels verschenen, die ook samenhangend in boekjes terecht kwamen. Het gaat om zegels van 25 fils (zes duiven met vlaggen van de deelnemende landen: Saoedie-Arabië, Bahrein, Verenigde Arabische Emiraten, Koeweit, Oman en Qatar, 50 fils (landkaart met getal '18' en zes duiven in de nationale kleuren) en 150 fils (muur, gevormd uit 18 stenen, ook in nationale kleuren, en op de muur - alweer - de zes duiven).

Navraagt leert mij dat het boekje in een oplage van slechts 1000 exemplaren vervaardigd is en dat het merendeel daarvan verspreid is onder de delegatileden. Het restantje had op het postkantoor verkocht moeten worden, maar naar verluidt hebben de postbeambten ze zelf gekocht en trachtten ze de boekjes tegen een aanzienlijk hogere prijs aan geïnteresseerden te slijten. Het moge duidelijk zijn dat het geen gemakkelijk te verkrijgen boekje wordt! De nieuwtjesdienst van Postmaat heeft er niettemin een klein aantal weten te bemachtigen. Walter de Rooy

BRIEFKAARTBOEKJE IN DUITSLAND

Sinds eind april is de huidige Duitse briefkaart met een permanente zegel van 100 pf in een blokje van tien stuks verkrijgbaar. Een briefkaartboekje dus! Het setje is gelumbeckt en is tevens voorzien van een bedrukte omslag. Briefkaartboekjes zijn geen noviteit. Al in 1954 bijvoorbeeld verscheen in Bhutan een boekje met tien geïllustreerde briefkaarten van elk 10 chetrum. Een briefkaartboekje in een forse afmeting (148x204mm) werd in 1959 in Israël uitgegeven. Het boekje is zo groot omdat er steeds twee briefkaarten naast elkaar zitten. Zwitserland kende briefkaartboekjes gedurende de periode 1984-1991.

België was eigenlijk de eerste. Het kwam echter niet tot een uitgifte. Er zijn twee proeven van briefkaartboekjes uit 1949 bekend.

Walter de Rooy

■ Postzegelboekje Vier Jaargetijden

Eindelijk is er weer een nieuw postzegelboekje verschenen, en wel op **17 februari** jongstleden. Voor ons als verzamelaars van Nederlandse postzegelboekjes is het toch wel even wennen omdat er geen boekje nummer 50 te vinden is.

De boekjes zijn dichtgeplakt, de zegelvelletjes langs de perforatie gescheurd.

De inhoud is wel mooi en het thema spreekt me wel aan, maar toch, een postzegelboekje? Het valt me toch wat tegen.

Aan het loket: "Mag ik het boekje open maken, om te kijken", nee dus. Dit is heel vervelend, want bij diverse boekjes is te veel lijm gebruikt en is het kaftje na het openen beschadigd, soms mist een zegel daardoor een paar tandjes.

Bijzonderheden:

- Er zijn boekjes gevonden die naast de perforatie zijn gevouwen
- In een boekje vond J.Oosterboer op de zegel links boven een bruin streepje, op het modelvel is daarvan niets te zien.
- In het Postmuseum mocht ik het modelvel zien. Het is voor accord getekend op 21-11-1997. Het modelvel omvat 48 boekjes: 12 naast elkaar, 4 boven elkaar (de plakmarge is daar ± 4c/m). Rondom het vel is een marge van ongeveer 2 cm, met daarin paskruizen ter hoogte van de middelste perforatie van elk boekje. De paskruizen staan te ver van de zegels af om in een boekje gevonden te kunnen worden, op de plakmarge boven de boekjes zien we kleurblokjes van alle kleuren die in het boekje verwerkt zijn. Ook deze blokjes staan te ver weg om in een boekje te kunnen voorkomen.

Met dank aan mevrouw Y. de Meijer van het Postmuseum.

Technische gegevens:

Zegelformaat: 25 x 36 m/m.

Beeldformaat: 25 x 36 m/m.

Tanding: 12 3/4 x 13 1/4.

Papier: normaal met een verticale fosforbalk op elk zegel verschillend geplaatst.

Gom: Synthetisch, (C2, volgens de heer R.C. Bakhuizen van den Brink)

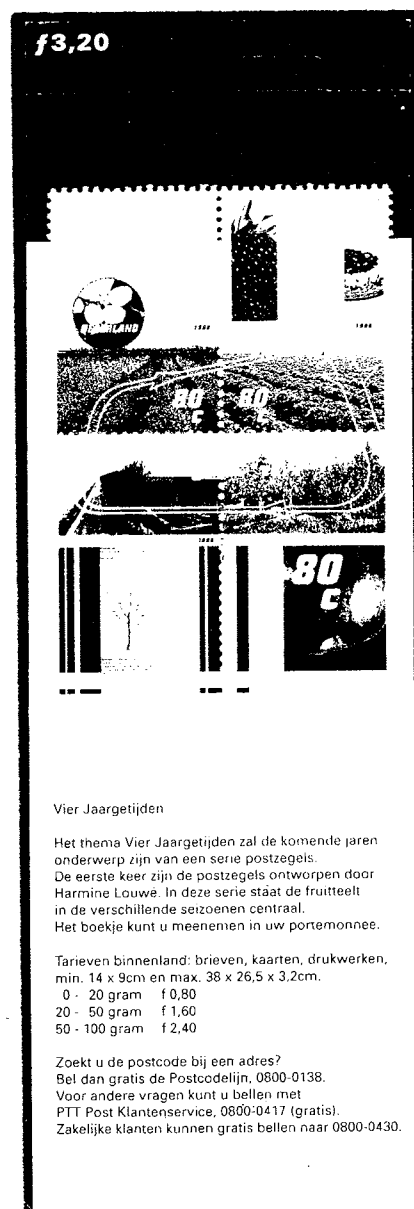
Druktechniek: offset, drukk kleuren geel, magenta, cyaan en zwart.

Oplage: 3.800 000 boekjes.

Ontwerper Harmine Louwe Den Haag.

De kaftjes:

Het modelvel omvat 24 kaftjes: 6 kaftjes naast elkaar en 4 boven elkaar. Op de voorzijde van het kaftje, is afgebeeld hoe de zegels in het boekje er uit zien, welke waarden ze hebben, verder is de prijs van f 3,20 aangegeven. Aan de achterzijde is een streepjescode aangebracht alsmede © KPN 1998. Het boekje is dichtgeplakt met 2 stipjes lijm (een enkele keer maar 1 stipje) die soms te laag zijn aangebracht en de zegelvelletjes vastgeplakt hebben.

f3,20

Vier Jaargetijden

Het thema Vier Jaargetijden zal de komende jaren onderwerp zijn van een serie postzegels. De eerste keer zijn de postzegels ontworpen door Harmine Louwe. In deze serie staat de fruitteelt in de verschillende seizoenen centraal. Het boekje kunt u meenemen in uw portemonnee.

Tarieven binnenland: brieven, kaarten, drukwerken, min. 14 x 9cm en max. 38 x 26,5 x 3,2cm.

0 - 20 gram	f 0,80
20 - 50 gram	f 1,60
50 - 100 gram	f 2,40

Zoekt u de postcode bij een adres?
Bel dan gratis de Postcodelijn, 0800-0138.
Voor andere vragen kunt u bellen met
PTT Post Klantenservice, 0800-0417 (gratis).
Zakelijke klanten kunnen gratis bellen naar 0800-0430.

Zie voor meer details R.C. Bakhuizen van den Brink, Philatelie 1998 (3), pag 222-223.

■ Nieuwe boekjes-automaat

Bij mijn laatste bezoek aan de boekjes-automaat in Schiedam Lange Nieuwstraat bleek deze te zijn vervangen door een geheel andere automaat. De nieuwe automaat is van het merk **Sterners specialfabrik AB Dala-Jarna Sweden**. Importeur is Methon bv. Bennebroek, in het merkplaatje is geponst: b.l.172.

Bij navraag op het postkantoor bleek dat de vele klachten de reden was van de vervanging.

■ Melding automaten

- De heer Vermeltfoort uit Eindhoven meldt een boekjes-automaat in de centrale hal van het Catharina-ziekenhuis te Eindhoven, stadsdeel Woensel. De automaat levert boekje 43D(nieuwe druk).
- De heer van Dinther uit Uden meldt een werkende boekjes-automaat in Rossum(gld). Ook deze automaat levert het nieuwe boekje 43D.
- De boekjes automaat Deftseplein Rotterdam is vanaf 03-03-1998 verdwenen.

■ Smalle balkjes bij boekje 10aF

In Bulletin 97 meldt de heer Franke dat hij een automaatboekje 10aF in zijn bezit heeft waarvan het balkje iets **dunner** is. Hij vraagt of er leden zijn die ook zoiets in hun verzameling hebben.

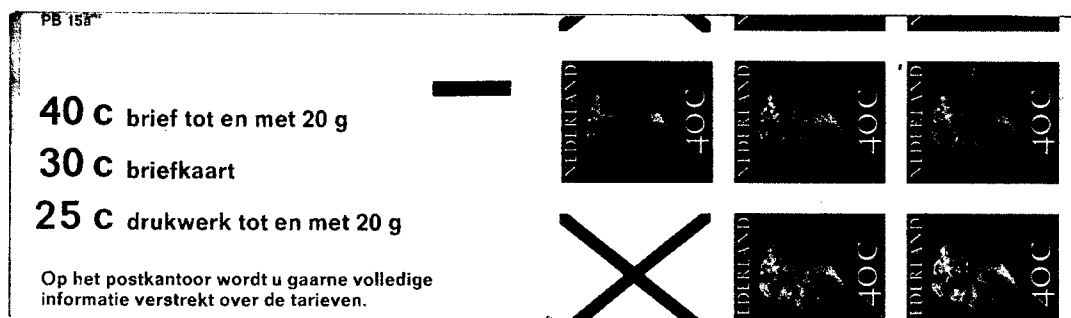
De heer Faas uit Roosendaal stuurde ons een fotokopie, waarvoor onze dank (een kopie is aan de heer Franke gestuurd). Hij geeft de volgende toelichting: In een schrijven van 8 april 1985 reageert C.J.Matser op een vraag van de heer Faas over het automaatboekje 10aF-T, waarvan het tekstbalkje normaal 2,25 mm is, en hij een dunnere versie van 2 mm. heeft. Volgens de heer Matser zou dit met de uitvloeirichting (naar boven of naar beneden) te maken hebben en is geen enkele tekstbalk identiek. In het PTT museum is op dit moment geen materiaal aanwezig dat meer duidelijkheid in deze kwestie kan verschaffen.

■ Links geplakt boekje 43D

Een opmerkelijke ontdekking was dat ik een boekje 43D bezit dat **links geplakt** is. Bij het PTT Museum vertelde men mij nog dat een links geplakt boekje kan ontstaan als een vel verkeerd is teruggedelgd, bijvoorbeeld bij een controle. Om te bepalen of een boekje links of rechts geplakt is legt u het boekje open en met de kaft naar boven voor u en wel zodanig dat het woord 'postzegelboekje' normaal leesbaar is. Vervolgens draait u het boekje om de lange as van u af en u kunt dan bekijken of het boekje aan de links of rechts is geplakt (meestal rechtse plakking).

■ C-versnijding van boekje 15a

Van boekje 15a is een mooie C-versnijding gevonden die nog niet bekend was. Volgens leden die het boekje gezien hebben was het een beetje smoezelig. Met dank aan Postzegelhandel Karel den Hertog voor de kopie:

Heeft u vragen over automaatboekjes vraag het ons en wij zullen proberen er een antwoord op te vinden. Het is ook mogelijk om een afspraak te maken met een medewerker(ster) van het PTT Museum, als u vragen heeft. Uit ervaring weet ik dat mev. de Meijer van het PTT Museum alles zal doen om uw vragen te beantwoorden. Uiteraard zijn uw nieuwtjes van harte welkom! Stuur uw op- en aanmerkingen naar :
M.Struijs, Jacob van Dijkstraat 4, 3131 MG Vlaardingen.

■ Mar Struijs, 01.05.1998

■ Nieuwe rolzegels.

◦ Recente herdrukken.

In het Postmuseum vernam de heer Struijs dat er op 2 februari 1998 een nieuwe druk is verschenen van de rolzegels van 80 cent (Beatrix-inversie). Ook de zegels voor de Frama- en Nagler-automaten zijn herdrukt, en wel op 13 maart 1997, nu op papier dat onder UV-licht niet luminesceert (met dank aan de heer Struijs). De zelfklevende “zakenzegels” van 80 cent zijn in een ander doosje verschenen. Volgens de heer Struijs is er op het eerste oog geen verschil te zien met de zegels uit de andere doosjes.

◦ Afwijkende drukrichting.

De heer Tielman meldt gedetailleerd dat hij van de Beatrix-zegels van 80 en van 160 cent (10000-rollen) exemplaren heeft ontdekt met de drukrichting B (uitvloerichting *ur* van de inkt naar boven), hetgeen uitzonderlijk is. Aangezien voor de zegels van 160 cent de afgifterichting *ar* –de richting van oplopende nummering– ongetwijfeld O (naar onderen) is (rugnummer van het type R7c; *ur* ≠ *ar*), betreft het hier een *fout van het type 3*, zoals is door Tielman besproken in Bulletin 97, pag. 13-18. Hij trof deze zegels aan op poststukken van de Stichting Werelddorpen voor kinderen / “Zuster Michaela”, en wel sinds januari 1998 (160 cent) respectievelijk 16 april 1998 (80 cent).

Bij het bekijken van de stippen waarmee het hoofd van koningin Beatrix is afgebeeld onder een zeer sterke vergroting, zien we de stippen als uitjes met ‘wortelharen’, normaal naar beneden, maar nu naar boven gericht (met dank aan de heer Tielman).

We zoeken nog een dergelijke brief waarbij de zegel van 80 cent een rugnummer draagt.

◦ Stand van een rugnummer ten opzichte van het beeld van de zegel.

In de Rolzegelcatalogus van 1982 staat op pag. 8 geïllustreerd hoe de stand van de rugnummers van het type 1, 2 en 3 ten opzichte van de lengte-as van de zegels wordt gedefiniëerd (n of k). Aangezien bij de zegels met inktjet-nummering de afgifterichting niet aan de lengterichting is gebonden, is door de heer Bakhuizen van den Brink op mijn verzoek een principe ontwikkeld, waarmee de stand van het rugnummer bij een *losse* zegel ten opzichte van het *beeld* kon worden gedefiniëerd, dit *naast* een definitie ten opzichte van de afgifterichting (de laatste is naast de afbeeldingen in de catalogus aangegeven. Dit principe is door hem, samen met verwante zaken, beschreven in Philatelie van juni 1987, pag. 409.

De catalogusmakers hebben een andere benadering gekozen die voor de standen R en L helaas een resultaat gaven dat tegengesteld was aan de definitie van Bakhuizen van den Brink. Ze gaan uit van de zegel in de stand waarin hij is afgebeeld in de NVPH?-catalogus. Na het draaien van de zegel als een bladzijde van een boek kijkt men naar het rugnummer. Het nummer is R(echts) geplaatst, indien men het hoofd naar de Rechter schouder moet draaien om het nummer te kunnen lezen. Dit zelfde resultaat R krijgen we op eenvoudige wijze als we kijken naar de richting waarin de toppen van de cijfers wijzen: toppen wijzend naar rechts → geeft stand R; toppen wijzend naar boven † geeft stand B, ook wel N(ormaal) genoemd; toppen wijzend naar links ← geeft stand L; toppen wijzend naar onderen ‡ geeft stand O, ook wel K(opstaand) genoemd. Zonodig kan ik nog wel eens uitgebreider op een en ander terug komen.

■ Nieuwtjesdienst 4.

De heer Delfos is begonnen met het uitleveren van de zegels zoals genoemd in het vorige Bulletin, te weten de afleveringsnrs 98-1 (Rouwzegels), 98-2 en 98-3 (Priority-zegels) en 98a (Beatrix-zegel van 80 cent).

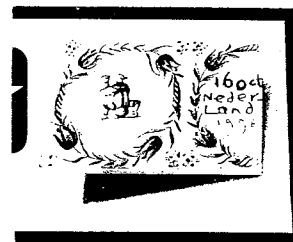
◦ **Nieuwe leveringen.**

Van de Beatrix-zegels van 160 cent zijn 800 stuks van een variant aangekocht. Deze zegels worden een volgende keer uitgeleverd.

■ **Allerlei rolzegelnieuws.**

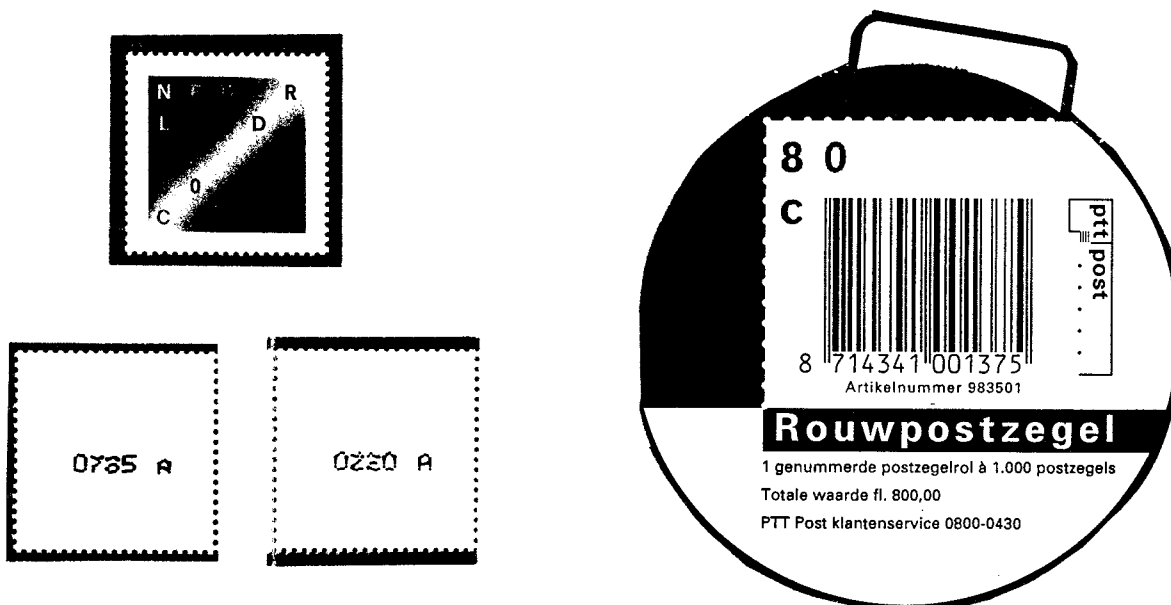
◦ **Priority-zegels; verschil tussen rol- en velzegels.**

Zoals ik in het vorige Bulletin reeds veronderstelde, blijken er rasterverschillen te zijn tussen de zelfklevende priority-zegels van de rol (50 stuks per rol, elke zegel vergezeld van een Priority-plakker) en de uit een analoog velletje van 5 stuks (+plakker). Dit werd me uiteengezet door de heer Tielman in een brief en werd tevens gepubliceerd door de heer Bakhuizen van den Brink: zie Philatelie, februari 1998, pag.90-91 en maart 1998, pag.223. In het geval van de rolzegels zijn de "wybertjes" (= rasterpunten met de vorm van het zoute dropje "wybertje" = ruit) liggend ten op zichte van het beeld, in het geval van de velletjes zijn de "wybertjes" van de zegels staand, zoals afgebeeld op genoemde pagina 223 voor de zegel van 100 cent. Ik zie de wybertjes zelfs met een loep ('loupe' mag niet meer...) die 10x vergroot, bij de zegel van 160 cent het beste aan de rechterkant van de zegel. Bij de rolzegel ligt het wybertje op zijn stompe hoek en bij de velzegel staat het wybertje op zijn scherpe hoek. Bij de rolzegels (+plakker) is de uitvloeirichting van de inkt naar de rechterkant van het zegelbeeld (R), bij de velzegels is de uitvloeirichting naar onderen (O).

◦ **Verminkte rugnummers bij Rouwzegels.**

De heer van Schaik zond me een kopie van een verminkt rugnummer 0220 A, aangetroffen bij een zending met Rouwzegels die hij ontving van PTT POST Filatelie uit Groningen. De nummers 0215 A en 0220 A zijn normaal. Nummer 0220 A ligt in het nummertraject waarbinnen bij Beatrix-zegels niet zelden een verminkt nummer is aangetroffen. De heer Tielman meldt een verminkt nummer 0785 A. Zie afbeelding 1.

Afb. 1: Verminkte rugnummers bij Rouwzegels.

Afb. 2: Verpakkingsetiket van een rol Rouwzegels.

◦ **Verpakkingsetiket van Rouwzegels.**

In aanvulling op het vorige Bulletin volgt thans nog een afbeelding van een verpakkingsetiket van een 1000-rol Rouwzegels. Een gedeelte van het opschrift luidt: "1 genummerde postzegelrol à 1.000 postzegels" / "Totale waarde fl. 800.00"; zie afbeelding 2. De huidige rollen zegels van het type Beatrix zijn per 5 stuks verpakt (zie bijvoorbeeld Bulletin 94, R.418). De Zakenzegels zijn thans zelfs in verpakkingen van 10 stuks! (van der Aa, Struijs).

◦ **Insteekalbums voor lange strips.**

De heer Tielman maakte me er nog eens op attent, dat voor het verzamelen van strips van rolzegels tot 397 mm de firma Safe bladen van het liggend formaat DIN A3 verkoopt. Een blad kost echter f 4,95. Een ringband kost f 74,-.

Deze bladen zijn vooral geschikt voor eindstrippen (bijvoorbeeld 11-strip van G-formaat); men kan er 4½ "paar" Priority-zegels (5 zegels + 1 sticker) zonder te vouwen in onder brengen.

▣ **Bedrijfs-rolzegels op poststukken.**

◦ **Nieuwe machinale "plakkers".**

Er zijn de afgelopen drie maanden 4 nieuwe namen bekend geworden van "firma's" die hun "personal mail" machinaal laten frankeren met rolzegels en machinaal laten voorzien van een afzenderstempel "Ptt Post".

- 1. Algemene Nederlandse Kappersbond (ANK), Postbus 21, Huizen (met dank aan de heer Struijs).
- 2. AZL Assurantie Groep Postbus 4471 te Heerlen.
- 3. AR Bookmarketing, t.a.v. F.A.H.P. Raaphorst, Achterwerf 304 Almere Haven
- 4. Stichting Wereld Kinder Fonds, Prinsengracht 64 Amsterdam.

◦ **Overzichtstabel van poststukken gefrankeerd met bedrijfs-rolzegels:**

Afzender	Zegel(s) + stand	Nr. + soort	Stempel+ diameter	Ontv/ret- datum	Kleur + afmeting	Bijz. envelop	Opmerkingen
Alg. Ned. Kap- persbond, Huizen	Bea, 80 id, 160	02530A 02530A	PTT POST 26; balk 5½	ca. septem- ber 1997	wit?		Struijs
AR Bookmarket Almere Haven	Bea, 160 N	?	PTT POST 26½; blk 5,5	ca. septem- ber 1997	blauwgroen 23x16	adres afzender	1 venster Struijs; Bos
id	Bea, 160 N	?	PTT POST 26½; blk 5,5	idem?	1 paars	idem	idem Struijs; Bos
AVVL Uitvaart- zorg; Diemen	Bea, 160 N	09495A R7c; h2,8	PTT POST 26½; blk 5,5	"12 decem- ber 1996"	grijspaars 23x16	logo; Reageer vr 25 december	1v; plakker: gratis uniek boek; Bos
id	Bea, 160 N	?	PTT POST 26½; blk 5,5	"13 mei 1997"	idem 23x16	id; Reageer voor 5 juni	id Bos
AZL Assurantie Groep Heerlen	Bea, 80(N) Bea, 160(N)	0660A, R7c	PTT POST 26; balk 5,2	1997?	1 bl, +bl + gm 23x16	..Ondern. ZilverZorg Polis...in Limburg	1 venster Bos
Legio Lease	Bea, 160 N	?	PTT POST 27; balk 6	februari 1998	goudkl. plakker	"Verdriedubbel uw winst"	"Ontvang F 21033," ; Struijs
id	Bea, 160 N	?	PTT POST 26½; balk 5,1	febr. maart 1998	br, +gm + zw 23x16½	"Nieuw! De Winst -verdriedubelaar	1v; "3x"; f 21033 logo; Bos; Struijs
id	Bea, 160 N	01385A R7c; h2,6	PTT POST 26½; blk 5,6	ca. juli 1997	chamois + bl 23x14½	...tot 20 juli 1997: Click-Leasen	1v; logo Bos
id	Bea, 160 N	?	PTT POST 26½; blk 5,5	"6 novem- ber 1997"	paars + geel + +gm; 12x29	...beleggen met korting!	1v; "Super rende- ment tot..."; Bos

o Overzichtstabel van poststukken gefrankeerd met bedrijfs-rolzegels (vervolg)

Afzender	Zegel(s) + stand	Nr. + soort	Stempel+ diameter	Ontv/ret- datum	Kleur + afmeting	Bijz. envelop	Opmerkingen
Legio Lease	Bea,160 N	? ?	PTT POST 26½; blk5,5	"9 april 1998"	bruin+geel 23x16	Legio Feestplan logo+Aegon	1v; feestplan II Bos
Reader's Digest	Bea,80 L	04540A R7c	ptt post 26	"29decem- ber 1997"	wt,+bl+rd 22½x11	01691040- 3 EE 243 B48	logo; 1 venster Bos
id	Bea,80 1x2; N	? ?	PTT POST 24½;blk6,7	1 oktober 1997	geel,+bl 16½x21	06276017- 3 EE TF1 X N7	"Telexpres" Bos
id	Bea,80 1x3; L	05930A R7c;h3,0	PTT POST 26½;blk5,5	22 november 1997; ¹⁾	wt,+bl+zw 31x21	08305005- 3 EE WMM 0 18	1v; mooiste me- lodieën; Bos
id	Bea,80 N	? ?	PTT POST 26½;blk5,5	18 november 1997	wit 19½x11	08817002- 3 EE WMM A 18	1v;adr.afz.achter- Bos
id	Bea,80 1x2; L	03015A R7c;h 2,7	PTT POST 27; balk4,9	18 februari 1998	wt,+zw+grn 23x12	09440034- 3 EE GIG 0 48	2 v; aanb.tuin- boek; Bos
id	id	08650A R7c;h2,7	PTT POST 29½;blk5,2	februari 1998	id id	id id	id; st K Bos; Markus
id	Bea,80 L	08465A R7c;h2,6	ptt post 27	ca. april 1997	wit,+zw 22½x11½	09805002- 3 EE LIN A 77	aanvull.Bull. 97 Bos
id	Bea,80 N	08520A R7c;h2,7	PTT POST 26½;blk5,6	februari? 1998	wit; 19½x12	09807072- 3 EE QED A 28	1 venster Bos
id	Bea,80 1x3; N	06010A R7c;h2,5	PTT POST 27;balk5,5	10 septem- ber 1997	grijs+wit 27x19	10303006- 3 EE VJC 0 N7	1v; 42e Prijz.fest Bos
St.Wereld Dor- pen v Kinderen	Bea,160 N	09690A R7c;	PTTPOST;K 33;balk2,6	9 januari 1998; ³⁾	wit,+zw+rd 22½x11½	Wat betekend het ..adres te hebben	1v; foto kind;ur≠ ar;Tielman;Struijs
id	Bea,80 N	? ?	PTT POST 30½; blk3,1	22 decem- ber 1997	wit,+? 22x11	Logo+adres voor op ; 1 venster	st. blauwgroen ⁶⁾ Tielman; handst.?
St.Wereld Kin- derfondsA'dam	Bea,80 N	? ?	PTT POST 29; balk2,5	eind 1997? ?	Wit,+bl+zw 23x11½	logo+adres voor op; 1 venster	..gratis stickers bijgesl.; Bos
Süddeutsche Kl. lotterie;Pb3013	Bea,80 R	08630A R7c;h2,5	ptt post 27	16 aug. 1997 "26.08.1997"	wit,+rd+bl 22x11	luchtpost-envelop rd-wt-bl-rand	1 venster Bos; ⁴⁾
Uw Toekomst Amstelveen	Bea,160 N	? ?	PTT POST 26½;blk5,6	"26 maart 1998"	grijs,+wt 23x14½	..informatie over uw toekomst"	Spaar Traject Bos; Delfos
Wereld Kanker Onderz.Fonds	Bea,80 handgepl	0580A R7c(4,A)	4 golvende lijnen;inktjet	januari 1998	enquete naar voedingspatroon		Struijs
Zilveren Kruis Postus 30000	Bea,80(N) Bea,160(N)	? 00790A	PTT POST 27;balk5½	januari 1998	wit?+logo	verlengde Sluitingsdatum....	Struijs
id	Bea,80 Bea,160	? ?	PTT POST 27;balk6	februari 1998	geel,+logo	Belangrijk nieuws ondernemers..polis	1 venster; ²⁾ Struijs
id,Postbus 31400,Noordw	Bea,160 N	05935A R7c;h3,0	PTT POST 26½;blk5,6	"29 januari 1998"	wt,+rdwtbl rand;23x16	Reageer a.u.b. voor:(31 dec.'97)	Logo; 2 vensters Bos; Struijs
ZusterMichaela Amsterdam	Bea,80 N	? ?	PTT POST 32;blk2,8 ⁵⁾	25 april 1998	wt,+rd+zw 22½x11½	"Dringend" (rood) adres afz. voorop	1v; bevat 10+25 cent; Bos

¹⁾ Datum van dergelijke envelop. ²⁾ Ook envelop waarbij zegels van 80 en 160 cent zijn verwisseld. ³⁾ Dergelijke envelop ook in de periode maart-begin april verzonden; st.diameter 30 mm, balk 2,6 mm; Bos. ⁴⁾ Dergelijke envelop (iets blauwer) en dergelijke inhoud is van "09.04.1998"; Bos. ⁵⁾ 2,7-3,3 mm:verbogen balk; dergelijk exemplaar 2,7-2,8 mm. ⁶⁾ Andere lettergrootte; ur naar onderen (Tielman).

■ H.J.T.Bos, april 1998.

■ Nieuwe rolzegels.

Zweden.

Vrede van Westfalen/Munster

De 30-jarige oorlog in Europa (1618-1648), waarbij onder andere Zweden vele jaren was betrokken, leidde tot grote ellende. Duitsland, Zweden, Denemarken, Finland, Nederland, Frankrijk, Bohemen en Moravië, Polen en Spanje waren allemaal in die oorlog betrokken. De vrede van Westfalen in 1648 had grote invloed op de kaart van Europa. Nederland kreeg hier zijn bestaan als zelfstandige natie erkend na een 80-jarige oorlog met Spanje.

Zweden kreeg gebiedsuitbreiding in Noord-Duitsland. Op de zegel die 350 jaar na de vrede van Westfalen is uitgegeven (19 maart 1998) zien we de toenmalige koningin Christina afgebeeld (afbeelding 1)

Afb. 1: Vrede van Westfalen

Afbeelding 2: Zweeds handwerk

Afb.3: 100 jaar Vakkbonden

Zweedse handwerk; 100 jaar Vakkbonden.

Op 19 maart zijn ook rolzegels in het brieftarief (Brev) van Kr.4,50 en 5,00 uitgekomen. Deze vestigen respectievelijk de aandacht op de Zweedse weefkunst (wol) en op Zweeds smeedwerk (afbeelding 2). In deze serie verschenen ook twee zegels in een postzegelboekje.

Verder verscheen er op die dag een rolzegel van Kr.5,00 (Brev) ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de vakkbonden (afbeelding 3); Persinformatie Sweden Post.

■ Allerlei rolzegelnieuws.

Hongarije.

Nieuw Handboek Rolzegels Hongarije.

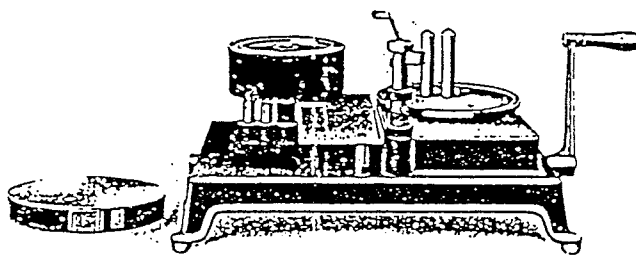
De heer de Leeuw van Weenen zond mij een handboek over Hongaarse rolzegels van de hand van Dobó Atilla, getiteld: A Magyar Tekercsbélyege, Kézikönyv és Katalógus; Budapest, 1996, 77 pag. De tekst is in het Hongaars. Het catalogus-gedeelte is een beetje te ontcijferen met behulp van een woordenlijst Hongaars-Duits (circa 135 trefwoorden). Verder is er een korte samenvatting en toelichting in het Duits (4 pagina's); verder worden er ook Michel-nummers gegeven en zijn er vele afbeeldingen. De eerste rolzegels werden in 1909 uit velzegels gefabriceerd (Turul-serie). De uitgave van dit boekwerkje geschiedde mede namens de "Landesverband Ungarischer Philatelisten".

Zwitserland.

Frankeermachine/ postzegelplakmachine van Michelius.

In het Bulletin 1998(2) van de Schweizerischer Rollenmarkensammler-Verein staat op pagina 1609 een brief afgebeeld van de Duitse firma Michelius –fabrikant van een bekende postzegel frankieermachine– aan het Zwitserse Ministerie van Handel, en wel van 3 mei 1913. In de brief worden twee met de velrand aan elkaar gelaste proefzegels getoond, om te laten zien hoe men rollen maakt, en twee gelaste Zwitserse zegels. Blijkbaar had de firma om toelating gevraagd. Terloops wordt nog vermeld dat deze rollen reeds in Duitsland, Engeland, België en Zwitserland worden gefabriceerd. Deze machines zijn later inderdaad geleverd aan Zwitserse firma's (afbeelding op pagina 1608), en wel door de importeur BUMAG, die zijn naam aan de machine verbond (door de oorlogstoestand?). Zegels die door deze machine zijn geplakt vertonen (veelal?) twee karakteristieke gaatjes. Er konden tegelijkertijd twee verschillende zegels op een brief worden geplakt. (artikel van R. Nievergelt); zie afbeelding 4.

Der Michelius-Record-Frankierer und Portokontrollleur.

Der Record-Frankierer mit 2 Markenbehällern

Afbeelding 4: Postzegelplakmachine van de firma Michelius/Bumag.

VAKANTIEPOST 1998

Op verzoek van enige deelnemers aan een vorige vakantiepost-actie, krijgt u hierbij opnieuw de gelegenheid om mee te doen.

Indien u vakantiepost wenst te ontvangen kunt u in principe een keuze maken tussen 4 mogelijkheden. De envelop of kaart kan gefrankeerd worden met een rolzegel (RZ), met een automaatstrook (AS), met een boekjeszegel (PBZ), of met een loketstrook (LS). Verder geeft u uw volgorde van voorkeur op. Mijn volgorde van voorkeur is: 1. RZ, 2. AS, 3. PBZ en 4. LS. De deelnemers trachten zoveel mogelijk aan uw wens tegemoet te komen.

Vermeld alstublieft geen afzenderadres dat strijdig is met de postzegel of met het stempel: dan liever geen afzenderadres. Dus geen Nederlands afzenderadres op een brief uit het buitenland. Ook liever geen adres-etiketten. Niet het woord "vakantiepost" op het poststuk schrijven, of het moest in potloodschrift zijn.

Een aardig poststuk uit Nederland is natuurlijk ook mogelijk!

U moet uw naam opgeven vóór **16 juni 1998**. Dat kan per brief (eventueel als vakantiepost voor mij), met insluiting van een postzegel van 80 cent of van een retourenvelop. Contante betaling op onze bijeenkomst van 13 juni aanstaande is ook goed. Vroegtijdige storting van 1 gulden op postrekening 541963, ten name van H.J.T.Bos, Naxosdreef 79, 3562 JC te Utrecht is ook nog een mogelijkheid. Ik wens u allen een prettige vakantie!

■ H.J.T.Bos, april 1998.

Automaat- en Loketstroken Buitenland

Van Pieter Houdewind werd deze keer geen bijdrage ontvangen, hieronder vindt u een artikel van Hens Wolf over de Spaanse automaatstroken.

■ Spaanse automaatzegels

Als u eens in Spanje op vakantie bent of een vakantiegroet uit Spanje ontvangt, zal het u ook zijn opgeval- len hoe aantrekkelijk de zelfklevende Epelsa en Mobba automaatzegels er uit zien. Die komen uit automa- ten, die de ambtenaar achter het loket bedient. De automaten geven ook bonnen af met diverse variëteiten in lettertypes en opdrukken.

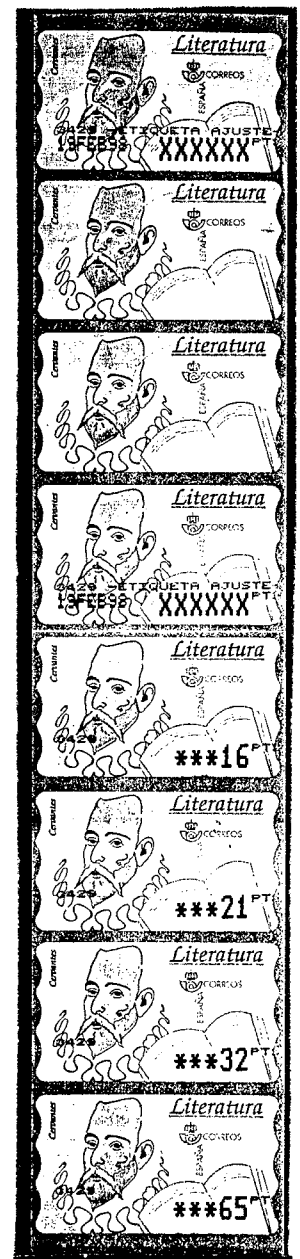
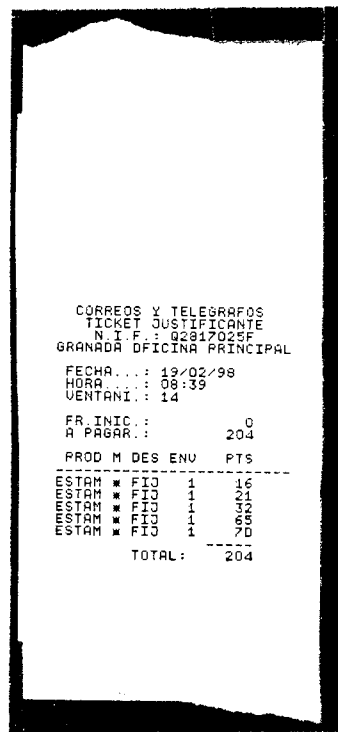
Sinds 1992 zijn er 10 verschillende motieven uitgegeven. De Spaanse PTT wil ieder half jaar een nieuwe zegel gebruiken. Dat levert vanuit verzameloogpunt een heel levendig gebied op.

Met de volgende verhaaltjes wil ik aangeven dat met een beetje geluk (je moet een enthousiaste PTT-er in Spanje treffen) vanuit Nederland leuke dingen zijn te krijgen.

■ Een Epelsa-automaat met een verhaal

Tijdens een culturele rondreis door Andalusië rond de Pasen 1997 zag ik in het Hoofdpstkantoor te Granada een nieuwe Epelsa-automaat, die de **Literatura-** zegel (*literatuur*) gaf met een 5-cijferige waarde- opdruk. De druk was zover naar rechts verschoven, dat de letter S van PTS (Peseta's) buiten de zegel was gedrukt. Toen ik dat zag, wilde ik er nog meer gaan halen, maar helaas werd het loket waar de automaat stond alleen bij grote drukte in bedrijf genomen. Veel gelegenheid voor een moeilijke bestelling (en dan nog in het Spaans) was er dus niet. Na terugkeer in Nederland schreef ik in gebrekkig Spaans met een Engelse vertaling erbij een brief aan het Hoofdpst- kantoor in Granada. Ik vroeg om een strip van de uitgifte **Literatura** van 16/21/32/65 Peseta's (met bon), te sturen in een enveloppe met 65 PTS (ook met bon). Ik sloot 2 munten van 100 PTS bij. Zo'n 10 maanden vernam ik niets, totdat ik een enveloppe ontving gedateerd 19 februari 1998. Daarin zat de hiernaast afgebeel- de strip van in totaal 8 zegels, waarvan 2 onbedrukt en met 2 zegels met opdruk ETIQUETA AJUSTE (storingsmelding) met links de datum 19FEB98.

Bovendien was het volgende aardig. Op 1 januari 1998 is het brieftarief in Spanje verhoogd van 65 naar 70 PTS. Die 70 PTS zat keurig op de brief met daarin een kwitantie uit de automaat, waarop de "aankoop" per zegel stond afgedrukt: totaal 204 PTS (de 4 ontbrekende peseta's zijn me kennelijk geschonken!). Misschien is mijn verzoek destijds in het ongerede geraakt en pas veel later weer opgedoken. Inmiddels zijn namelijk de motieven **Naturaleza** (*Natuur*), **Pintura** (*schilderen*) en **Música** (*muziek*) al uitgekomen. Mogelijk heeft men een restrol **Literatura** in de automaat gezet om toch aan mijn wensen te voldoen en is er een storing in de druk opgetreden. Doordat de datum op twee zegels is meegedrukt is in ieder geval duidelijk, dat de rol eigenlijk niet meer in gebruik had moeten zijn.

■ Een Mobba-automaat met een verhaal

Dat gaat goed, zeg, dacht ik en omdat ik nog geen **Pintura**-zegel had en geen bon uit een Mobba-automaat probeerde ik begin maart 1998 het volgende. Aan de hand van een briefkaart uit Spanje, waarop een Mobba-zegel zat (te herkennen aan de dikke opdruk van de waarde), schreef ik naar het postkantoor, dat de kaart had afgestempeld. Ik sloot twee munten van 100 PTS en één van 10 PTS bij. In dit geval kreeg ik bijna per omgaande de gevraagde strip van 4 zegels van 16/21/32/65 PTS met bon van 134 PTS en een losse bon van 70 PTS voor de **Pintura**-zegel van 70 PTS op de enveloppe. Waar ik echter heel blij mee was, was de afrekenstrook uit de Mobba-automaat, die de postkantoorhouder ongevraagd had bijgevoegd. Daarop is het totaalbedrag van 204 PTS terug te vinden.

ORGANISMO AUTONOMO
CORREOS Y TELEGRAFOS
C.I.F. Q-2817025-F
MAQUINA NUMERO: 2176
N. 0000 14130 03-03-98
N OPER PESO IMPORTE
TARIFA VARIOS <FIJOS>
4 134
TOTAL 134
ESTAMPILLAS: 4
CORREOS Y TELEGRAFOS
LE DESEA BUENOS DIAS

ORGANISMO AUTONOMO
CORREOS Y TELEGRAFOS
C.I.F. Q-2817025-F
MAQUINA NUMERO: 2176
N. 0001 14130 03-03-98
N OPER PESO IMPORTE
TARIFA VARIOS <FIJOS>
1 70
TOTAL 70
ESTAMPILLAS: 1
CORREOS Y TELEGRAFOS
LE DESEA BUENOS DIAS

ORGANISMO AUTONOMO CORREOS Y TELEGRAFOS C.I.F. Q-2817025-F MAQUINA NUMERO: 2176		
G.T. OBJETOS/PESETAS N.MAQ: 2176 N.GT: 332 14130 03-03-98		
DESG	N.OPER	IMPORTE
===	CARTAS	===
LOCAL	0	0
NACIONAL	0	0
INTNAL	0	0
= TARJETAS POSTALES =		
LOCAL	0	0
NACIONAL	0	0
INTNAL	0	0
= IMPRESOS POSTALES =		
LOCAL	0	0
NACIONAL	0	0
INTNAL	0	0
= IMPRESOS DIFUSION =		
LOCAL	0	0
NACIONAL	0	0
INTNAL	0	0
= PEQUEÑOS PAQUETES =		
LOCAL	0	0
NACIONAL	0	0
INTNAL	0	0
= PAQUETES POSTALES =		
LOCAL	0	0
NACIONAL	0	0
INTNAL	0	0
=== FIJOS ===		
LOCAL	0	204
NACIONAL	0	0
INTNAL	0	0
= PERIODICOS SUSCRI. =		
LOCAL	0	0
NACIONAL	0	0
INTNAL	0	0
= LIBROS Y FONOGRAM. =		
LOCAL	0	0
NACIONAL	0	0
INTNAL	0	0
= IMPRESOS REDUCIDOS =		
LOCAL	0	0
NACIONAL	0	0
INTNAL	0	0
=== POSTAL EXPRES ===		
PROU	0	0
ZONAL	0	0
INTNAL	0	0
=== ENVIOS URGENTES ===		
LOCAL	0	0
NACIONAL	0	0
INTNAL	0	0

TOTAL	5	204

Hiernaast zijn de afbeeldingen, verkleind te zien

Zo kun je met een vriendelijk briefje en met geringe middelen leuke dingen verwerven, die de voortgang van de postmechanisatie in een land als Spanje heel aardig documenteren. En dat is toch de lol van het verzamelen, nietwaar?

■ H.A. Wolf, 23.03.1998

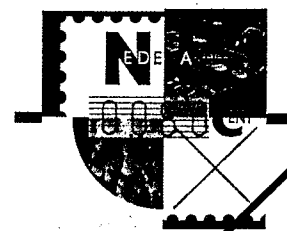
■ MEDEWERKERS GEZOCHT ■

De inhoud van ons **Bulletin** wordt telkens weer door een betrekkelijk kleine groep vaste medewerkers samengesteld. Dat is geen eenvoudige zaak en voor sommigen al een kwestie van vele jaren speur- en schrijfwerk. Het zou ontzettend prettig zijn wanneer leden vaker gebruik maken van de mogelijkheid om zelf eens een stukje te produceren. Over iets wat zij zelf hebben meegemaakt, het hiervoor geplaatste stuk van Hens Wolf is hiervan een uitstekend voorbeeld, of bijzonderheden die zij zijn tegengekomen op onze verzamelgebieden die het vermelden waard zijn. **Doe ook eens mee en maak de inhoud van ons Bulletin nog gevarieerder en interessanter!** Neem contact op met een van de rubrieksredacteurs of met eindredacteur Jan Oosterboer.

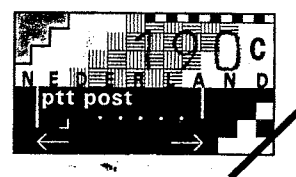
Deze rubriek kwam voorheen in nauwe samenwerking met Klaas Boer tot stand. Elders in dit Bulletin wordt ingegaan op het plotselinge overlijden van Klaas. Ik weet dat deze rubriek door heel wat verzamelaars wordt gewaardeerd en wil hem dan ook graag voortzetten. Klaas en ondergetekende hebben voorheen altijd gebruik gemaakt van de informatie die ook door anderen werd verstrekt, nu Klaas is weggefallen ben ik nog meer dan voorheen op die medewerking van anderen aangewezen. Ik reken op u!

■ PTT Post herkent automaatstroken nog niet helemaal

In de *Vervoerkrant* (nummer 1, jan. 1998) van PTT Post wordt aandacht besteed aan het zogenaamde **portenjagen**, het signaleren en beporten van ongefrankeerde en ondergefrankeerde zendingen. Het gebruik van ongeldige postzegels speelt hier ook een rol. Van belang is dat men dan ook goed weet welke zegels geldig zijn en men zal in de *Vervoerkrant* voortaan nieuwe postzegels afbeelden. Gestart wordt met de automaatzegels, en hierover wordt geschreven: "Een voorbeeld van een onbekende postzegel is de automaatzegel. De waarde van deze zegel wordt door een frankeermachine geprint. Er zijn twee soorten: zegels uit de Frama- of uit de Nagler-frankeermachine. Het gaat nog om een proef, het is dus nog niet zeker of een van deze machines er gaat komen. Zo niet, dan blijven de automaatzegels geldig". Vervolgens worden de afbeeldingen van hiernaast bij dit stukje geplaatst. Toch een beetje verwarrend, en om nog steeds van een proef (zeker bij de Klüssendorf) te spreken?

▲ Automaatzegel te verkrijgen bij de vestiging van Formule-beleid.

▲ Automaatzegel te verkrijgen bij de postkantoren.

■ Klüssendorf automaatstroken.

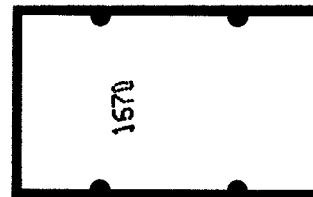
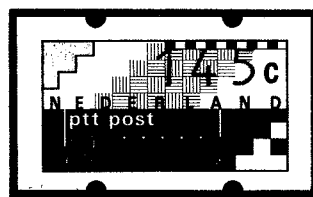
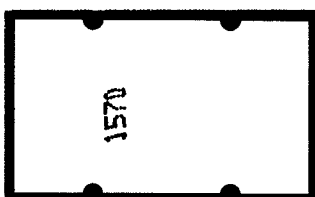
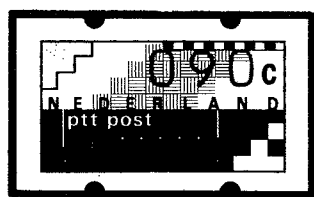
■ PTT Post Filatelie toch weer op stap met Klüssendorf-automaat!

Vlak voor het drukbaar maken van dit Bulletin werd bij Filatelie Haarlem gevraagd of er al iets is beslist over het inzetten van een Nagler- of Klüssendorf-automaat op tentoonstellingen. Vorig jaar werd met enige stelligheid het vermoeden uitgesproken dat de Klüssendorf-automaat, gelet op de vele problemen, niet meer zou worden gebruikt. Groot was dan ook de verbazing bij het op 29 april ontvangen antwoord. Kort maar krachtig: "De Klüssendorf wordt ingezet tijdens de tentoonstelling *Themaflex in Amsterdam*". Even snel opzoeken wanneer dat zou gaan plaatsvinden: **7 t/m 10 mei**. Daar zijn we weer mooi klaar mee!

■ Belangstelling voor rugnummertypen lijkt alleen maar toe te nemen

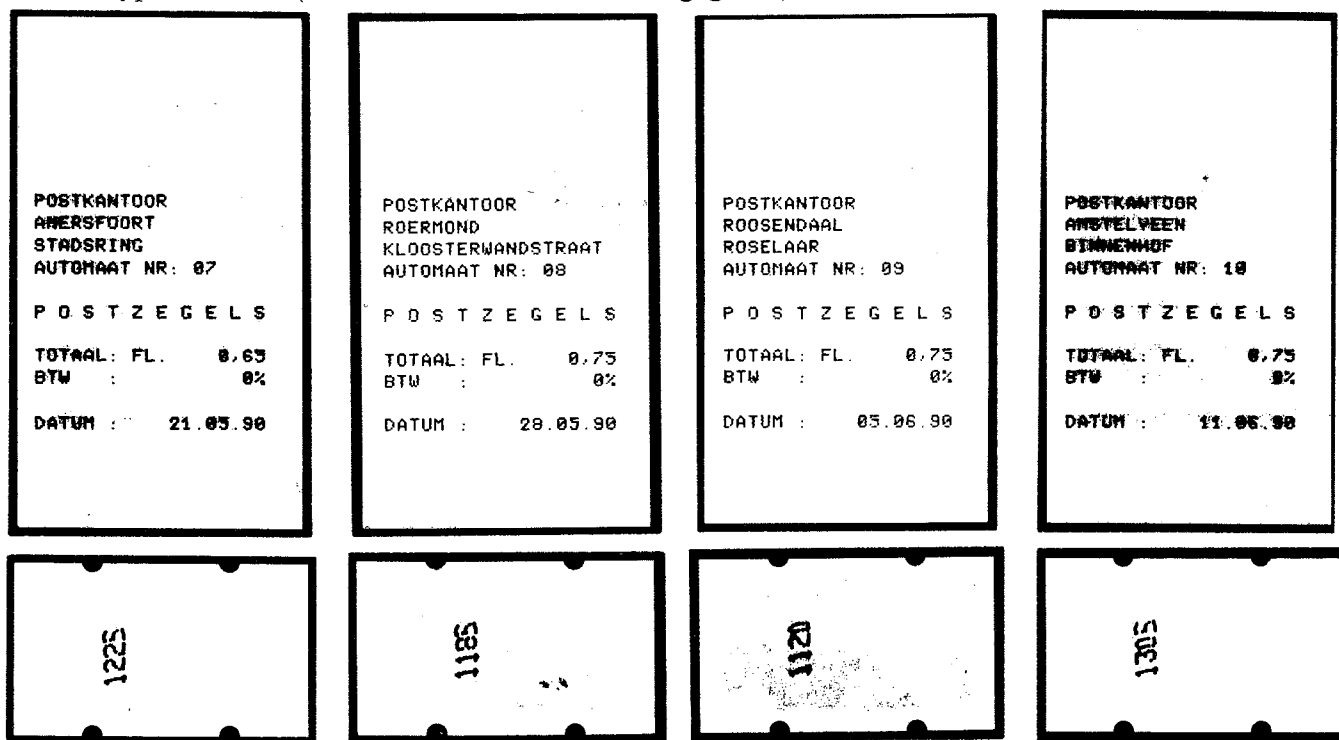
Zeker wanneer we de resultaten van veiling 95 bezien, is te merken dat het verzamelen van alle combinaties van waarde en rugnummertype een grote vlucht heeft genomen. Wat bijvoorbeeld te denken van een waarde 270** met rugnummertype 1b die f.48,- opbrengt! Ongetwijfeld worden waarden met het rugnummertype 1b/L4c het meest gezocht.

Berucht zijn inmiddels de waarden 090 en 145 met rugnummertype 1b (zie hieronder), een enkele keer nog te koop voor zo'n f.100,- per stuk.

Het vermoeden bestaat dat deze waarden alleen zijn verkregen uit de Klüssendorf automaat in Meppel, waar de nieuwe waarden 090 en 140 i.v.m. de tariefswijziging van 1 januari 1993 op **23.02.1993** werden ingevoerd. In dit Bulletin werd al eerder gemeld (Bulletin 93-80-AS.545) dat deze waarden met compact cijfertype 1b op 16.07.93 en kort daarna werden verkregen. Het blijft echter de vraag of deze waarden met rugnummertype 1b niet ooit ook ergens anders te verkrijgen zijn geweest. De "Meppelse" waarden zijn redelijk herkenbaar; de afdruk is vrij zwart en altijd iets naar boven verschoven (zie afb. vorige blz.). Wanneer iemand in het bezit is van de waarden 090/145 met rugnummertype 1b en deze wijken duidelijk af van het hier gestelde, dan zou ik dat graag horen. Uiteraard, zo mogelijk, met vermelding van de herkomst.

We zouden haast vergeten dat type 1b ooit "heel gewoon" was (horen we dat niet vaker bij ons verzamelen!). Hieronder is te zien dat op de eerste dag van gebruik in tal van automaten stroken met rugnummertype 1b zaten (ED-kwitanties verkleind weergegeven).

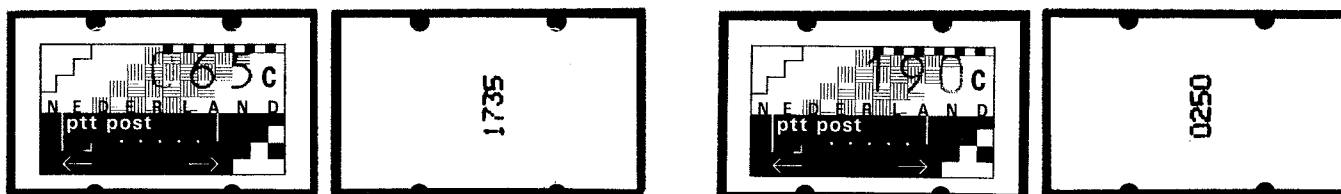

Afb. rugnummertype 1b op de eerste dag van gebruik: Amersfoort/Roermond/Roosendaal/Amstelveen.

■ Alle 30 waarden nu ook met rugnummertype 2b

Bij Filatelie Groningen beschikte men over een grote voorraad rollen voor de Klüssendorf, al geruime tijd was er steeds sprake van stroken met rugnummertype 2a/L7 wanneer je in Groningen rugnummertjes te pakken probeerde te krijgen. Dit betekende ondermeer dat de waarden **055/065/075/100/120/130/150/190/225/250/270/450 en 550**, die met het einde van periode III (01.05.1994), en enkele al eerder, niet meer in de automaten zijn geprogrammeerd, **niet met rugnummertype 2b/L7c bekend** waren!

Op de bijeenkomst van 14 maart jl. liet de heer Wichers mij stroken uit Groningen zien die wél waren voorzien van rugnummertype 2b! Inderdaad is men in Groningen vrijwel door de oude voorraad rollen heen. Voor het aanmaken van nieuwe waarden worden meestal, niet altijd(!), rollen met type 2b gebruikt. Alle hiervoor genoemde waarden heb ik uit Groningen al met rugnummertype 2b gezien, hieronder zijn de waarden 065 en 190 afgebeeld.

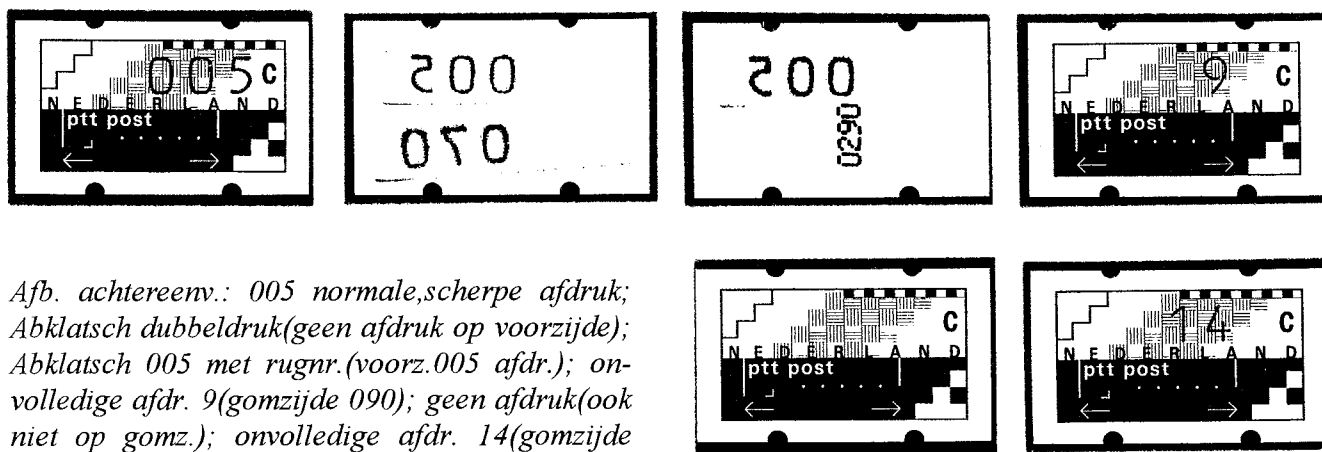

Opmerkelijk is dat alle stroken die ik van de 2b-rollen ontving een kenmerkende ‘kneuzing’ aan de bovenzijde van de strook tonen. Het lijkt er op dat het snijmechanisme van de Groningse printer niet meer zo goed functioneert.

■ Klüssendorf varia

□ Paul Dek meldde dat het ‘postkantoor’ aan de **Pr. Beatrixlaan** in Den Haag is opgeheven, de automaat die daar aanwezig was is bij zijn weten niet ergens anders geplaatst. Het kantoor, dat niet vrij toegankelijk was, is per **13 juni 1996(!)** opgeheven.

□ De heer van Hijum bezocht op 24.03.1998 de Klüssendorf automaten in **Lelystad**. De automaat aan het Koopmansplein (type 631/klein) had duidelijk problemen met het afdrukken van de waarden en dat leverde een waterval aan afwijkingen op. Opvallend is dat de afdrukkwaliteit van het lint prima is. Uit de meeste automaten komen afdrukken die nauwelijks leesbaar zijn! Dat het lint niet goed transporteerde is duidelijk, vele fraaie “Abklatschen”, onvolledige afdrukken en volledige afwezigheid van een afdruk waren het resultaat; hieronder een selectie van wat de heer van Hijum zoal aantrof:

Afb. achtereenv.: 005 normale, scherpe afdruk; Abklatsch dubbeldruk (geen afdruk op voorzijde); Abklatsch 005 met rugnr. (voorz. 005 afdr.); onvolledige afdr. 9 (gomzijde 090); geen afdruk (ook niet op gomz.); onvolledige afdr. 14 (gomzijde 140).

□ Frama/Nagler automaatstroken.

■ Nieuwe oplage van Frama/Nagler papierrollen.

Van verschillende kanten werd het gesignaleerd (M.Struijs, P.Dek), er is een nieuwe oplage verschenen van de Frama/Nagler papierrollen. De oplage is al op **13.03.1997** vervaardigd. De stroken van het nieuwe papier, de **2e oplage**, zijn duidelijk te onderscheiden van die van de 1e oplage. De achterzijde van de stroken licht onder UV-licht niet op (=dof), terwijl dat bij de 1e oplage wél het geval is.

Het nieuwe papier werd, in maart van dit jaar, onder meer aangetroffen in Schiedam (Frama), Amersfoort Plotterweg (Nagler) en Amersfoort Nijverheidsweg (Frama). Het lijkt er op dat bij het snijden van de papierbaan tot rollen bij deze 2e oplage niet zo zuiver is gewerkt als voorheen het geval was. Zie hiervoor het volgende stukje over versnijdingen bij de Frama/Nagler stroken.

■ Versnijding van de zegelrollen.

Van de heer G.J.A.Swart ontving ik het volgende schrijven:

“ Het is gebleken dat de zilveren balkjes op de Nederlandse Frama/Nagler stroken niet altijd even lang zijn. De normale maat is 5 mm lengte, maar er zijn stroken waarop een van beide balkjes duidelijk korter is, nl. 4mm.

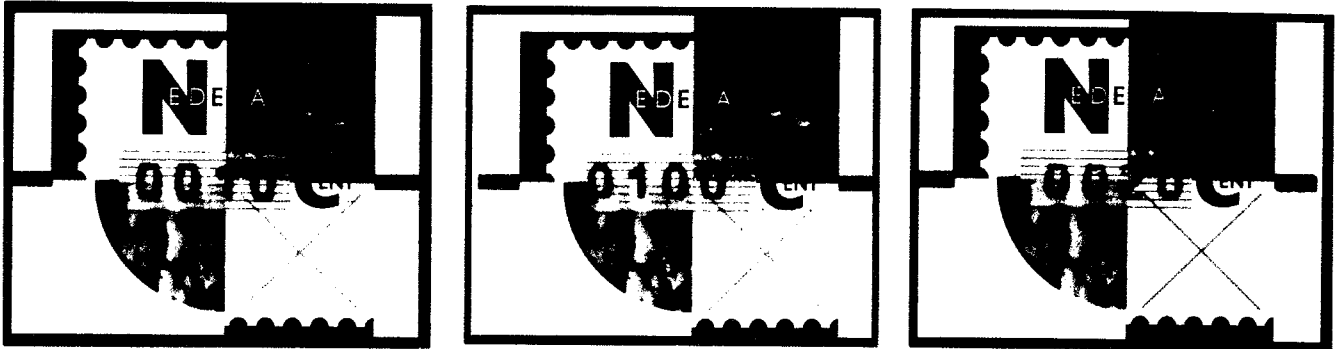
De stroken hebben een breedte van 40 mm. Het bedrukte gedeelte, het beeld dus, is 31,4 mm breed, zodat er aan weerszijden een witte strook resteert, die gezamenlijk 8,6 mm in lengte zijn, vullen zij normaal deze witte tussenruimtes naadloos op.

Het blijkt echter dat er ook kortere balkjes, nl. 4 mm lang, voorkomen. Hierdoor ontstaat dan een smalle witte rand, hetzij rechts, hetzij links.

Deze kortere balkjes komen in mijn collectie voor in precies 10% van het totale aantal. Als dit maatgevend zou zijn, wil dit dus zeggen dat één op de 10 balkjes korter is.

Ik heb overigens meer kortere balkjes aan de linkerkant dan aan de rechterkant gevonden, nl in de verhouding 3:1. Dit kan natuurlijk toeval zijn.

Hierbij enkele (vergrote) afbeeldingen van zowel normale als verkorte balkjes. “

Afb.: “normale” strook

aan linkerzijde wit naast balkje

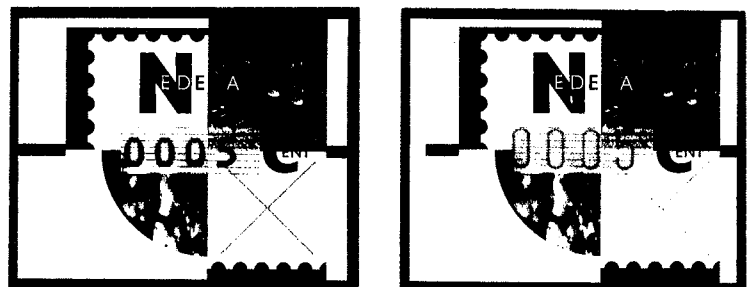
aan rechterzijde wit naast balkje

Niet zo lang nadat de heer Swart dit mededeelde troffen Henk Bos en ondergetekende Frama/Nagler-stroken aan waarbij het hierboven gemelde zich in nog sterker mate voordoet. De afwijking bij deze stroken is van dien aard dat we van een **versnijding** kunnen gaan spreken, dwz. afmetingen wijken **meer dan 1mm.** af van de normale situatie. Allereerst nog even over de normale situatie. Het is uiteraard de bedoeling dat de zilveren stuurstreepjes aan weerszijden even groot zijn. Het lijkt verstandig de streepjes zelf te meten aangezien zij soms enigszins over het gekleurde zegelbeeld vallen. Een lichte verschuiving bij het snijden van de rollen is normaal, de gevonden afmetingen variëren dan ook iets. De **som van de twee stuurstreepjes** varieert van **8,1-8,4mm.** (de meetresultaten wijken enigszins af van die van de heer Swart, er is nu nauwkeuriger gemeten), met een gemiddelde van **8,2mm.**, waarbij linker- en rechterstreepjes gevonden werden van 3,7-4,5mm. **Een stuurstreepje is normaliter 4,1 mm.**

Op 27.03.98 werden uit de automaat Amersfoort Plotterweg Nagler-stroken verkregen waarbij het linkerstuurstreepje **6,0mm.** bedroeg en het rechterstuurstreepje **2,3mm.!**

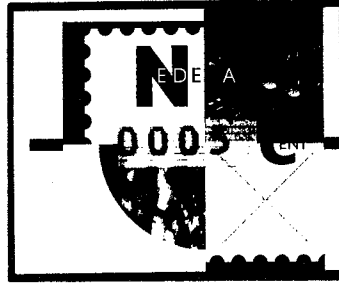
Op 31.03.98 leverde de Frama-automaat Amersfoort Nijverheidsweg stroken met aan de rechterzijde een stuurstreep van **2,1mm.** en aan de linkerzijde een stuurstreepje van **4,1mm.** met daarnaast **1,9mm. wit!!**

(zie de iets vergrote afbeeldingen hiernaast)

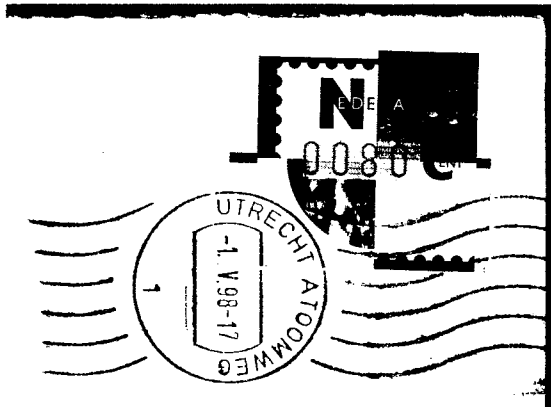

Op 27.03.98 werd aan de Plotterweg al gezien dat in de voorraad papierrollen ook rollen voorkwamen met een zeer duidelijk wit deel naast het (linker) stuurstreepje. Besloten werd op 31.03 terug te gaan, de voorheen beschreven rol op te maken om daarna te vragen om de rol met wit-deel te plaatsen. Aldus gebeurde en toen werd het interessant. De eerste strook ging goed en werd door de Ptt-medewerker behouden, hierna werd met een kwartje om 5x5c gevraagd, drie stroken kwamen probleemloos uit de automaat en vervolgens liep hij vast, de strook werd niet meer afgesneden. Herhaalde pogingen liepen op niets uit, de stroken werden niet meer gesneden en er trad telkens een storingsmelding op. Later zou de monteur het probleem wijten aan de versneden rollen, door het ‘wit’ functioneerde het snijmechanisme niet goed. De foute rollen dienden te worden teruggezonden en met een normale rol liep alles weer gesmeerd!

Het ziet er dus naar uit dat de versneden rollen voor de Nagler wél problemen opleveren terwijl dit voor de Frama niet het geval is. Dit is niet zo gek als we weten dat de aansturing voor het snijmechanisme voor de beide automaten verschilt (volgens kenner Philip Rewers stuurt de Frama alleen op het rechterstreepje en is dat bij de Nagler juist andersom).

Op de valreep werd ook nog eens een brief van Philippe Rewers ontvangen door Henk Bos, op het hiernaast afgebeelde brieffragment is te zien dat ook op het postkantoor Utrecht Atoomweg versneden rollen in de automaat zitten. Met een rechterstreep van **2,0mm.** en links **4,1mm.** met **2,0mm. wit** doet de Frama het prima!

PTT POST ZAKELIJKE MARKT
PLOTTERWEG 28 A
3821 BB AMERSFOORT

PTT POST KLANTENSERVICE
TEL 0800 - 0430 (GRATIS)

STORING IN PRINTUNIT

FRANKEERSTROOK TER
WAARDE VAN HFL 000.10
IS NIET GEPRINT

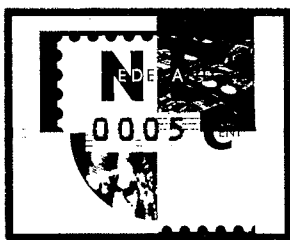
AUB MET DEZE BON
AAN DE BALIE MELDEN.

DATUM:..... 31/03/98
TIJD:..... 15:11

Tot slot dient nog te worden opgemerkt dat het bij de versneden stroken telkens gaat om papier van de **2e oplage**, d.w.z. achterzijde dof onder UV-licht.

■ Frama/Nagler varia

▫ Hens Wolf meldde dat de tekst op de **kwitanties** van de Nagler automaat in het Postmuseum is gewijzigd. Hiernaast is te zien dat 'Den Haag' is verdwenen en het nummer aan de Zeestraat van 80 is veranderd naar 80-82.

▫ Mar Struijs trof bij de Postmuseum automaat kwitanties aan met bizarre uuraanduidingen als **6:04** en de te vroege datum **01.03.97** (ED=29.05.97!).

PTT POST ZAKELIJKE MARKT
PTT MUSEUM DEN HAAG
ZEESTRAAT 80

PTT POST KLANTENSERVICE
TEL 0800 - 0430 (GRATIS)

BONNR: 0425
DATUM: 31/05/97
TIJD : 14:53

POSTZEGELS HFL 000.05
BTW 00.0 PROCENT 00.00

DANK U EN TOT ZIENS.

PTT POST ZAKELIJKE MARKT
PTT MUSEUM
ZEESTRAAT 80-82

PTT POST KLANTENSERVICE
TEL 0800 - 0430 (GRATIS)

BONNR: 0168
DATUM: 21/03/98
TIJD : 14:49

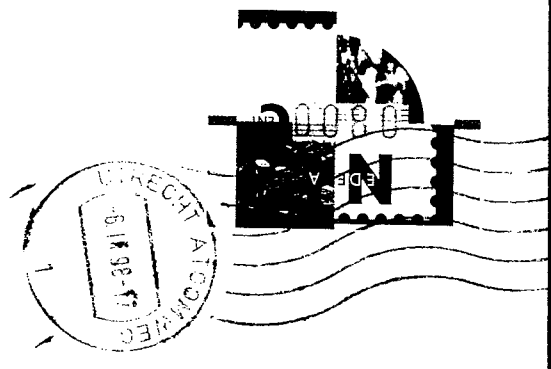
POSTZEGELS HFL 000.05
BTW 00.0 PROCENT 00.00

DANK U EN TOT ZIENS.

▫ Henk Bos ontving een aantal keren interessante post van onze Zuiderburen.

Hiernaast is een brieffragment te zien van de brief die hij op 06.III.98 ontving vanuit het kantoor aan de Atoomweg in Utrecht(!). Het ziet er toch echt naar uit dat ook hier sprake is van een **kopstaande druk**. Nadere informatie hierover ontbreekt nog.

▫ Uit andere brieven die aan Henk Bos werden verstuurd blijkt dat de Nagler-automaat in **Moerdijk** ook kwitanties met **blauwe tekst** heeft geleverd. Hieronder kwitanties van 01.05.98; bonnr.0600 (men was er vroeg bij om 08:08)

is nog zwart, de tekst van bonnr.0720 is echter blauw. Het was echt wat je noemt een "dag van de arbeid", in iets minder dan een uur werden 120 bonnen "geproduceerd".

PTT POST ZAKELIJKE MARKT
PLAZA 5A
MOERDIJK

PTT POST KLANTENSERVICE
TEL 0800 - 0430 (GRATIS)

BONNR: 0600
DATUM: 01/05/98
TIJD: 08:08

POSTZEGELS HFL 001,00
BTW 00,0 PROCENT 00,00

DANK U EN TOT ZIENS.

PTT POST ZAKELIJKE MARKT
PLAZA 5A
MOERDIJK

PTT POST KLANTENSERVICE
TEL 0800 - 0430 (GRATIS)

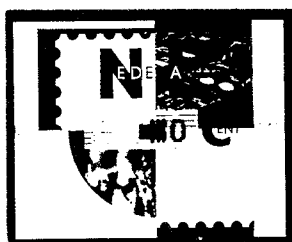
BONNR: 0720
DATUM: 01/05/98
TIJD: 09:05

POSTZEGELS HFL 001,00
BTW 00,0 PROCENT 00,00

DANK U EN TOT ZIENS.

▫ Tenslotte valt nog een bijzonder fraaie afwijking in de waardeopdruk van een Nagler strook te melden.

De Nagler-automaat van **Hilversum 1e Loswal** gaf op 02.01.98 een **samen-gedrukte waarde aanduiding** af, de eerste drie cijfers zijn opééngedrukt en alleen het laatste cijfer is correct afgedrukt.

PTT POST ZAKELIJKE MARKT
1E LOSWAL 24
1216 BE HILVERSUM

PTT POST KLANTENSERVICE
TEL 0800 - 0430 (GRATIS)

BONNR: 0436
DATUM: 02/01/98
TIJD: 14:45

POSTZEGELS HFL 000,25
BTW 00,0 PROCENT 00,00

DANK U EN TOT ZIENS.

Zo valt er telkens weer van alles aan bijzonderheden te melden, zoals al aan het begin gezegd, ik ben dan wel afhankelijk van uw informatie. Bij uw informatie, indien mogelijk, graag duidelijke afbeeldingen en een omschrijving van wat er precies aan de hand is geweest (data etc.). Bij voorbaat dank.

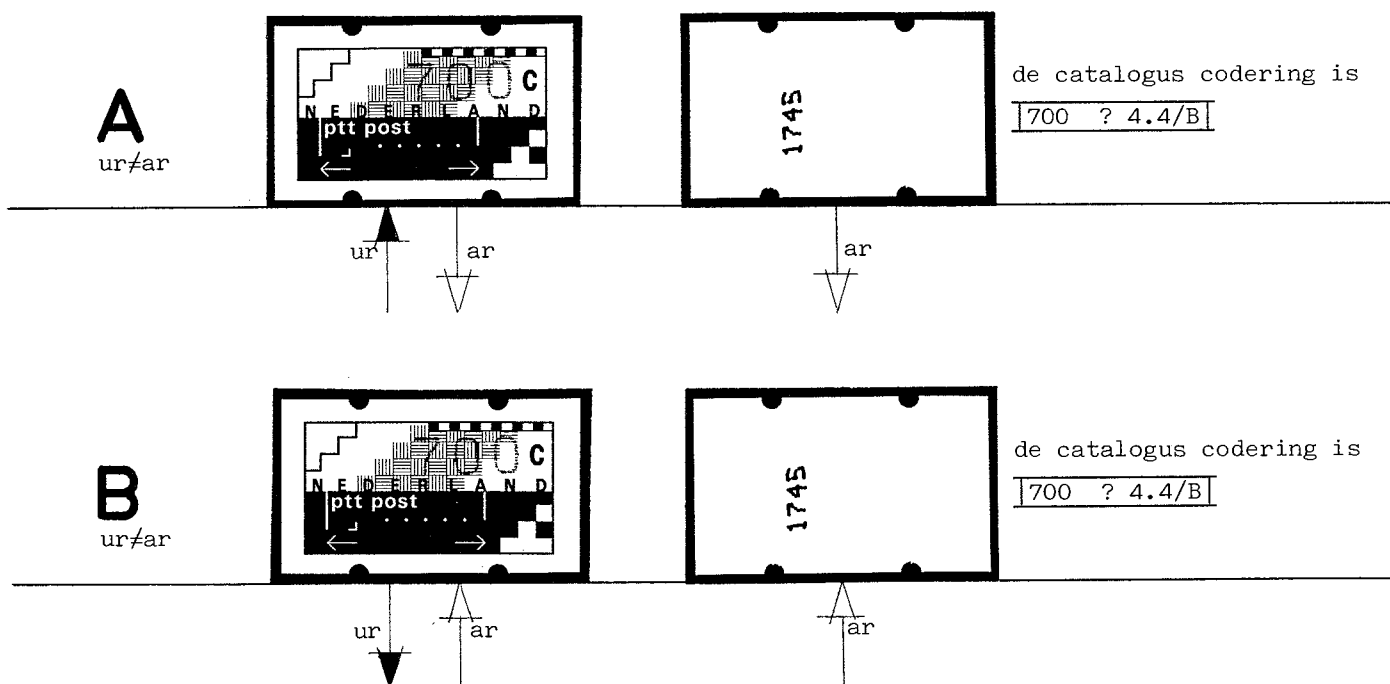
■ S.J.Delfos, 04.05.1998

Deze bijdrage wil ik beginnen met een coderings-opdracht in de vorm van een raadseltje. De 'oplossing' van dit raadseltje geef ik iets verderop en pas aan het eind van mijn betoog geef ik tenslotte de definitieve echte oplossing.

Het is natuurlijk niet de bedoeling dat er wordt gespiekt, die leeftijd zijn we inmiddels voorbij, dacht ik. De bedoeling van dit raadseltje heeft toch wel een klemmende achtergrond en is zeker niet bedoeld als een flauwe, kinderachtige grap.

Gegevens: 2 hypothetische gevallen A en B, beide met:

1. uitvloeirichting **ur** afwijkend van de afgifterichting **ar**, wat we aangeven met **ur≠ar**, er is dus sprake van een .../B-druk (zie bijdrage in Bulletin 97 pag 13/18);
2. inktjet-cijfertype 4.4, in de catalogus nog vermeld met 4(4);
3. waardecijfers 700, rugnummer 1745.

Als goed 'gecodeerd' wordt, volgens de aanwijzingen die de catalogus daarvoor geeft, dan zullen zowel geval A als geval B een gelijklopende codering opleveren: **700 L4.4/B**.

Er is dus blijkbaar iets goed mis met de coderingsmethodiek van de catalogus, want beide gevallen verschillen toch hemelsbreed van elkaar. Ik wil alvast vooruit lopen op de definitieve oplossing aan het eind van mijn betoog door te verklappen dat één van beide gevallen allerminst hypothetisch is; ik laat even in het midden voor welk geval dat geldt.

Bovenstaand overduidelijk blijkend deficit van de catalogus-methodiek grijp ik aan om de **maximale coderings-methodiek** te introduceren; voor de automaatstroken gelukkig zeer vereenvoudigd, omdat we uitsluitend te maken hebben met staande zegelbeelden. Ik kan -als excuus- hierbij verklaren dat ik werkelijk onmogelijk mijn betoog kan voortzetten met uitsluiting van mijn maximale coderings-methodiek, omdat zal blijken - en bij herhaling- dat de catalogus-methode verre gaand ontoereikend is en ik me daarvoor in allerlei bochten zal moeten buigen om er een sluitend geheel van te maken. Ik heb er zo langzamerhand ook helemaal geen zin meer in om me iedere keer weer te conformeren aan een methodiek, die ik volmaakt absurd vind. Aan het eind van mijn betoog zal mijn gelijk hopelijk zijn aangetoond, als er tenminste niet al veel eerder zal zijn afgehaakt, wat ik niet hoop.

Omdat ik mijn onderzoek op 11-11-97 begon met maar vier (!) luttele stroken: 1a en 2a, vroeg ik Delfos om daadwerkelijke steun aan materiaal en wat hij aan kennis in zou kunnen brengen.

Maximale coderingsmethode toegespitst op automaatstroken

We hebben te maken met de cijfertypen 4.4 - 4c4 - 7.4 - 7c4 voor de rugnummering; beoordeeld vanuit de afgifterichting **ar** en de plaats van de **basis van het rugnummer** wordt dit -voorzover bekend- achtereenvolgens:

■ r4.4 met de basis rechts, Inktjet	] [	anders dan de rugnummerstanden bij de catalogus-codering zijn dit de -echte- basis-rugnummertypen, die in deze vorm ook zijn terug te vinden in de coderingen volgens de maximale coderingsmethode.
■ r4c4 met de basis rechts, Inktjet		
■ l7.4 met de basis links, Arpeco		
■ l7c4 met de basis links, Arpeco		

Beoordeeld vanuit de ar betekent met zoveel woorden: beoordeeld met de ar gericht naar de beoordelaar; op papier wordt dit dan: met de ar naar onder.

Deze 'basismethode' wordt ook toegepast voor het beoordelen van de zegelbeeldstanden:

basis onder, dus normaalstaand	: n of N
basis boven, dus kopstaand	: k of K
basis links	: l of L
basis rechts	: r of R

Bij de automaatstroken hebben we tot dusver uitsluitend te maken met staande zegelbeelden, dus met n en N of K, wat de situatie aanzienlijk vereenvoudigt.

■ Cilinderstand

De cilinderstand van het zegelbeeld is de stand van het zegelbeeld op de cilinder. Deze stand is altijd normaalstaand, dus n (met kleine letter), althans bij de AS; de k-stand vinden we bij een tête-bêche-opmaak van velzegels en -oudere- automaatboekjes; de l- of r-cilinderstand voor liggende zegelbeelden zijn niet van toepassing voor de AS.

Deze n-cilinderstand is een vast gegeven van de cilinder en verandert dus nooit.

■ Productiestand

De productiestand (of afgiftestand) van het zegelbeeld is de stand van het zegelbeeld nadat de volledige cyclus van de druk is voltooid, dus na beëindiging van alle drie fasen van het productieproces, m.a.w.: de stand van het zegelbeeld bij 'afgifte'.

Voor de AS wordt dit dan: N of K (met hoofdletter); L of R zijn niet van toepassing.

■ Normale of kopstaande codering

nN: normale codering (ter completering voor liggende zegelbeelden : lL resp. rR)

nK: kopstaande codering (ter completering voor liggende zegelbeelden : lR resp. rL)

■ Normale druk en fout-gevallen

normale druk	: normale codering/A, dus nN/A met $ur=ar$
fout 1-geval	: kopstaande codering/A, dus nK/A met $ur=ar$
fout 2-geval	: kopstaande codering/B, dus nK/B met $ur \neq ar$
fout 3-geval	: normale codering/B, dus nN/B met $ur \neq ar$

voor liggende zegelbeelden op analoge wijze, voor de AS echter niet van toepassing, tot dusver althans.

Recapitulatie: de kwintessens van de maximale coderingsmethode berust op de beoordelingswijze vanuit de afgifterichting, op papier met de ar naar onder.

Dit geldt zelfs voor de waardering van de nà afgifte aan te brengen waardecijfers!

Minimale coderingsmethode = gecorrigeerde catalogusmethode

De coderingsmethode aanbevolen in de catalogus is in feite een min-coderingsmethode, maar wordt op een volledig andere gestalte gegeven, die een vergelijking met de maximale coderingsmethode onnodig compliceert. In plaats van de catalogus-coderingswijze introduceren we hier een gecorrigeerde methode, die we gemakshalve aanduiden met dé minimale coderingsmethode tegenover dé catalogus-methode. De correctie berust op het gebruik van de basismethode, hierboven gedefiniëerd voor de max-coderingsmethode, zodat voor beide methoden in ieder geval dezelfde criteria worden gehanteerd.

Voorbeeld: we kiezen hiervoor de gevallen A en B van de vorige pagina.

■ cat-cod volgens de 'hoofd-wend-methode' produceert (hoofd naar links) : 700 L4.4/B

■ min-cod volgens de 'basismethode' produceert (basis rechts) : 700 R4.4/B

De ontoereikendheid van de cat-cod geldt dus onverminderd voor de min-cod!

T=ar: Transportrichting = Afgifterichting

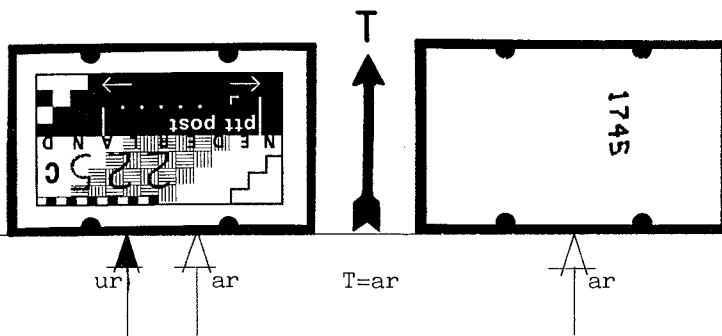
Dit is een belangrijke voorwaarde voor de werking van de automaat. Als $T \neq ar$ treedt de automaat niet in werking, de rol wordt als het ware teruggeduwd ipv getrokken.

Varianten 1a - 1b - 1a° - 2a - 2b vrij naar Delfos; 1aR is niet bruikbaar, dus : 1a°.

Na dit exposé in telegramstijl kunnen we nu aan de slag.

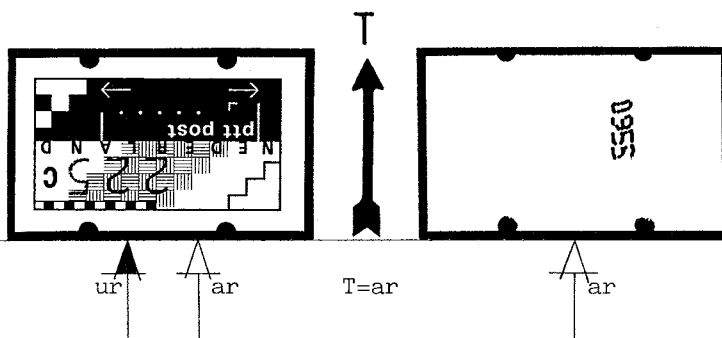
tabel I: KLUSSENDORF-AS, AANNAME I: Transportrichting T is omkeerbaar (T=ar!)

1a
ur=ar

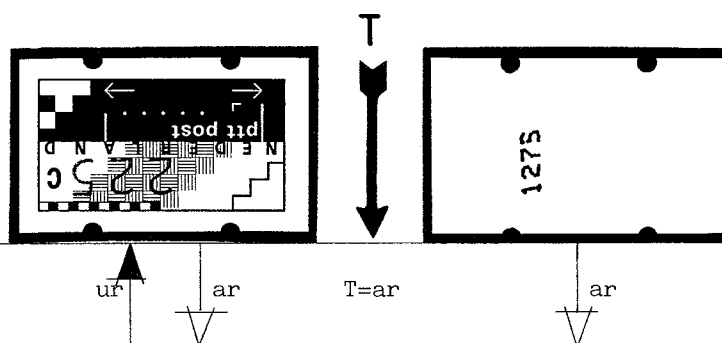
normale druk: norm cod/A
min cod: 225 R4.4/A
max cod: 225 nN r4.4/A
1e oplage
geëtst: r125

1b
ur=ar

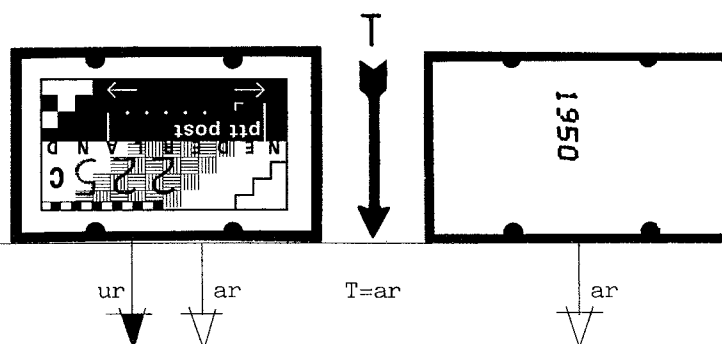
normale druk: norm cod/A
min cod: 225 R4c4/A
max cod: 225 nN r4c4/A
1e oplage
geëtst: r125

1a°
ur≠ar

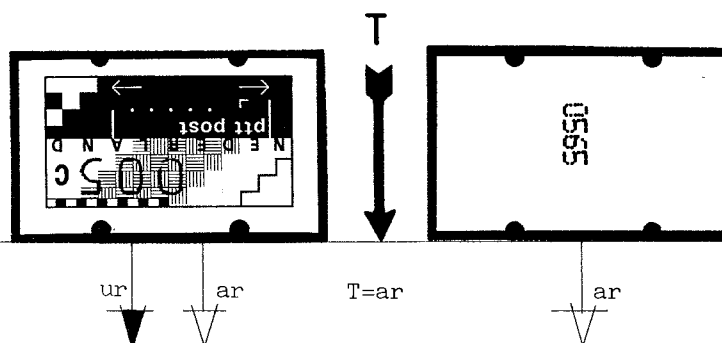
fout 2-geval: kopst cod/B
min cod: 225 L4.4/B
max cod: k225 nK r4.4/B
1e oplage
geëtst: r125

2a
ur=ar

fout 1-geval: kopst cod/A
min cod: 225 R7.4/A
max cod: k225 nK l7.4/A
1e oplage
geëtst: r125

2b
ur=ar

fout 1-geval: kopst cod/A
min cod: 005 R7c4/A
max cod: k005 nK l7c4/A
2e oplage dd 26-06-95
gegraveerd: rW!

Wat hebben we uiteindelijk aan varianten? Zoals gezegd: 1a - 1b - 1a° - 2a - 2b:

- De varianten 1a en 1b met kennelijk een normale codering/A en $ur=ar$ gericht naar de onderzijde van het zegelbeeld.
- De variant 1a° moet in de catalogus voorzien worden van een .../B-indicatie: een kopstaande codering/B en dus een onvervalste fout 2-geval met $ur \neq ar$.
- De varianten 2a en 2b moeten reguliere fout 1-gevallen zijn: een kopstaande codering/A met $ur=ar$ gericht naar de bovenzijde van het zegelbeeld.

De meerderheid 1a° - 2a - 2b vertoont een kopstaande afgifte-stand; het lijkt verstandig hiervan uit te gaan voor de werking van de automaat, dwz: de waardecijfers zullen kopstaand moeten worden aangebracht, de transportrichting T is naar ons toe gericht, blijkbaar dus ook met afgifterichting ar naar ons toe, wat we op papier dan vertalen met een **T** en een **ar** naar onder; we voldoen aan de voorwaarde **T=ar**.

De varianten 1a en 1b compliceren nu wel de werking van de automaat:

- 1 als we uitgaan van $T=ar$ naar onder, dan zal de outillage voor het aanbrengen van de waardecijfers 180° moeten worden omgedraaid;
- 2 als we daarentegen uitgaan van een vaste opstelling van de outillage voor de waardecijfers, bijv. kopstaand zoals gebruikt voor 1a° - 2a - 2b, dan zal de outillage voor het transport 180° omkeerbaar moeten zijn, dwz: de T naar boven gericht, en omdat we moeten voldoen aan $T=ar$ dus ook de ar naar boven gericht; blijkbaar moeten we ook de strookrollen andersom invoeren.

Welke aanname is nu het meest waarschijnlijk? Aanname 1 of aanname 2?

Als we uitgaan van aanname 1, dan zullen we voor iedere andersoortige variant de monteur van de Klüssendorf-automaat erbij moeten halen. Dat zou een zeer kostbare aangelegenheid worden, zo het technisch al uitvoerbaar zou zijn. We moeten hierbij bedenken dat in Periode I al vier strookvarianten zijn opgedoken: 1a - 1b - 1a° - 2a.

Aanname 1 lijkt dus niet erg realistisch noch realiseerbaar, zodat deze mogelijkheid moet worden genegeerd.

Blijft over aanname 2 met een omkeerbare T en een mogelijkheid de strookrollen ook andersom in te voeren. Technisch heel goed uitvoerbaar door de mechanische toevoeging van een palletje of een hendeltje om dit te realiseren. Denk hierbij maar aan het soort schroevendraaiers dat naar believen links- of rechtsdraaiend kan zijn door middel van het verschuiven van een palletje.

We gaan dus uit van de laatste aanname en verwijzen hiervoor naar **tabel I**.

De aanname I: transportrichting T is omkeerbaar: $T=ar$, blijkt heel bevredigend uit te pakken, alles klopt en de verschillende varianten kunnen dan ook feilloos van een kopstaand waardecijfer worden voorzien, wat blijkbaar eigen is aan de Klüssendorf-automaat.

Maar klopt dit ook met de werkelijke situatie?

In dit stadium aangeland zou ik geneigd zijn deze aanname realistisch en realiseerbaar te achten, en het er verder bij te laten. Maar in dit stadium gooide Delfos roet in het eten met uiterst kritische -en dus eigenlijk vervelende- kanttekeningen, blijk gevend van zijn grote kennis van de werking van de Klüssendorf-automaat. Ik had blijkbaar steun gezocht bij de enige verzamelaar die mij weloverwogen van repliek kon dienen, wat natuurlijk geen geringe verdienste van me is.

De (tegen-)argumenten van Delfos waren als volgt:

- Stel dat de T inderdaad omkeerbaar is, dan moeten we toch rekening houden met het feit dat de automaten worden voorzien van rollen door PTT-ambtenaren, die geen weet hebben van de diverse varianten; we zouden dan kunnen verwachten dat een groot aantal stroken zouden opduiken met waardecijfers in het rode deel van het zegelbeeld.

Met uitzondering van een misschien opzettelijk gemanipuleerde rol blijkt dit niet overeen te stemmen met wat is gevonden aan afwijkingen.

- De transportrichting T is zeker niet omkeerbaar: de Klüssendorf biedt deze -reële- mogelijkheid niet, zoveel is zeker.

Deze argumenten overtuigden mij al half, maar nu de klap op de vuurpijl:

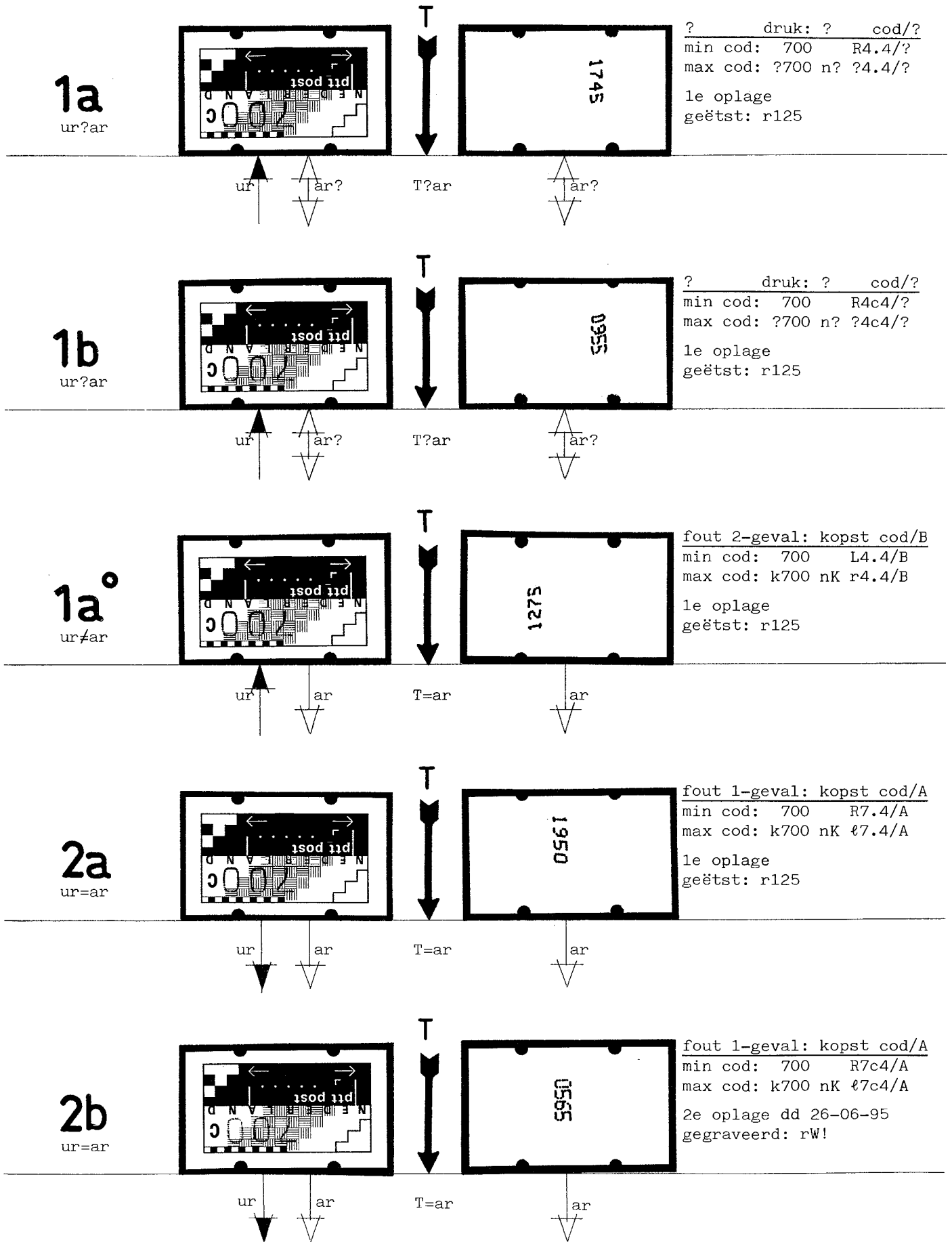
- Alle rollen worden kopstaand ingevoerd!

Dit laatste argument sloeg bij mij in als een bom. Natuurlijk, natuurlijk: als T niet omkeerbaar is, dan móeten de strookrollen ook integraal kopstaand worden ingevoerd.

We zijn nu blijkbaar rijp voor het opzetten van een nieuwe aanname, zie **tabel II**:

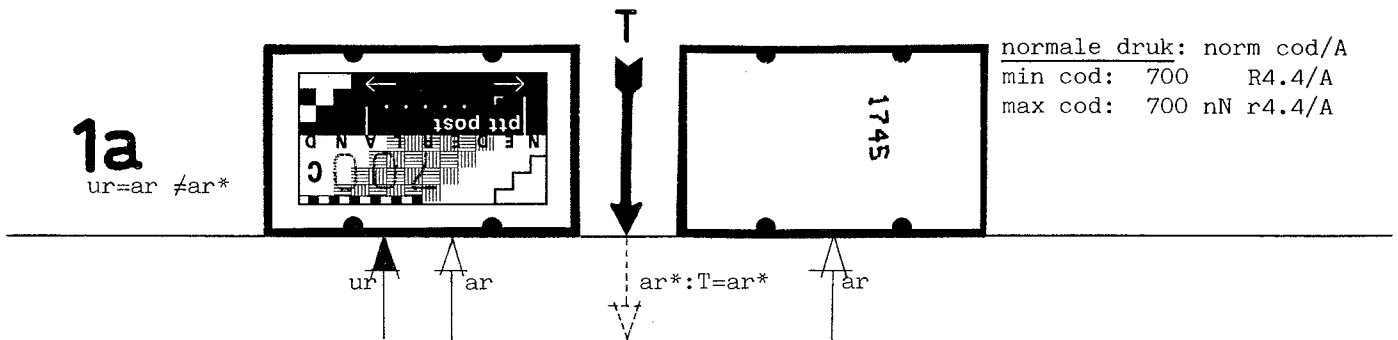
tabel II: KLUSSENDORF-AS, AANNAME II: Transportrichting is NIET omkeerbaar.

De varianten 1a° - 2a - 2b in tabel II gedragen zich exact gelijk aan die in tabel I, zodat we zonder meer de betreffende coderingen kunnen overnemen.

Anders ligt het met de varianten 1a - 1b, we moeten blijkbaar deze varianten aan een nader onderzoek onderwerpen en nemen daarvoor gemakshalve variant 1a; variant 1b zal een identiek resultaat opleveren. Zie de hieronder volgende afbeeldingen:

1e mogelijkheid: de afgifterichting ar naar de onderzijde van het zegelbeeld, evenals de ur, dus $ur=ar$. In de afbeelding kopstaand aangegeven ivm de ook kopstaand aan te brengen waardecijfers.

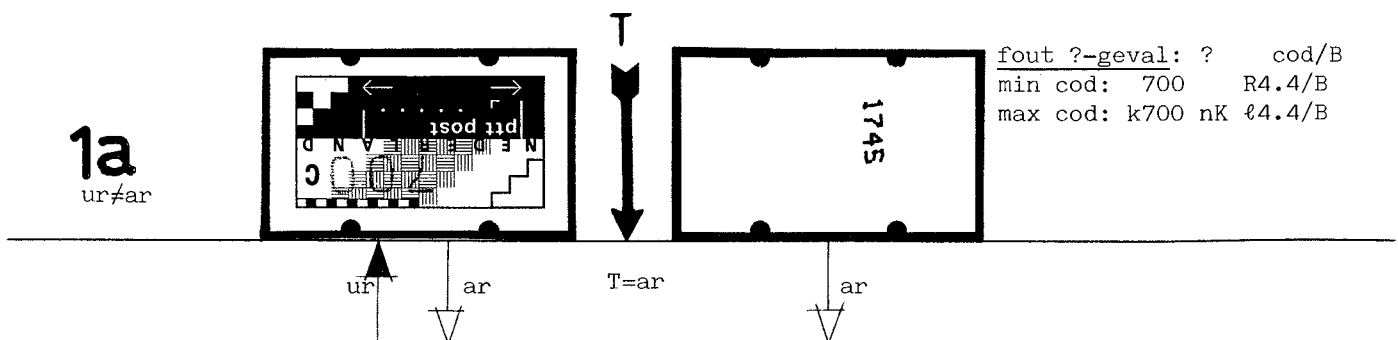
Kan dit? Neen: we merkten immers al eerder op dat voor de werking van de automaat geldt: $T=ar$; in bovenstaande afbeelding zal de transport-outillage de rol als het ware terugduwen i.p.v. eraan te trekken. We kunnen intoetsen wat we willen, maar er wordt door de automaat geen strook afgeleverd. Toch bestaat er een mogelijkheid de automaat haar werk te laten doen, namelijk als we de betreffende rol over zouden rollen; we creëren daarmee a.h.w. een **nieuwe -gemanipuleerde- afgifterichting ar*** in dezelfde richting als T, zodat we te maken hebben met $T=ar^*$. Deze manipulatie is niet denkbeeldig, die heeft namelijk metterdaad al plaats gevonden voor de Nagler-automaat. Het resultaat is een codering die exact gelijk is aan die hierboven is aangegeven: een normale druk blijft uiteraard een normale druk.

We zouden dan ook helemaal niets merken als we een losse strook met rugnummer zouden bekijken, alles lijkt te kloppen, het rugnummer is bijv.: 1745 (zie afb.!). Pas als we meerdere stroken intoetsen tot aan het volgende rugnummer, dan blijkt dit niet 1740 te zijn, maar 1750; we eindigen tenslotte bij rugnummer 2000 als het gemanipuleerde 'eind' van de rol. Bovenstaande afbeelding is dus wel degelijk realiseerbaar, mits we de betreffende rol zouden overrollen.

Maar is deze mogelijkheid ook realistisch? Ach, voor een enkele rol zou het nog te overwegen zijn, het is echter nauwelijks denkbaar dat PTT-Post ertoe zou overgaan om een hele productie alsnog over te rollen voor de normale distributie.

We moeten dus concluderen dat de eerste mogelijkheid wel realiseerbaar is maar niet realistisch. NB: invoeren met $T=ar$ geeft waardecijfers in het rode deel!

2e mogelijkheid: de afgifterichting ar naar de bovenzijde van het zegelbeeld, tegengesteld aan de ur, dus $ur \neq ar$. Ik laat even in het midden met welk fout-geval we te maken hebben, dat zal direct wel blijken. In ieder geval is $T=ar$: de automaat kan blijkbaar haar kopstaande werk doen.

We laten achtereenvolgens drie beoordelaars aan het woord: de catalogusgebruiker, de hanteerder van de gecorrigeerde min-cod en tenslotte die van de max-cod-methode:

Voor de -onbevangen- **catalogus-gebruiker** bestaat maar één autoriteit: de catalogus; de cat-codering geeft aan **700 L4.4** m.a.w.: **700 L4.4/A** en het **ar**-pijlje naar de onderzijde van het zegelbeeld. Conclusie: bovenstaande aanname moet wel fout zijn.

Eventueel aanwezig kritisch vermogen wordt met een coderingstrucje de grond in geboord, want met die truc kan hij 'coderen', d.w.z. een cijfertype tot een rugnummerstand benoemen.

Van de -echte- rugnummertypen met een basis **n-k-l-r** bij een afgifterichting **ar** naar onder, d.w.z. stijgende rugnummers eveneens naar onder heeft hij nog nooit gehoord, want die kennis wordt hem in de catalogus niet bijgebracht (zie pag.16 van de cat.).

Hij is wel in staat een B-druk van een A-druk te onderscheiden, maar kiezen tussen een **fout 2-** of een **fout 3-geval** kan hij (nog) niet, omdat de catalogus dat onderscheid (nog) niet heeft gemaakt. We moeten deze -onbevangen- cat.-gebruiker met enig mededogen voorlopig aan zijn lot overlaten, zodat hij voorlopig ook onbevangen zal moeten blijven: de catalogus helpt hem niet verder.

De gebruiker van de **gecorrigeerde min-coderingsmethode** weet meer van de materie, hij zal althans een onderscheid kunnen maken tussen een fout 2- of fout 3-geval.

Tenminste als het gebruik van de min-codering hem daarbij niet in de steek zou laten, zelfs in de gecorrigeerde versie van de min-coderingsmethodiek. Dat is -helaas- het geval bij het hierboven gegeven voorbeeld: de codering geeft aan **R4.4** en we hebben blijkbaar te maken met een normale codering; een norm. cod./B verwijst dan naar een fout 3-geval en daarmee is voor hem -voorlopig- de kous af en gaat hij over tot de orde van de dag. Ten onrechte dus.

De gebruiker van de **max-coderingsmethode** zal, eveneens onbevangen, maar terdege bewapend laconiek vaststellen: we hebben te maken met k700, dus een kopstaand aangebracht waardecijfer (de Klüssendorf-automaat eigen); nK geeft aan dat we te maken hebben met een kopstaande productiestand van het zegelbeeld; de combinatie nK/B is dus een kopstaande cod./B, ergo: een onloochenbaar fout 2-geval. Het -echte- rugnummertype ℓ 4.4 geeft aan: de basis van het rugnummer links bij een **ar** naar onder; we hebben tot dusver uitsluitend te maken gehad met het -echte- rugnummertype r4.4, ℓ 4.4 berust dus op een fout die we ergens moeten hebben gemaakt, tenzij ..... Juist! Tenzij er géén fout is gemaakt en de spuitmondjes van de inktjet 180° moeten zijn omgedraaid. Dit blijkt inderdaad het geval te zijn geweest. Wat houdt deze ontdekking in? Het houdt in dat we te maken hebben met een tot dusver nog onbekend, nieuw rugnummertype van de -oude- inktjetmachine: type ℓ 4.4, een ℓ -stand derhalve, die voor de latere Arpeco-machine gebruikelijk zal zijn.

Let wel: deze ontdekking vindt pas plaats ca. 8½ jaar na de geboorte ervan, een met recht erg laat te noemen geboorteaankondiging. Deze ontdekking is toch wel te danken aan het gebruik van de max-coderingsmethode en geeft ondubbelzinnig aan dat de min-methode ondoelmatig en ontoereikend is, zelfs in haar gecorrigeerde vorm. Hoe lang zouden we hebben moeten wachten zonder de max-methode? Nog eens tien jaar(2008), 20 jaar(2018) of misschien nog langer? Dat ik niet eerder in staat was gewag te maken van dit nieuwe type rugnummer is te wijten aan het feit dat ik pas op 11-11-1997(!) begonnen ben met het bestuderen van de automaatstroken met maar twee typen: 1a en 2a. Gelukkig kon Delfos me de ontbrekende typen 1b-1a°-2b verschaffen, zodat ik aan de slag kon.

In tabel II kunnen we de volgende aanvullingen geven voor 1a en 1b:

Variant 1a, met $ur \neq ar$ en $T=ar$:

fout 2-geval:	kopst. cod./B
min.cod.: 700	R4.4/B
max.cod.: k700	nK ℓ 4.4/B

Variant 1b, met $ur \neq ar$ en $T=ar$:

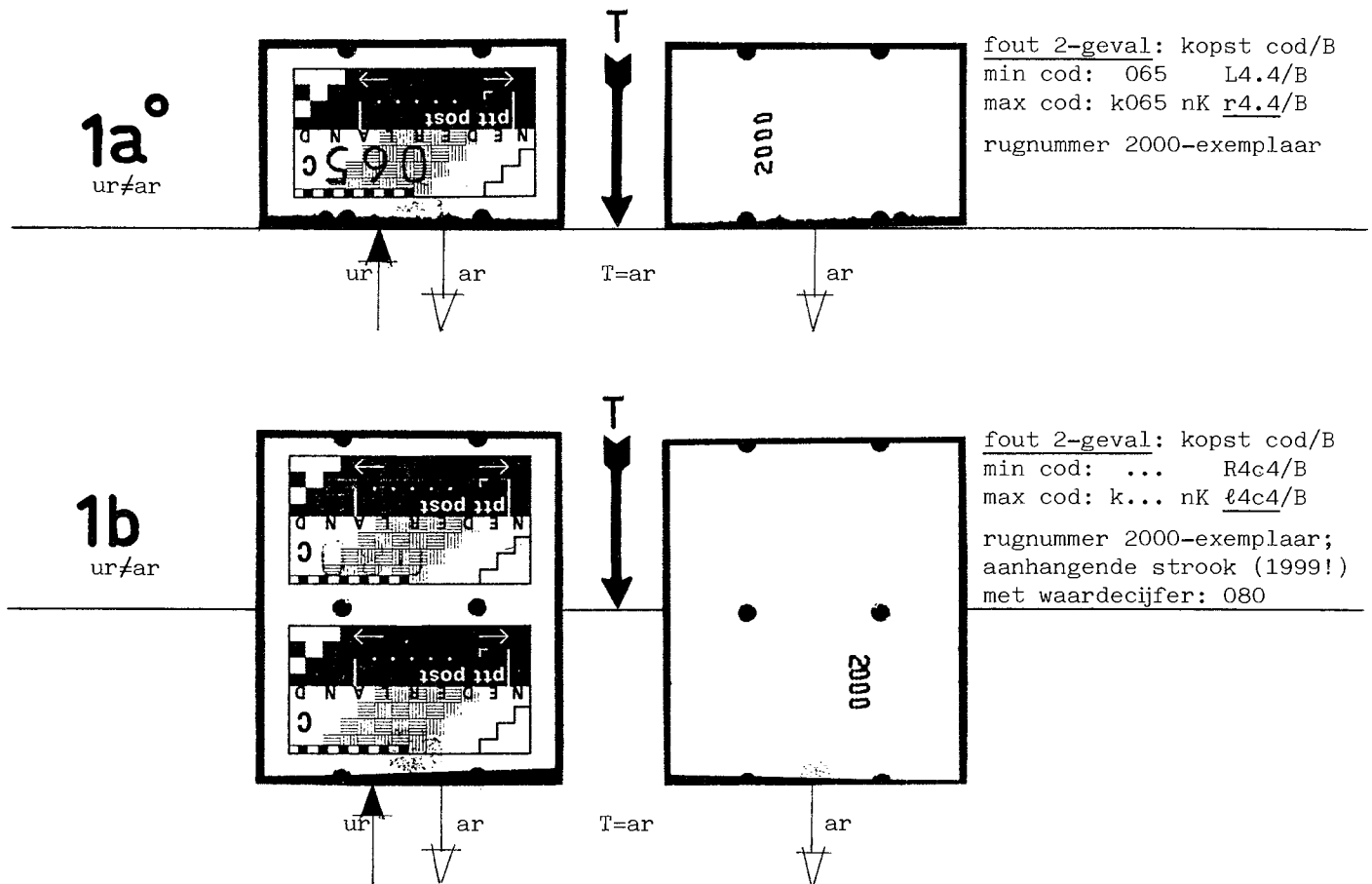
fout 2-geval:	kopst. cod./B
min.cod.: 700	R4c4/B
max.cod.: k700	nK ℓ 4c4/B

In een later stadium zullen we met Tabel III een definitieve opstelling geven, maar dan in de juiste chronologische volgorde. We moeten toch eerst de draad weer oppakken waar we die hadden gelaten.

Om het nieuwe rugnummertype ℓ 4.4 en ℓ 4c4 wat steviger te onderbouwen had ik Delfos gevraagd om een onversneden strook van zes eenheden met twee rugnummers, en dan speciaal voor de varianten 1a òf 1b.

Delfos had wel een dergelijke strook voor 2a, maar daar had ik niet veel aan: daar was niets mee loos.

Maar Delfos had iets anders en iets veel uniekers, namelijk van alle varianten: 1a-1b-1a°-2a-2b exemplaren met rugnummer 2000(!) en met plakkerresten aan de bovenzijden van het zegelbeeld, waarmee duidelijk is aangetoond dat **alle varianten een kopstaande afgiftestand vertonen**. Voor 1a-1b-1a° kennelijke **fout 2-gevallen**, voor 2a-2b kennelijke **fout 1-gevallen**; de uitvloeirichtingen ur spreken in deze gevallen een duidelijke taal, resp. $ur \neq ar$ en $ur = ar$. Ik wil u de waarschijnlijk letterlijk unieke variant 1a° niet onthouden, zeker een topstuk van grote waarde; de mooiste variant, maar dan in filatelistische zin acht ik toch het 1b-exemplaar: een rugnummer 2000-strook zonder waardecijfer (!), waaraan vastzit de strook met het -theoretische- rugnummer 1999, die is voorzien van het waardecijfer 080. Zie hieronder volgende afbeeldingen:

Het moment lijkt me nu aangebroken om ons af te vragen wat er in werkelijkheid, zo'n 8½ jaar geleden zal zijn gebeurd. En wat de overwegingen zullen zijn geweest voor de besluiten die men -al dan niet weloverwogen- zal hebben genomen.

Om te beginnen zal PTT-Post het vrijwel zeker heel erg betreurd hebben dat de keuze voor de Klüssendorf-automaat te onberaden zal zijn genomen: pas later -en dus te laat- kwam men tot de ontdekking dat de Klüssendorf een kopstaand beeld vereiste, zodat men genoodzaakt werd om opzettelijke foutdrukken te creëren. Het moet gezegd worden dat men zich desondanks manmoedig heeft verweerd tegen deze noodzaak.

Het eerste **gedeelte van de 1e oplage** zal zeker met een normaal gemonteerde cilinder in fase 1 van het drukproces hebben plaatsgevonden. Mogelijk zal een héél klein deel ervan als proef van rugnummers zijn voorzien met het bekende type r4.4, nadat in de controlefase 2 de drukbaan éénmaal extra moet zijn opgerold: het aldus ontstane **type 1a°** toonde toch wel heel nadrukkelijk een **fout 2-geval**, waar men niet gelukkig mee moet zijn geweest. Wat te doen?

Simpel en eenvoudig: we **draaien de spuitmondjes gewoon 180° om**, zal zijn geopperd, vrijwel zeker door een technische insider van Enschedé. Werkelijk een lumineus idee, maar wat bereik je er mee?

Om te beginnen moet worden vastgesteld dat het niet in de bedoeling ligt dat hele rollen of rolgedeelten van de automaatstroken in handen komen van het publiek (en zeker niet van de verzamelaars). Stroken zullen alleen betrokken kunnen worden uit de automaat. Als dat zo is, dan zal zo'n kopstaande strook met een rugnummer volgens de methode van de 180° gedraaide spuitmonden op het oog niet te onderscheiden zijn van een strook met een normale druk en het oude -bekende- inkjettype; op het eerste gezicht lijkt dit onwaarschijnlijk, maar als bedacht wordt dat aan deze stroken niet zonder meer de afgifterichting valt waar te nemen, dan wordt deze constatering al wat waarschijnlijker. Voor ons als verzamelaars is dit uiteraard gesneden koek, zodat ik me ontslagen voel van de plicht deze bewering met een illustratie te verduidelijken. Dit lag 8½ jaar geleden nog wat anders, maar allengs begon men geestdriftig te worden voor dit briljante voorstel.

Maar kunnen de spuitmondjes 180° gedraaid worden, werd nog tegengesputterd.

Ja dat kon, en geen haan die ernaar zal kraaien, werd verzekerd. En dus werd hiertoe besloten.

Deze vondst krijgt eigenlijk nog meer reliëf als we ons realiseren dat **de catalogus voor de varianten 1a en 1b inderdaad uitgaat van een normale druk met een ar naar de onderzijde van het zegelbeeld**; bij mijn weten is er ook geen verzamelaar geweest die deze presentatie in twijfel heeft getrokken. Tot nu dan.

De **1e (proef-)aflevering met variant 1a°** zal door PTT-Post waarschijnlijk in eerste instantie afgekeurd zijn geweest, zodat men met gezwinde spoed aan de 2e aflevering met **variant 1a** moest werken voor de bevoorrading van de landelijke automaten.

In een onbewaakt ogenblik moet de heel kleine 1a°-productie in Groningen (de Verzamelservice) verzeild zijn geraakt, een vergissing dus. Of was het toch pure PTT-zuinigheid? Hoe dan ook, deze manipulatie heeft ons opgezadeld met een uiterst schaarse en dus zeer kostbare variant, die overigens geen verzamelaar vanuit zuiver filatelistisch oogpunt zal betreuren. Tot dusver erkend als een grote bijzonderheid, hoewel niets anders dan een gewoon regulier fout 2-geval, waar we al zoveel voorbeelden van hebben. Echt bijzonder blijken de varianten 1a en 1b te zijn, niet alleen als fout 2-gevallen, maar voornamelijk als drager van een uniek rugnummertype.

Variant 1b vertegenwoordigt de 3e aflevering van de 1e oplage, waarbij de laatste restanten van de deeldruk met een goed gemonteerde cilinder werden opgebruikt, tenminste dat moeten we aannemen en hopelijk is dat ook zo, want voor **variant 2a** -door de Arpeco van rugnummers voorzien- heeft men de deeldruk bestemd, waarbij sprake is van een omgedraaid gemonteerde cilinder. Voor deze variant is het extra overrollen in fase 2 dus niet nodig geweest, de zegelbeelden waren al kopstaand. Het is niet duidelijk, of het omdraaien van de cilinder in fase 1 van het drukproces opzettelijk is gebeurd, omdat men tijdens het drukken al van de noodzaak van een kopstaande productiestand van het zegelbeeld was doordrongen. Hoe het ook zij: opzettelijk dan wel onopzettelijk, in ieder geval heeft men deze kopstaande deeldruk in het magazijn heel zorgvuldig gescheiden gehouden van de normale deeldruk. Het had echt ook anders gekund, bijvoorbeeld variant 1b al met een deel van deze deeldruk, of: variant 2a nog met een deel van de normale deeldruk, enz. Delfos zou geen letters genoeg hebben gehad om al deze mogelijke varianten van een typering te voorzien. Dat is ons gelukkig bespaard gebleven, en ik betreur het echt niet, want ik vind de Klüssendorf-productie al gecompliceerd genoeg.

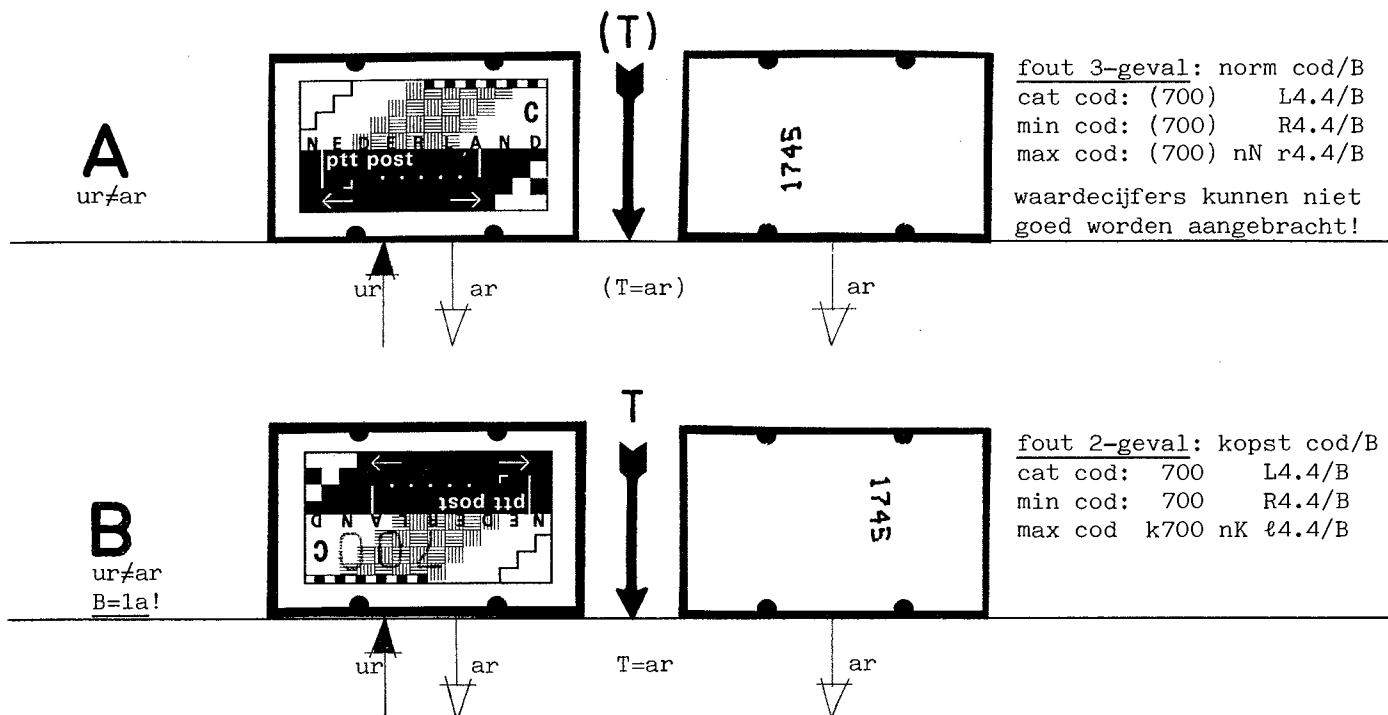
Ligt de opzet bij type 2a nog in het vage, voor **variant 2b** -een nieuwe oplage met een gegraveerde cilinder- zal beslist de omgekeerde montage van de cilinder heel bewust zijn gebeurd: liever een fout 1-geval dan een fout 2-geval, zal men gedacht hebben; in het laatste geval zou toch een extra handeling vereist zijn geweest, nl. het overrollen in de controle-fase. Maar bij de varianten 2a en 2b treedt er een nieuwe onzekerheid op: waarom heeft men -als bij de varianten 1a en 1b- ook hier de spuitmondjes van de Arpeco niet omgedraaid? Liet de Arpeco dat niet toe, of was men het eenvoudig zat? Of moeten we aannemen dat het goed of fout monteren van de cilinder nauwelijks als een fout zal worden aangerekend? Immers: bij de productie van velzegels -waar we niet te maken hebben met een afgifterichting- zijn beide montagestanden regel en soms zelfs in één en dezelfde oplage, bijv. als het werk op een volgende dag moet worden voortgezet. Al bij al levert de productie voor de Klüssendorf in enkele jaren tijds al een scala aan frappante bijzonderheden op, zéér interessant en zéér verzamelwaardig. De onderwaardering bij handelaren voor de stroken lijkt me dan ook een bewijs van onvermogen, zie de NVPH-catalogus.

Zie tenslotte ook **tabel III** waarin het bovenstaande -chronologisch- is verwerkt.

tabel III: KLUSSENDORF-AS, definitieve opzet: chronologisch geordend.

<p>1a° ur≠ar</p>		<p>T</p>		<p><u>fout 2-geval</u>: kopst cod/B min cod: 700 L4.4/B max cod: k700 nK r4.4/B 1e oplage, 1e aflevering geëtst: r125</p>
	<p>ur↑ ar↓</p>	<p>T=ar</p>	<p>ar↓</p>	
<p>1a ur≠ar</p>		<p>T</p>		<p><u>fout 2-geval</u>: kopst cod/B min cod: 700 R4.4/B max cod: k700 nK l4.4/B 1e oplage, 2e aflevering geëtst: r125</p>
	<p>ur↑ ar↓</p>	<p>T=ar</p>	<p>ar↓</p>	
<p>1b ur≠ar</p>		<p>T</p>		<p><u>fout 2-geval</u>: kopst cod/B min cod: 700 R4c4/B max cod: k700 nK l4c4/B 1e oplage, 3e aflevering geëtst: r125</p>
	<p>ur↑ ar↓</p>	<p>T=ar</p>	<p>ar↓</p>	
<p>2a ur=ar</p>		<p>T</p>		<p><u>fout 1-geval</u>: kopst cod/A min cod: 700 R7.4/A max cod: k700 nK l7.4/A 1e oplage, 4e aflevering geëtst: r125</p>
	<p>ur↓ ar↓</p>	<p>T=ar</p>	<p>ar↓</p>	
<p>2b ur=ar</p>		<p>T</p>		<p><u>fout 1-geval</u>: kopst cod/A min cod: 700 R7c4/A max cod: k700 nK l7c4/A 2e oplage dd 26-06-95 gegraveerd: rW</p>
	<p>ur↓ ar↓</p>	<p>T=ar</p>	<p>ar↓</p>	

Aan het slot gekomen van mijn bijdrage tot een beter begrip van de Klüssendorf-automaatstroken moet ik mijn belofte nog inlossen voor de definitieve oplossing van het raadseltje met de gevallen A en B uit het begin van mijn betoog. Bij deze dan:

De catalogus coderingen en de minimale coderingen voor de gevallen A en B blijken elk voor zich volkomen identiek en onderstrepen nogmaals de bewering dat beide coderingsmethodieken -al dan niet gecorrigeerd- schromelijk falen. De maximale coderingen blijken daarentegen exact weer te geven wat er met beide gevallen aan de hand is: 'letterlijk' en 'cijferlijk'; adequaat, efficiënt en 'to the point'. Wat wil je nog meer?

Geval A: een reële, maar niet gerealiseerde uitvoering van de in fase 1 kopstaande montagestand van de 1e oplage; ten onrechte 1x extra opgerold in de controle-fase, zodat deze variant ongeschikt werd voor de Klüssendorf-automaat: de waardecijfers komen in het rode deel van het zegelbeeld terecht. Een opzettelijke manipulatie na afgifte: overrollen zodat $T=ar^*$ kan incidenteel natuurlijk wel gebeuren, maar voor de normale bevoorrading van de automaten is deze variant niet geschikt.

Een echt hypothetisch geval dus, maar nog wel met het oude inktjet-type r4.4.

Geval B: een reële en echt gerealiseerde uitvoering van de 1e oplage: **geval 1a!** Met dus het gewijzigde inktjet-type l4.4. Vanwege de kopstaand aan te brengen waardecijfers 1x extra overgerold in fase 2, zodat ook kopstaand kon worden ingevoerd in de automaat en daarom ook kopstaand afgebeeld met $T=ar$ naar onder.

Heel nauwgezet decoderen van de minimale codering zou hetzelfde resultaat moeten geven als de maximale methode heeft geopenbaard, maar zelfs als je weet wat er aan de hand is blijft dit een moeizaam karwei; als je niet weet wat er aan de hand is dan is het gevaar niet denkbeeldig dat je halverwege blijft steken en tot voorbarige conclusies komt, zoals al eerder werd aangetoond. En de praktijk heeft bewezen.

Aan het eind van mijn betoog rest mij nog het aandeel te benadrukken dat Delfos heeft gehad bij de ontdekking van het nieuwe inktjet-type l4.4 - l4c4. Zonder hem was het echt niet gelukt en zeker niet op zo'n korte termijn. En dan met het besef dat zijn aandacht eigenlijk helemaal niet in deze sfeer lag, gelukkig voor mij want ik kon dan ook delen in de kennis waar zijn aandacht wel lag. Het zal overigens wel een open vraag blijven, wanneer zonder onze bemoeienis deze nieuwe rugnummertypen ontdekt zouden worden. Het materiaal was toch voorhanden, zou je zo denken. Er moeten toch intacte stroken bestaan met twee aansluitende nummers voor 1a/1b, en zo niet, dan zullen er toch voldoende aansluitende stroken zijn ingetoetst met ook twee aansluitende rugnummers: aan de hand van de stijgende rugnummers zou de afgifterichting af te leiden zijn en dus de afwijkende basis-stand van het rugnummer zijn opgemerkt. Dat is dus niet gebeurd. Het rugnummer-verhaal op pagina 16 van de catalogus dient grondig te worden herschreven, dat blijkt.

■ H.A. Tielman, 11.01.1998

Mededelingen van de ledenadministrateur

☛ Mutaties per mei 1998

Nieuwe leden:

H.Blauw - Groningen
G.J. van Leuken - Beek en Donk

Overleden:

K.R.Boer - Leusden

Opzeggingen:

J.A. vd. Kamp - Spijkenisse
A. vd. Groep - Bunschoten Spakenburg

De volgende leden hebben, na herhaalde waarschuwing, hun contributie 1998 nog steeds niet voldaan. Helaas moeten wij hen derhalve uit het ledenbestand verwijderen:

J.Bekius/Wieringerwerf; N.Bröker/Oegstgeest; L.H.A.M.Chezoo/Arnhem; M.Ch.Des Cornez/Amsterdam; M.C.H.van Drunen/Hengelo(OV); E.F.Florentinus/Amsterdam; V.E.Henken/Bilthoven; F.C.Hollander/'t Harde; J.A. van Houwelingen/Eindhoven; C.van Kampen/Delft; W.Kanon/Rotterdam; E.Koornstra/Joure; A.vd. Linden/Mijdrecht; R.G.Meeuwenberg/Alphen ad Rijn; H.Meyboom/Amstelveen; A.J.H.Molenkamp/Noordwijk(ZH); H.Naberhuis/Eerbeek; H.A.Oelrich/Krimpen ad IJssel; F.C.J. vd.Put/Casteren; R.W.M. Retrae/Gronsveld; C.L.van Schaik/Abcoude; W.Sio/Fleringen; D.M.Vlasblom/eindhoven.

Kent u iemand van deze leden en vermoedt u dat er sprake is van een vergissing o.i.d. (bv. niet doorgeven van verhuizing) neemt u dan contact op met de betreffende persoon of de ledenadministrateur.

Simon J. Delfos

Resultaten veiling 95 - 14 maart 1998

2	60,-	56	120,-	123	28,-	168	9,-	292	8,50	345	18,-	521	9,50	568	11,-
4	120,-	57	26,-	124	26,-	169	6,-	294	8,50	346	20,-	523	7,50	569	9,50
5	15,-	58	9,-	125	30,-	170	6,-	295	18,-	347	16,-	524	4,-	570	7,50
6	95,-	59	11,-	126	38,-	171	6,-	296	200,-	350	24,-	525	6,-	571	5,-
7	620,-	60	22,-	127	24,-	172	11,-	297	310,-	352	20,-	527	12,-	572	9,-
8	100,-	61	30,-	128	28,-	173	6,-	298	40,-	353	16,-	528	12,-	580	12,-
9	11,-	62	12,-	129	12,-	174	5,-	299	150,-	354	22,-	529	10,-	581	8,-
12	16,-	63	38,-	130	12,-	175	10,-	300	210,-	355	32,-	530	16,-	582	8,50
13	15,-	65	15,-	131	28,-	176	11,-	301	24,-	356	32,-	532	10,-	583	8,-
14	20,-	66	48,-	132	34,-	177	11,-	302	16,-	357	7,50	533	6,50	584	7,50
16	75,-	67	38,-	133	18,-	178	10,-	303	28,-	358	26,-	534	7,-	585	6,-
17	75,-	68	32,-	134	15,-	179	11,-	307	36,-	359	38,-	535	9,50	586	6,-
18	95,-	69	19,-	135	17,-	181	7,-	308	12,-	360	19,-	536	6,50	588	20,-
20	22,-	70	30,-	136	15,-	182	11,-	309	36,-	362	90,-	539	24,-	589	22,-
21	80,-	71	22,-	137	50,-	252	7,-	310	15,-	363	50,-	540	8,50	590	20,-
22	32,-	72	5,-	138	12,-	253	95,-	311	7,-	365	26,-	541	6,50	591	6,-
23	65,-	73	26,-	139	26,-	255	7,50	312	11,-	366	90,-	542	9,50	592	12,-
24	18,-	74	8,-	140	5,-	256	42,-	315	8,-	367	85,-	543	12,-	593	11,-
25	80,-	75	8,-	141	30,-	257	22,-	316	8,50	368	28,-	544	13,-	594	13,-
27	140,-	77	3,-	142	28,-	259	26,-	318	13,-	369	14,-	545	10,-	595	24,-
28	100,-	78	16,-	143	24,-	260	46,-	319	14,-	371	12,-	546	10,-	598	18,-
31	10,-	84	60,-	144	19,-	261	15,-	320	22,-	372	32,-	547	8,50	599	11,-
32	7,-	101	18,-	145	26,-	262	16,-	323	20,-	374	17,-	548	9,50		
36	36,-	102	13,-	146	13,-	263	9,-	324	22,-	375	11,-	549	9,50		
37	40,-	103	22,-	147	38,-	265	16,-	325	15,-	386	28,-	550	8,50		
38	32,-	104	11,-	148	38,-	266	55,-	326	12,-	390	18,-	551	9,50		
39	16,-	106	50,-	149	75,-	267	90,-	327	32,-	501	5,-	552	9,50		
40	40,-	107	11,-	150	42,-	268	16,-	328	22,-	502	10,-	553	7,50		
41	24,-	108	13,-	151	95,-	270	85,-	329	16,-	503	12,-	554	4,-		
42	65,-	109	10,-	152	75,-	272	110,-	330	20,-	504	26,-	555	12,-		
44	7,-	111	7,-	153	20,-	275	12,-	331	50,-	505	19,-	556	6,-		
45	12,-	112	15,-	154	15,-	276	4,-	332	34,-	506	8,-	557	12,-		
46	2,-	113	7,-	155	12,-	278	36,-	333	15,-	509	5,-	558	6,-		
47	7,-	114	9,-	156	10,-	279	13,-	334	24,-	510	38,-	559	12,-		
48	15,-	115	14,-	157	11,-	281	75,-	335	70,-	511	40,-	560	6,-		
49	11,-	116	48,-	158	11,-	282	110,-	337	220,-	512	3,-	561	12,-		
50	8,50	117	9,-	159	10,-	284	20,-	338	28,-	513	30,-	562	9,50		
51	18,-	118	22,-	161	6,-	285	10,-	339	11,-	514	15,-	563	6,-		
52	24,-	119	34,-	162	10,-	286	32,-	340	22,-	517	40,-	564	6,-		
53	125,-	120	16,-	163	5,-	287	17,-	341	11,-	518	11,-	565	9,50		
54	19,-	121	7,-	166	34,-	288	18,-	342	8,50	519	6,-	566	12,-		
55	60,-	122	20,-	167	9,-	290	9,-	344	24,-	520	19,-	567	8,50		

vervallen:
105

	Rolzegels	AS/LS	Postzegelboekjes	Totaal
Zaal	32 (R/ 9=28,1%)	55 (R/ 14=25,5%)	81 (R/ 5= 6,2%)	168 (R/ 28=16,7%)
Schriftelijk	143 (R/ 47=32,9%)	--	99 (R/ 19=19,2%)	242 (R/ 66=27,3%)
Totaal	175 (R/ 56=32,0%)*	55 (R/ 14=25,5%)	180 (R/ 24=13,3%)	410 (R/ 94=22,4%)

* 175 rolzegelkavels werden in totaal ingezet, waarvan er 56 (oftewel 32,0%) retour gingen.
De opbrengst van de **316** verkochte kavels bedroeg Fl. **9.193,50**.

Veiling 96 - 13 juni 1998 te Rotterdam

Op onderstaande kavels kan ook schriftelijk geboden worden, zie hiervoor de schriftelijke veiling.

De biedingen dienen uiterlijk op woensdag 10 juni a.s. in het bezit te zijn van: de heer E.Jekel, Lijsterbeslaan 84, 2282 LM Rijswijk.

Graag gebruik maken van de speciale biedlijsten en let U op de daarop vermelde biedintervallen.

Wanneer u meer dan één biedlijst instuurt graag de lijstjes voorzien van een volgnummer. Zo u daar geen bezwaar tegen heeft graag ook uw telefoonnummer vermelden.

*****

ROLZEGELS NEDERLAND (kat.w. volgens de speciaal katalogus Rolzegels, Automaatstroken en Automaatzegels 1996)

kavel	kat.w	inzet	omschrijving
1	290,-	85,-	468R(760/765);6-strip;gev.3+3.
2	80,-	24,-	617R(560-575);20-strip + 624Rc(465/460);10-strip.
3	265,-	65,-	620Ra1(335/340);6-strip;meerm.gev.
4	250,-	75,-	624Rb(390);5-strip.
5	120,-	30,-	634Rc(455/460);10-strip.
6	52,50	15,-	1009R(480/485);6-strip.
7		40,-	1064R;123 zegels + 1067aR;60 zegels; op rooletjes. Postwaarde ± 60gld.
8		30,-	1110Ra(340 op 3e z.);op middelste z. een 18mm. grote drukinktvlak.
9	77,-	24,-	1116Rb(640/635) + 1116Rc(04980/04975) + 1116Rd (01275/01270);6-strips.
10		220,-	1117Rb(0110A);5-strip;zeer sterk versneden!
11		30,-	1239Rc(415/420) + 1239Rg(4670/4675) + 1239Rj(8445/ 8450);10-strips.
12	85,-	28,-	1245Ra;10-strip met foutieve nummering 815/910.
13	360,-	75,-	1307(100)+1308(570);5-strips.
14	80,-	24,-	1322RO;11-strip.
15	360,-	75,-	1330/1331/1332RO;11-strips.
16	320,-	75,-	1335/1336/1337RO;11-strips.
17		20,-	1488Ra(0395A/0400A);10-strip.
18		42,-	1494Rb;begin- + 5- + 6- + eindstrip;gom:crème/wit;pap. donker;coat.dof;cijf. ± 2,3mm.
19		3,-	Testzegels Ned.(?);blanco hoekblok van 4;A-gom/G- formaat;tand.12¾x14;perf.iets gescheurd.
20	60,-	18,-	T8(blauw);los zegel.
21	53,75	14,-	T15 + T16 + T17(560);5-strips.
22	lp	80,-	PK 10;blauw;los zegel.
23	200,-	60,-	PK 13(bruin);los zegel.
24	lp	80,-	PK oker; niet in catalogus vermeld;los zegel.
25		5,-	Onbekend;blanco 4-strip;12½x13¼;A-gom; las met velrand.
26		5,-	Onbekend;blanco randblok van 4;14x14½;verschoven tanding.

27	5,-	Onbekend;5-strip;egaal groen met onbekend watermerk; 15x14; grote perfgaten.	8,-	AS w:160** met rugnr.type 1a/L4 (0380).	
28	5,-	Onbekend;5-strip;egaal grijs;ca.14/14x14/4.	8,-	AS w:190** met rugnr.type 1a/L4 (1015).	
29	5,-	Gr.Britain;5-strip "for testing purposes only" watermerk; grijs; 15x14.	16,-	AS w:225** met rugnr.type 1a/L4 (0845).	
30	40,-	PZ 2.	16,-	AS w:240** met rugnr.type 1a/L4 (0535).	
31	bod	10 brieven Wallstreet Journaal;mach.gefr.met 1362R;alle met rugnr.;st.Amsterdam 24.V.88-1.	16,-	AS w:250** met rugnr.type 1a/L4 (0670).	
32	10,-	Zwitserland:Aut.zegels 1970 w:10 en 20; op twee blanco env.;met rugnr. en VERSNEDEN;st.Reinach 11-2-78.	8,-	AS w:010** met rugnr.type 1b/L4c (0960).	
AUTOMAATSTROKEN NEDERLAND					
(indien vermeld: kat.w. volgens de speciaal catalogus Rolzegels- Automaatstroken en Automaatzegels 1996)					
	kavel	omschrijving			
33	30,-	AS uit <i>Klüssendorf automaat</i> : Teststrook AS1;ruijtespapier/gom glans; aanduiding DBP **90.	4,-	AS w:075** met rugnr.type 1b/L4c (0845);met bijpassende ED kwit. aut.Roermond(08);28.05.90.	
34	10,-	Teststrook AS1;ruijtespapier/gom glans; aanduiding DBP *250.	4,-	AS w:075** met rugnr.type 1b/L4c (0845);met bijpassende ED kwit. zut.Roosendaal(09);05.06.90.	
35	150,- +	Ongesneden eindstrip van 9, zonder waardeopdruk; rugnr.0005 type 2a;laatste transp.gaten uitgescheurd.	8,-	AS w:080** met rugnr.type 1b/L4c (1495).	
36	6,-	Blanco FDC's(3);1e dag kleine aut. 18.03.91: Boxtel (010+065)/Den Bosch(075)/Kerkdriel(005+005+010+055).	30,-	AS w:180** met rugnr.type 1b/L4c (1330).	
37	2,-	Testkwitantie(0.00) aut. Dordrecht dd.19.03.96.	48,-	AS w:225** met rugnr.type 1b/L4c (1075).	
38	6,-	Kwitantie met eindstreep aut.Amersfoort(07) met w:005** (09.07.96).	40,-	AS w:270** met rugnr.type 1b/L4c (0080).	
39	6,-	Kwitantie met eindstreep aut.Veenendaal(02) met AS w:080 op kwit.geplakt;st.IV.93.	36,-	AS w:320** met rugnr.type 1b/L4c (0220).	
40	5,-	PTT-"zervende" automaat; 8 versch.kwitanties van tentoonstellingen met zegels.	20,-	AS w:120** met rugnr.type 2a/L7 (1475).	
41	40,-	set 15w(005-500c) boven gesloten transp.gaten en alle met rugnr.type 2a.	4,-	AS uit <i>Frama automaat</i> : W: 010/070/080/100** (met rugnr.) nieuw papier; onder UV gonzijde donker.	
42	55,- +	W: 005/010/050/140/210/280** gesloten transp.gaten boven en alle met rugnr.type 2a.	2,50	W: 0010**, versmijding;naast linkerbakje 2mm wit.	
43	12,-	W: 060/070/080** set zonder rugnr. + met rugnr.1a + met rugnr.2a;alle met gest.transp.gaten bovenz. en met kwitanties (9x AS+kwit.).	6,-	AS uit <i>Nagler automaat</i> : W: 0005** gomodruk.	
44	50,-	Set 12w.** met rood/zwarte waardeopdruk (zeer duidelijk) aut. Spijkenisse;alle met rugnr.2b/L7c.	2,50	W: 0005** (rugnr. 0500A);versmijding: zilveren balkjes links 6mm/rechts 2,2mm.;met bijpassende kwitantie dd. 27.03.98 Amersfoort Plotterweg.	
45	50,-	Komplete set 14 w.**(periode III en 140 uit IV) uit aut. Drachten met zwart/rode waardeopdruk.	9,-	FDC Postmuseum dd.29.V.97 tgv. tentoonst. "Hé ... hallo"; ED-kwitantie 80c(nr.0017).	
46	4,50	W: 005/010/070/080/090** uit aut.Uden met zwart/rode waardeopdruk(zwakke afdruk);1x rugnr.type 2a + w:010 st.Uden 23.III.95.	1,-	PTT Museum;kwitantie met beginnende eindstrepen, dd. 21/11/97 (waardeaand.2,50).	
47	4,50	W: 060** met rood/zwarte waardeopdruk en rugnr.type 2a (0085).	10,-	PTT Museum;w:0005/0010/0080/0100/0160;met bijpass. kwitanties met foutieve inst.datum/tijd:01/03/97 - 06:04.	
48	36,-	W: 005/010/060/070/080/090/140/145/160/180/500/700** met rood/zwarte waardeopdr. en rugnr.type 2b.	3,-	PTT Museum;w:0005** (nr.0440A) met kwit.foutie inst. 01/03/97 tijd: 6:17 + normale kwit.10/02/98 t.13:40; NB de ED was 29.05.97.	
49	210,-	AS met rechtsstaand rugnummer; w:120** (0810).	LOKET- en AUTOMAATSTROKEN BUITENLAND		
50	160,-	AS met rechtsstaand rugnummer; w:550** (0030).	(indien vermeld: kat.w. in DM volgens Michel ATM-Spezial-Katalog 1994)		
51	10,-	AS w:090** met rugnr.type 1a/L4 (1455).	79	2,-	België: AS Frama KVBP 75 jaar;uit automaat op SI-papier;zelzzaam!;slechts één dag één roldeel (meeste stroken gebruikt);w:01.00**. Ter beschikking gesteld door KAT België.
52	10,-	AS w:145** met rugnr.type 1a/L4 (1980).	80	45,-	W.Duitsland:Mi.1.1.huiset 14 waarden 10 t/m 280**.
			81	125,-	W.Duitsland/Berlijn: Mi.1 set 14 w. 10 t/m 300**.
			82	130,-	Engeland: Mi.1.2 set 32 waarden 0.00½ - 0.16**.
			83	360,-	Portugal: Mi.1.1.1 set 008,5/010,0/027,0 **.
			84	200,-	Frankrijk: Mi.3.1.3 xb; PNU w:01.40** LSA05-7574.
			85	80,-	„ Mi.3.3.4. zb; LS07 92962 LETTRE 1,80**.
			86	130,-	„ Mi.3.3.6. zb; LS09 75513 tariefset 1.70/2.10/3.20/5.00** (periode V).

87	100,-	16,-	Frankrijk: Mi.6.10 zb;set 4w** 5e tarief C001 75513.
88	4,-	4,-	,, Camp loketstrook 2x(op birfst.);uurraad. in resp. naast ronde stempeldeel met datum;beide uit 1980!
89	44,-	10,-	Finland: Mi.1.1 set 90/110/120 ** + idem EDst.Turku 1-4-82.
90	110,-	++ 30,-	Spanje: Mi.8.3 (SMD-Inesc. naaldruk); set 14/18/29/55 /65pts. + kwitantie 03.02.1994.
91	12,-	4,-	,, Mi.9.2 set 4w(16/21/32/65)** Mobba.
92	2,50	2,50	Griekenland: 6 brieven met Framas AS (oa.Mi.1/5/6).
93	17,-	4,-	Australië: Mi.7 Cup-pex 87 w:00.50** + idem tent.st.
94	10,-	++ 6,-	,, R-FDC met Mi.7 w:00.50 en w:04.15(aut.nr.6000); tentoonst.st.31 jan 1987;met R-strook Cup-pex.
95	31,-	7,50	,, Mi.10.2 AEROPEX 88; w:01.00** + idem tent.st.
Nota Bene: deze keer zijn er ook weer enkele AS-kavels opgenomen in het schriftelijke deel van deze veiling!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!			
POSTZEGEL- en AUTOMAATBOEKJES NEDERLAND (volgens de Speciaalkatalogus De Rooy 1994)			
kavel	kat.w.	inzet	omschrijving
101	24,-		Briefkaart met 2½cent Vürtheim uit postzegelboekje; duidelijk stempel;Leeuwarden 11-1-12 10-11 v.
102	30,-	9,-	1H6-reg.str.c; 3,1mm.
103	30,-	8,-	1H6-reg.str.c; 1,5mm.
104	75,-	15,-	1MX.
105	100,-	24,-	1MZ.
106	100,-	24,-	1Mz.
107	85,-	15,-	2H1;aanlegteken verschoven.
108	52,-	18,-	2H3;youw niet ingesneden.
109	55,-	++ 15,-	2H4; kft en zegelinhoud scheef gesneden.
110	55,-	++ 14,-	2H8; kft en inhoud scheef gesneden.
111	50,-	++ 10,-	2H9; gedecentreerd gesneden;luxe.
112	55,-	++ 12,-	2H9; kft en inhoud scheef gesneden.
113	45,-	15,-	2My.
114	60,-	10,-	2Mz.
115	42,50	9,50	3yW-Tb.
116	21,-	5,-	3yW;gedecentreerd geperfd.;luxe.
117	75,-	13,-	3yD-reg.str. paars/bruin/blauw.
118	150,-	40,-	3yW-reg.str. blauw smal.
119	12,-	4yD-2x;duidelijk verschil in kaftpapier.	
120	42,50	8,50	4yW-Tb.
121	450,-	130,-	5n-reg.str. midden.
122	75,-	15,-	6aB-Tb.
123	75,-	15,-	6aS-Tb.
124	100,-	34,-	6d.
125	45,-	11,-	6eFS-Tb(klein).
126	100,-	22,-	6eF; stempel ONGELDIG.
127	125,-	22,-	6fFqB.
128	125,-	26,-	6fFqS.
129	125,-	26,-	6fFqS.
130	10,-	7bF;in beide 12c zegels (b.1 en o.1) op ooghoogte dubbele streep(onder UV zeer duidelijk te zien).	
131	90,-	20,-	8c.
9a.	12,-		
9a-Tb.	20,-		
9d.	90,-		
9e.	60,-		
9eF-gekapte Telblok.	80,-	+	
9g.	30,-		
9g-Tb.	40,-		
9gF-Tb.	46,-		
9hF1-Tb; kruis gevlekt.	15,-	42,50	
10aW; snijlijn 4mm.	14,-	45,-	
10aF; snijlijn 8mm.	18,-	50,-	
12a-Tb.	16,-	80,-	
12a-Tb.	16,-	80,-	
12a;plift. 'sleepkabel'.	18,-	80,-	
13a.	17,-		
14b-Tb(3x3)-gom C2.	10,-	37,50	
14b-Tb(3½x4½)-gom D1.	12,-	55,-	
15aM-gom C1.	10,-	40,-	
18a-Tb-gom D1 geheel DOF.	75,-	200,-	
19a;zegelinhoud niet ingeplakt geweest.	16,-	47,-	
idem kavel 151.	16,-	47,-	
31H.	15,-	65,-	
31H.	15,-	65,-	
36;zegelinhoud niet ingeplakt geweest.	16,-	56,-	
37;plift. blauwe stip rechts van c in cent in de perf. tussen b.9 en b.10.	15,-	35,-	
43c + 47a;beide met opdruk 20j. jub.Postaumaat 1973	15,-		
1993.			
Herdenkingszegel poststakung 6 t/m 26 nov.1983 in boekje 29a;inh.2xkruis + 4 z's à 50gulden.	30,-		
32;inhoud niet ingeplakt geweest.	12,-	60,-	
43d-2;x;nieuwe oplage 20 inkepingen;laag ingeplakt.	10,-		
POSTZEGELBOEKJES BUITENLAND			
161	15,-		Australië: 4 rode proefboekjes 60/80c uit 1979;links en rechts geplakt.
162	60,-		Australisch Antarctica: B1.
163	13,-		Faroer Eil.: H2.
164	250,-Kr	16,-	,, HA3.
165	200,-Fr	14,-	Frankrijk: Rode Kruis 1980/81/82.
166	80,-		Hongarije: UPU boekje uit 1949;zeer zeldzaam.
167	£65,-	48,-	Ierland: SB 9.
168	£20,-	16,-	Jersey: 41;Franse revolutie.
169	£22,-	22,-	Man: B 3a;kopst.gepl.
170	£22,-	22,-	,, B 3;kopst.gepl.
171	15,-		,, 7 versch.boekjes,stamp sachets 20p blauw uit 1975.
172	75,-DM	18,-	W.Duitsland/Berlijn: 14.
173	150,-DM	34,-	,, 15.
174	18,-		IJsland: B 17;Postauto.
175	12,-		Zwitserland: Pro Juventute 1988/89.
176	40,-		SAFE-album donkerbl. met 18 transp.8-vaks- en 10 transp.7-vaks-bladen met zwarte schutbl.

177	24,-	Map inhoudende 20 SAFE-bladen:4x 6-vaks transp. + 9x 5-vaks transp. + 6x 5-vaks zwart + 1x blad zonder vakken wit + 8x schutbl. zwart.	279	300,-	70,-	628Ra(060);5-strip;meerm.gev.
178	5,-	Michel postzegelcatalogus 1924/25 Band 1 Europa; in zeer goede staat.	280	375,-	95,-	628Rb(320/325);6-strip;gev.3+3.
179	5,-	Map met 6 bladen voor boekjes.	281	300,-	60,-	628Rc(160 op 3e z.);5-strip.
180	5,-	Map met 6 bladen voor postz.boekjes.	282	300,-	70,-	629Ra(380);5-strip;meerm.gev.
			283	115,-	34,-	629Rd(125) + 630Rd(365);5-strips.
			284	80,-	5,-	629Rd(475 op z.2);5-strip;z.2 en 3 iets gekreukt.
			285	250,-	60,-	630Ra(190) + 632Ra2(135);5-strips.
			286	80,-	12,-	630Rc(435 op z.4);5-strip.
			287	150,-	9,-	632Ra1(375 op z.3);5-strip;vouwtje in z.2.
			288	125,-	34,-	632Rc(380) + 633Rd(010) + 634Rc(385);5-strips.
			289	200,-	50,-	633Ra(750);5-strip;meerm.gev.
			290	75,-	14,-	633Rc(205);5-strip.
			291	30,-	6,-	634Rb(075);5-strip.
			292	160,-	30,-	793RO;21-strip met las;Budelrol.
			293	90,-	18,-	793RO;Budelrol + 794Rd(240);5-strips.
			294	40,-	8,-	793RO;5-strip;Budelrol.
			295	65,-	15,-	794Rd(245) + 794Rf1(165);5-strips.
			296	80,-	24,-	925R(085) + 971R(470);losse z's.
			297	230,-	50,-	941R(025) + 942Ra(785) + 943Ra(070) + 943Rb(215);5-strips.
			298		24,-	943Rf(380/375);zes opéévn.z's uit aut.
			299	240,-	30,-	944Rc1(575-540);8x 5-strip.
			300		12,-	945Rc(955);vijf opéévn.z's uit aut.
			301	± 75,-	24,-	946Ra(290 en 295);2x 5-str.(1x gev.) + 946Rb;2x beginstr. van 6 + 948Rb;beginstr. van 6 + 949Rb;2x beginstr. van 6.
			302		44,-	949Ra(335);vijf opéévn.z's uit aut.
			303		12,-	949Rb(480);vijf opéévn.z's uit aut.
			304	65,- +	18,-	950Ra(205/210);9-strip;2 nrs.volledig op perf.; meerm.gev.
			305		44,-	950Ra(340);vijf opéévn.z's uit aut.
			306		20,-	951R;beginstrip van 6;op z.2 en 6 zijn tijdens het drukproces inktvlekken op het gezicht ontstaan.
			307	50,-	15,-	952Ra(030/035);6-strip.
			308	125,-	26,-	952Rc;2x beginstrip van 6.
			309	125,-	26,-	idem kavel 308.
			310	75,-	20,-	952Rc;beginstrip van 6.
			311	50,-	10,-	952Rc;paar door LAS verbonden.
			312	45,-	12,-	953Ra(435 op z.2.);8-strip;gev.5+3.
			313	112,50	22,-	954Ra;beginstrip van 6.
			314	± 330,-	48,-	954Rb;3x beginstrip van 6.
			315	225,-	40,-	954Rb;2x beginstrip van 6.
			316	75,-	20,-	954Rb;beginstrip van 6.
			317	100,-	24,-	955Ra;beginstrip van 6.
			318	62,50	14,-	955Rb1;beginstrip van 6.
			319	62,50	14,-	idem kavel 318.
			320	300,-	70,-	955Rb2;3x beginstrip van 6.
			321	100,-	24,-	955Rb2;beginstrip van 6.
			322	100,-	24,-	idem kavel 321.
			323	75,-	20,-	955Rc;beginstrip van 6.
			324	100,-	26,-	955Rd(125/130);6-strip.
			325	50,-	14,-	955Re;beginstrip van 6.
			326	24,-	14,-	955Re(175/180);6-strip.
			327	150,-	36,-	956Rb;2x beginstrip van 6.

328	90,- +	30,-	956Rb;beginstrip van 6;op z.met nr.000 een halve LAS.
329	67,50	18,-	956Rd;beginstrip van 6.
330	30,-	17,-	956Rd(325/330);6-strip.
331	60,-	10,-	990R(055/060);6-strip.
332	80,-	15,-	1007R(110/115);6-strip.
333	40,-	12,-	1009R(015);5-strip.
334	170,-	50,-	1010R(475) + 1011(145);5-strips.
335	100,-	35,-	1010R(390);5-strip.
336	42,50	9,-	1030R(265/270);6-strip.
337		7,50	1067R(200);5-strip; halve LAS op zegel.
338	± 100,-	9,-	1108Rb;3xbeginstr.v.6 + 1109Rb;beginstr.v.6 + 1111Rb;beginstr.v.6 + 1112Rb;2xbeginstr.v.6 + 1112Rb;beginstr.v.6(ander papier/andere gom).
339		30,-	1108Rb;18-strip met versprongen nrs.(op verz.wijze gev.).
340		10,-	1108Rc(90/95) + 1116Rf(160/165);10-strips.
341		20,-	1108Re(0220);5-strip.
342		3,-	1109Rc;beginstr.v.6 + 6 + eindstr.v.zifde rol;gom crème /rib.;pap. donker;coat.dof;cijf.±3mm.
343		5,50	1109Ra + 1111Rb + 1112Rb + 1113Ra + 1114Rc + 1114Rd + 1114Ra;losse z's met rugnr.
344		9,-	1110Rc;begin- + 5- + 6- + eindstrip zifd.rol;gom crème/glad;pap.matig donker;coat.wit;cijf.3mm.
345		7,-	1110Rc;begin- + 5- + 6- + eindstrip zifd.rol;gom crème/glad;pap.matig donker;coat.wit;±3mm vooroverh.
346		12,-	1113Ra;begin- + 5- + 6- + eindstrip zifd.rol;gom glad.
347		6,50	1113Ra(050/055);6-strip;cijf.horiz.iets versch.
348	± 30,-	10,-	1113Rb + 1115Ra;beginstr.van 6 + 1113Ra(000) + 1115Ra(050);5-strips.
349	86,-	24,-	1114Rb(495) + 1114Rc(00040) + 1114Re(09960) + 1114Rf(07625);5-strips.
350		9,-	1114Rf(02100) + 1115Rf(0055);5-strips.
351	30,-	9,-	1115Rb(04935);5-strip.
352		10,-	1115Rd;5-strip(0125A) gom dpf + 1115Rd;5-strip (0980A) gom wit.
353	60,-	18,-	1116Rc(04965) + 1116Rd(03630);5-strips.
354		15,-	1117Ra(0885A);vijf opeënv.z's uit aut.
355		6,-	1117Rb(0030A);5-strip;gom wit/glad;pap.wit; coat.wit;cijf.±2,4mm achteroverh.
356	9,-	5,-	1129R(050 en 390);2x 5-strip.
357	50,-	22,-	1239Rb(04925) + 1239Rc(00845) + 1239Rd(07825);5-strips.
358		40,-	1244R;begin- + 5- + 6- + eindstrip zifd.rol.
359	90,-	28,-	1250R(040);5-strip.
360	90,-	28,-	1250R(370);5-strip.
361	40,-	7,50	1312R(170/175);6-strip.
362	40,-	6,-	1323R(360);5-strip.
363		17,-	1346R(700/705) + 1367Ra(04725/04730);10-strips.
364		15,-	1367Ra(04735) + 1368R(04820) + 1369Ra(04810); 5-strips.
365		19,-	1368R(00305/00310) + 1369R(00295/00300);10-strips.
366		20,-	1380R(09800) + 1386R(09050) + 1480R(08030) + 1519R(03620); 5-strips.
367		22,-	1380(05935/05940) + 1386R(09540/09545);10-strips.

368		19,-	1411Rc(04615/04620) + 1474R(08035/08040);10-strips.
369		20,-	1433Ra(2975/2980) + 1433Rb(4220/4225);10-strips.
370		40,-	1489Rb;8x eindstr.v.5;diverse cijfertypen, gomsoorten, voorover- en achteroverhellend.
371		17,-	1489Rb;begin- + 5- + 6-strip van zifde rol;brede tand.; gom wit/glad;pap.donker;coat.dof;cijf.±2,5mm.
372		24,-	1489Rb;begin- + 5- + 6- + eindstrip van zifde rol; gom crème/wit; pap.matig donker; coat.wit;cijf.±3,2mm.
373		24,-	1489Rb;begin- + 5- + 6- + eindstrip van zifde rol;gom crème/wit;pap.matig donker;coat.wit;cijf.±2,3mm.
374		24,-	1489Rb;begin- + 5- + 6- + eindstrip van zifde rol;gom crème/wit;pap.matig donker;coat.wit;cijf.±2,4mm.
375		28,-	1491R;begin- + 5- + 6- + eindstrip van zifde rolgom crème/glad;pap.matig donker;coat.wit;cijf.±3mm.
376		20,-	1491R(0465 A/0470 A);10-strip;losstaande A.
377		26,-	1491R;eindstrip van 5;nr.met losstaande A.
378		42,-	1494Rb;begin- + 5- + 6- + eindstrip van zifde rol; gom wit/glad;pap.wit;coat.wit;cijf.±3mm.
379		28,75	T15 + T16;5-strips.
380		15,75	T16;21-strip.
381		6,-	T17(565);5-strip.
382		25,-	T17(785);5-strip.
383		40,-	T18(260);5-strip.

AUTOMAATSTROKEN NEDERLAND
(indien vermeld: kat.w. volgens de speciaal catalogus Rolzegels- Automaatstroken en Automaatzegels 1996)

	kavel	kat.w.	inzet	omschrijving
401	lp	10,-		AS uit <i>Küßsendorf automaat</i> : Teststrook AS1;ruijtespapier/gom glaus; aanduiding: DBP **40.
402	lp	10,-		Teststrook AS1;ruijtespapier/gom glaus; aanduiding: DBP *300.
403		6,-		ED kleine aut.;blanco FDC's(18.03.91): Boxtel(075) + Den Bosch(005+005+010+055) + Kerkrade(010+065). Aut.Roermond AS w:075** + ED.kwantitie(28.05.90). Aut.A'dam Zuidoost(15) AS w:075**(rugnr.1a) met kwantitie met eindstreep dd.16.05.91.
404		2,-		Aut.Lelystad(14) AS w:070** met kwantitie met eindstreep dd.06.07.93.
405		10,-		Aut.Dordrecht(13) AS w:005** met kwit. met eindstreep dd.19.10.95.
406		6,-		PTT-"zwerfende"-aut.;8 verschillende kwantities van tentoonstellingen + AS**.
407		6,-		Set 15w.**(005-500) gesloten transp.gaten bovenz.; alle met rugnr.type 2b.
408		5,-		W:005(010/050/140/210/280** met gesloten transp.gaten bovenzijde.
409		40,-		AS w:070** met gesl.transp.gaten onderzijde met aansluitende AS(w:070).
410	55,-	11,-		Kleine set met rechtstaande rugnr.:055(1265) + 065(1035) + 075(0810)**.
411	30,- +	5,-		AS w:005** met rugnr.type 1b/1.4c(1440).
412	45,-	18,-		AS w:010** met rugnr.type 1b/1.4c(1730).
413		6,-		
414		8,-		

415	8,-	AS w:055** met rugnr. type 1b/L4c(1090).	40,-	8,-	2H9.
416	10,-	AS w:060** met rugnr. type 1b/L4c(1380).	60,-	10,-	2Mz.
417	8,-	AS w:065** met rugnr. type 1b/L4c(1105).	60,-	10,-	2Mz.
418	8,-	AS w:075** met rugnr. type 1b/L4c(1195).	60,-	14,-	2Mz.
419	2,50	AS uit <i>Frama automaat</i> : AS w:0010** versnijdijng;naast linkerbalkje 2mm wit.	42,50	9,50	3yW-Tb.
420	6,-	AS uit <i>Nagler automaat</i> : AS w:0005** gondruk.	36,-	7,50	3a + 3a-Tb.
421	2,50	AS w:0005** (rugnr.0360A) versnijdijng;zilveren balkjes links 6mm./rechts 2,2mm. (+ kwit.27.03.98 Amersfoort Plotterweg.	25,-	5,-	3a-Tb.
422	3,-	AS w:5x 0005** + kwit.Naarden dd.27.02.97 (NB de aut.pas in bedrijf op 20.03.97).	21,-	5,-	3a;gedec.perf.
423	10,-	FDC Postmuseum dd. 29.V.97 tgv. tentoonst. "Hé .. hallo!"; ED-kwit. 80c(nr.0026).	45,-	8,50	3yD-2x + 3yW-reg.str.paars.
424	4,-	AS w:0160** (met rugnr.) + kwit.Postmuseum dd. 01.03.97 tijd 06:25(NB ED:29.V.97!).	20,-	4,-	3yW-reg.str.paars.
425	5,-	Ptt Postmuseum 10 kvitanties met foute datum en tijd: 01.03.97, tijd 06:00-06:30.	25,-	5,-	4yD-reg.str.paars.
LOKET- en AUTOMAATSTROKEN BUITENLAND					
(indien vermeld: kat.w. in DM volgens Michel ATM-Spezial-Katalog 1994)					
426	84,-	5,- W.Duitsland: Mi.1.1 set 14 waarden op 4 geïll.FDC's; st.Frankf.a.Main 2.1.1981.	30,-	6,-	8a.
427	13,50	6,- Zwitserland: Mi.3.1d + 3.3d + 3.5b;w: resp. 0005/0010/0005**.	32,50	6,-	8aF.
428	5,50	1,50 Engeland: Mi.1.1 minimumwaarde 0.00½** uit aut.	30,-	6,-	8b.
429	30,-	4,- ,, Mi.1.1(OA,smalle nullen);set 0.12½ + 0.16**.	90,-	20,-	8c.
430	16,-	2,50 ,, Mi.1.1 set 0.12½ + 0.16 EDst. 1 may 1984 South.	65,-	12,-	9a.
431	38,-	5,- ,, Mi.1.1 set 0.13 + 0.17**.	65,-	12,-	9a.
432	9,50	2,50 Spanje: Mi.4.1.1 + 4.3.1 ; w:Ipts**.	32,50	7,-	9aF.
433	18,-	2,50 Zimbabwe: Mi.1w; set 00.12/00.18/00.26 gestempeld 19 aug 86 Harare Union Ave.	27,50	5,-	5m-Tb.
434	27,50	3,- Australië: Mi.1.1 t/m 1.8 + 2(Balken); w:00.01**.	27,50	5,-	5n-Tb.
435	15,-	3,- ,, Mi.10.2 Aeropex 88;off.FDC met 01.00 st.8 apr.88.	30,-	7,50	6a-Tb(kaft beschadigd) + 7FFp-Tb.
436	15,-	4,50 ,, Mi.27 t/m 32(NPC1) op off.geïll.FDC;21.06.1993.	30,-	6,-	8a.
POSTZEGEL- en AUTOMAATROEKJES NEDERLAND					
(volgens de Speciaalkatalogus De Rooy 1994)					
kavel	kat.w.	inzet	onschrijving		
501	10,-	10,-	IH3;gestempeld.		
502	25,-	7,-	IH4.		
503	50,-	5,-	IH5-reg.str.b; 1mm.		
504	40,-	13,-	IH6;kaft verkleurd, inhoud gaaf.		
505	25,-	5,-	IH9; dun potl. aant. op kaft.		
506	30,-	6,-	IH9;kaftrdruk + IH8;ged.perf.en miniem vouwtje in zegel b3 + IH4;2.b4 gom iets beschadigd.		
507	30,-	6,-	IH10.		
508	50,-	5,-	2H4;iets naast perforatie gevouwen.		
509	50,-	5,-	idem kavel 509.		
510	40,-	8,-	2H6.		
511	40,-	8,-	2H9.		
512	40,-	8,-	2Mz.		
513	60,-	10,-	2Mz.		
514	60,-	10,-	2Mz.		
515	60,-	14,-	2Mz.		
516	42,50	9,50	3yW-Tb.		
517	36,-	7,50	3a + 3a-Tb.		
518	25,-	5,-	3a-Tb.		
519	21,-	5,-	3a;gedec.perf.		
520	45,-	8,50	3yD-2x + 3yW-reg.str.paars.		
521	20,-	4,-	3yW-reg.str.paars.		
522	25,-	5,-	4yD-reg.str.paars.		
523	37,50	7,50	4yD + 4yW-reg.str.paars.		
524	42,50	10,-	4yW-Tb.		
525	32,50	6,-	4yW + 4yW-reg.str.paars.		
526	22,50	5,-	4z.		
527	27,50	5,-	5m-Tb.		
528	27,50	5,-	5n-Tb.		
529	30,-	6,-	6a-Tb(kaft beschadigd) + 7FFp-Tb.		
530	30,-	6,-	8a.		
531	32,50	6,-	8aF.		
532	30,-	6,-	8b.		
533	90,-	20,-	8c.		
534	65,-	12,-	9a.		
535	65,-	12,-	9a.		
536	32,50	7,-	9aF.		
537	32,50	7,-	9aF.		
538	62,50	10,-	9aF + 9hF.		
539	160,-	46,-	9g-Tb.		
540	30,-	6,-	9hF.		
541	30,-	6,-	9hF-B2.		
542	42,50	9,-	9hF-Tb.		
543	40,-	8,-	10aW-Tb.		
544	40,-	8,-	10aW-Tb.		
545	55,-	10,-	10bF.		
546	65,-	10,-	12a.		
547	65,-	10,-	12a.		
548	80,-	17,-	12a-Tb.		
549	80,-	18,-	12a-Tb.		
550	90,-	17,-	13a.		
551	67,50	12,-	14a + 14a-Tb.		
552	30,-	4,50	14b-C2.		
553	55,-	12,-	14b-Tb(3½x4½)-gom DI.		
554	30,-	4,50	15a-C1.		
555	40,-	10,-	15a-C2; X versch.naar rechts;luxe.		
556	27,50	5,50	15a-Tb-C2.		
557	27,50	8,-	15aM-C2.		
558	17,50	4,-	17a;kaft lichtbruin.		
559	32,50	4,50	17b-Tb; X versch. naar rechts.		
560	32,50	4,50	idem kavel 559.		
561	32,50	4,50	idem kavel 559.		
562	47,-	16,-	19a;Inhoud niet ingeplakt geweest.		
563	12,50	7,-	42a.		
564	6,-	6,-	43d;lange marge rechts, ±2mm. langer dan perf.		
565	6,-	6,-	43d;papier en gom grof.		

566	3,-	Rode Kruis boekje 1972 (normaalstaand).
567	3,-	idem kavel 566.
568	3,-	idem kavel 566; kopstaand.
569	3,-	idem kavel 566; kopstaand.

POSTZEGELBOEKJES BUITENLAND

570	80,-Kr	6,-	Aland: H3.
571	160,-Kr	12,-	„ H4+5.
572		10,-	Australië: SB 54-2x;1e en 2e druk.
573		6,50	„ SB 55+56.
574		12,-	„ SB 57+58.
575		15,-	„ SB 59+60.
576		9,-	„ SB 61.
577		9,-	„ SB 62+63.
578		9,-	„ SB 64.
579		8,-	„ SB 65.
580		6,-	„ SB 66.
581		8,-	„ SB 67.
582		8,-	„ SB 68.
583		8,-	„ SB 69.
584		5,-	„ SB 72.
585		7,-	„ SB 73.
586		8,-	„ B 82; Kerst 1993.
587	£10,-	9,-	Canada: SB 93+96;Forten.
588	120,-Kr	8,-	Denemarken: H54.
589	£6,-	6,-	Engeland: FB 3B + 6B.
590	£10,-	9,-	„ FB 4A + 5A.
591	£7,-	7,-	„ FB 7B + 8B + 9B.
592	£10,-	9,-	„ FB 10B + 11A + 12A + 13B.
593	£5,-	5,-	„ FB 14A + 15A.
594	£7,50	7,-	„ FB 16A + 17A.
595	£9,-	8,-	„ FB 18A + 19A + 20B.
596	£7,-	6,-	„ DN 46+48+54+60.
597	£8,-	7,-	„ DN 46+48+56+59.
598	£7,-	6,-	„ DN 62+63+65+67.
599	£7,-	6,-	„ DN 62+64+66+68.
600	£6,-	5,-	„ DN 69+70+73+74+75.
601	£4,-	3,-	„ FA 1 + 2 + 3(2x).
602	£6,-	5,-	„ FA 4t/m11.
603	£12,-	11,-	„ FB 1A+B +FB 2A+B.
604	£7,-	6,-	„ FB 2A+B.
605	£5,-	5,-	„ FD 1A.
606	£7,-	7,-	„ FD 7A.
607		10,-	„ vijf versch.proefdoosjes;2x30p + 3x60p.
608	75,-Kr	6,-	Faroer Eil.:H4.
609	130,-Kr	10,-	„ H5+6.
610	140,-Kr	10,-	„ H7.
611	100,-Kr	9,-	„ H11.
612	100,-Kr	8,-	„ H14.
613	85,-Kr	7,-	Finland: HA 4(2x);kaft E en G.
614	80,-Kr +	5,-	„ Ha 10-no 1584(2x);met en zonder cyl.nr.
615	110,-Kr	6,-	„ HA 10-1584 + HA 12-1633 + HA 14-1768.
616	70,-Kr	3,-	„ HA 11-1681 + HA 13-1735 + HA 14-1835.

618	£12,-	12,-	Man: B1;normaalstaand.
619	£12,-	12,-	„ B1;kopstaand.
620	£6,-	6,-	„ B2(2x);normaal- + kopstaand.
621	£10,-	10,-	„ B4;normaalstaand.
622	£10,-	10,-	„ B4;kopstaand.
623	£8,-	8,-	„ B4a;normaalstaand.
624	£8,-	8,-	„ B4a;kopstaand.
625	£4,-	4,-	„ B5(2x);normaal- + kopstaand.
626	£6,-	6,-	„ B5+6+7;kopstaand.
627	£6,-	6,-	„ B5+6+7;normaalstaand.
628	£4,-	4,-	„ B6(2x);normaal- + kopstaand.
629	£4,-	4,-	„ B7(2x);normaal- + kopstaand.
630	£5,-	5,-	„ B8+9+10.
631	£5,-	5,-	„ B11+12.
632		5,-	„ 3 stamp sachets 10p uit 1973.
633		6,-	„ 3 stamp sachets 30/40/50p uit 1974.
634		5,-	„ 3 stamp sachets 20p uit 1975.
635		6,-	„ 2 stamp sachets 20p uit 1976.
636	61,-	7,-	Nederlandse Antillen: 3bp+3bq(2x)+4ap+4aq+4bp +4bq+5(2x)+6-Tb;tien boekjes.
637		5,-	NieuwZeeland: pb.47.
638		12,-	„ 51a + 53a.
639		14,-	„ 59 + 59a.
640		8,-	„ 63.
641		10,-	„ 66 + 66a.
642		14,-	„ 67 + 67a.
643		10,-	„ 68 + 68a.
644		8,-	„ 69 + 69a.
645		7,-	„ 70 + 70a.
646		7,-	„ 71 + 71a.
647		5,-	„ SB 29.
648		10,-	„ SB 32(2x);links en rechts geplakt.
649		10,-	„ SB 33(2x);links en rechts geplakt.
650		10,-	„ SB 34(2x);links en rechts geplakt.
651	£10,-	9,-	Australië: SB 75.
652	50,-DM	10,-	W.Duitsland/Berlijn: 9d.
653	23,-DM	7,-	„ 11c+d.
654	24,-DM	7,-	„ 11e+f.
655	22,-DM	6,-	„ 11h+i.
656	50,-DM	10,-	„ 12b.
657	50,-DM	10,-	„ 12b.
658	20,-DM	5,-	„ 13c.
659	75,-DM	18,-	„ 14.
660	150,-DM	34,-	„ 15.
661	26,-DM	6,-	W.Duitsland: 21a+b.
662	20,-DM	5,-	„ 22a+b.
663	16,-DM	4,-	„ 22c+d.
664	16,-DM	4,-	„ 22e+f.
665	16,-DM	4,-	„ 22g+h.
666	16,-DM	4,-	„ 22i+k.
667	35,-DM	9,-	„ 23a.
668	40,-DM	10,-	„ 23b.
669	30,-DM	8,-	„ 23c.
670	30,-DM	8,-	„ 23e.

671	26,-DM	7,-	W.Duitsland: 24a+b.
672	26,-DM	7,-	„ 24c+d.
673	36,-DM	10,-	„ 24f+g.
674	£8,-	6,-	Zuid Afrika: SB 21+23.

*****

Inzendingen voor de volgende veiling tot 17 juli 1998 aan onderstaande adressen:

Rolzegels Nederland:

J.D.Nijssen, Graaf Hermanstraat 23, 5431 GR Cuijk

Rolzegels Buitenland:

H.J.T.Bos, Naxosdreef 79, 3562 JC Utrecht

Automaat- en Loketstroken:

S.J.Delfos, Chopinstraat 2, 3533 EM Utrecht

Postzegelboekjes:

G.H.A.van Nuenen, Galjoenstraat 79, 1503 AP Zaandam

Uw inzendingen dienen vergezeld te zijn van een duidelijke opgave van de ingezonden kavels, bij voorkeur met opgave van de door u gewenste inzetbedragen!

U kunt ook inzendingen meenemen op de bijeenkomst van *13 juni* aanstaande. Inzendingen voor de verschillende rubrieken (rolzegels - AS/LS - postzegelboekjes) dan met afzonderlijke inzendopgave inleveren!

Voor inlichtingen betreffende de veilingen kunt u terecht bij:

G.H.A.van Nuenen, Galjoenstraat 79, 1503 AP Zaandam, Telefoon: (075) 6171345

*****

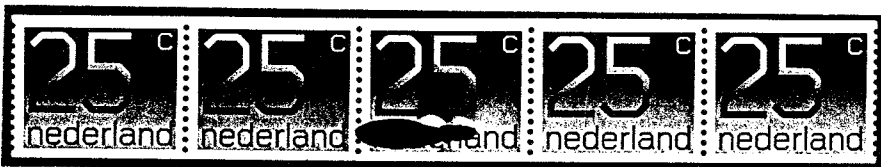
NOTA BENE: ER IS DRINGEND BEHOEFTE AAN GOEDE KAVELS VOOR DE KOMENDE VEILINGEN.

*****

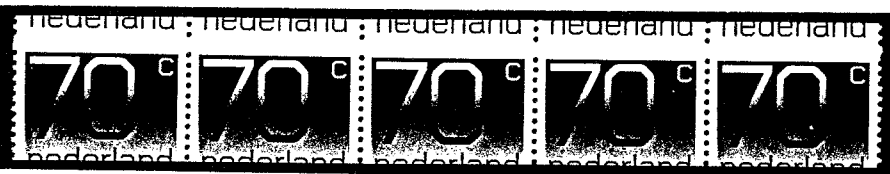
*****

NOTA BENE 2 : BETALING VAN SCHRIFTELIJK TOEGEWEEZEN KAVELS WIL NOG WEL EENS OP ZICH LATEN WACHTEN! HIERMEE WORDT EEN VLOTTE AFWIKKELING ERNSTIG BELEMMERD!! ER KAN NIET AAN INZENDERS WORDEN UITBETAALD WANNEER KOPERS NOG NIET HEBBEN BETAALD!

*****

Kavel 8

Kavel 10

